

Vlaanderen
is wegen en verkeer

Handleiding verticale signalisatie

Praktische gids

Colofon

Deze handleiding is opgesteld door de projectgroep “Handleiding verticale signalisatie”.

Redactie - Leden projectgroep

- Pol Bossuyt (Wegen Vlaams-Brabant)
- Tamara De Koninck (Wegen Antwerpen)
- Sophie De Vlieger (Wegen Oost-Vlaanderen)
- Gert De Wilde (Verkeer Wegsystemen en telematica)
- Claudia Juvyns (Wegen Limburg)
- Katrien Van Der Heyden (Wegen Oost-Vlaanderen)
- Geert Van Gaever (Planning, coördinatie en ondersteuning)
- Tom Viaene (Wegen West-Vlaanderen)
- Karen De Winne (Verkeer Wegsystemen en telematica)

Eindredactie

- Geert Van Gaever – Planning en Coördinatie
- Karen De Winne – Verkeer Wegsystemen en Telematica

Februari 2021 – versie 2021.0

Inhoudsopgave

1 Scope	6
2 Inleiding	6
3 Overzicht verkeersborden	7
4 Normen en dienstorders	8
4.1 Dienstorders	8
4.2 Link met het Standaardbestek 250 (SB250) – normen	11
5 Afmetingen en oppervlaktes	12
5.1 Afmetingen van de borden volgens type weg	12
5.2 Standaardafmetingen van de verkeersborden	13
5.3 Oppervlakte van verkeersborden	13
6 Opstelling en opstelhoogte	14
6.1 Opstelling in grondplan	14
6.1.1 Algemeen	14
6.1.2 Buiten bebouwde kom	14
6.1.3 Binnen bebouwde kom - Algemene bouwverordening	14
6.1.3.1 Definities	14
6.1.3.2 Afstanden en hoogtes	14
6.1.4 Plaatsing in gelijkgrondse berm	15
6.1.5 Plaatsing verhoogd voetpad	15
6.1.6 Plaatsing in parkeervak/plantvak	15
6.2 Obstakelvrije loopweg voor voetgangersverkeer	16
6.3 Opstelhoogte van verkeersborden	16
7 Steunen	17
7.1 Steundiameter in functie van het aantal borden en de opstelhoogte	17
7.2 Steundiameter in functie van de afmetingen van het bord	17
7.3 Afstand tussen de steunen van verkeersborden	18
7.4 Lengte steunen van verkeersborden bepalen	18
7.5 Passieve veiligheid	19
7.5.1 Botsvriendelijke steunen	19
7.5.1.1 Volgens NBN EN 12767:2008 voor passieve veiligheid van draagconstructies	19
7.5.1.2 Volgens NBN EN 12899-1 voor vaste verkeersborden	19
7.6 Kleuren steunen	20
8 Folies	21
8.1 Beschrijving en werking folies	21
8.2 Aanbrengen folies	21
8.3 Soorten folies	22

Inhoudsopgave

8.4 Welke folies op welke borden?	22
8.5 Functionele eigenschappen	22
8.5.1 Retroreflectiecoëfficiënt	22
8.5.1.1 Definities	22
8.5.1.2 Zichtbaarheid van de verkeersborden	23
8.5.1.3 Retroreflectie	24
8.5.1.4 Optische systemen	24
8.5.1.5 Retroreflectiekegel	24
8.5.1.6 Observatiehoek	25
8.5.1.7 Invalshoek	27
8.5.1.8 Retroreflectiecoëfficiënt - RA	27
8.5.1.9 Waarden	28
8.5.1.10 Minimumwaarden retroreflectiecoëfficiënt folie type 1	28
8.5.1.11 Minimumwaarden retroreflectiecoëfficiënt folie type 2	29
8.5.1.12 Minimumwaarden retroreflectiecoëfficiënt folie type 3	29
8.5.2 Kleur en luminantiefactor	31
9 Sokkels	33
10 Detailoverzicht verkeersborden	34
10.1 Uitleg en tabellen detailoverzicht verkeersborden	34
10.2 Aanvullend reglement met betrekking tot de verticale signalisatie	34
10.3 Lettertypes	35
10.4 Bewegwijzering	36
10.4.1 Taalwetgeving	36
10.4.2 Wetgevend kader en instructies	36
10.4.3 Verkeersborden F25 en F27 voorwegwijzers	37
10.4.4 Verkeersborden F29, F31, F33a, F33b en F33c - wegwijsers	38
10.4.4.1 Algemeen	39
10.4.4.2 F33a	40
10.4.4.3 F33b	41
10.4.4.4 F33c	41

Inhoudsopgave

10.4.5 Verkeersborden F34a, F35 en F37 - wegwijzers	42
10.4.5.1 Algemeen	42
10.4.5.2 F34a	43
10.4.5.3 F35	44
10.4.5.4 F37	44
10.4.5.5 Verkeersborden F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 – wegwijzers voor bepaalde categorieën van weggebruikers aanbevolen reisweg	45
11 CE – keurmerk voor signalisatie	46
11.1 Permanente signalisatie	46
11.1.1 Wat is een CE markering?	46
11.1.2 Op welke producten is de CE markering van toepassing, en op welke niet?	46
11.1.3 Wie mag deze CE markering aanbrengen?	46
11.1.4 Wie moet gecertificeerd zijn?	46
11.1.5 Wat eist de PTV en wat eist de norm EN 12899?	47
11.1.6 Wat is een prestatieverklaring of een Declaration of Performance?	47
11.1.7 Wat onderscheidt een certificering van een prestatieverklaring?	48
11.1.8 Wat is een initieel typeonderzoek (ITT) en hoe gaat dat in de praktijk?	49
11.1.9 Wat mogen de bordenbouwers vragen aan hun leverancier van folies?	49
11.1.10 Wat mogen de opdrachtgevers (gewesten, steden, gemeenten, hoofdaannemers) in hun bestekken eisen?	49
11.1.11 Welke producten moeten over een prestatieverklaring of DoP beschikken?	49
11.1.12 Welke etikettering moet men aanbrengen op het product?	49
11.1.13 Bijkomende informatie	50
11.1.13.1 Hoe kan men reageren als vastgesteld wordt dat niet-conforme producten op de markt zijn?	50
11.1.13.2 Hoe lang is een certificering geldig?	50
11.1.13.3 Wat met geïmporteerde producten?	50
11.1.13.4 Boetes voor het niet naleven van de Europese richtlijn?	51
11.2 Tijdelijke signalisatie	51
12 Literatuurlijst	51
Bijlagen	52

1 Scope

Het handboek bepaalt de eisen voor volledige verkeerstekens (inclusief steunpalen), verkeersborden (borden met beeldvlakken), borden (zonder beeldvlakken) en andere belangrijke delen (retroreflecterende folie en steunpalen).

Vaste verkeersborden zijn voornamelijk bedoeld om de weggebruikers op het openbare en private wegennet te informeren en te geleiden.

Vallen buiten het bestek van dit handboek:

- seinbruggen en galgpalen;
- verkeerstekens met discontinue aanduidingen, die gebruikmaken van bijvoorbeeld lichtgevende diodes (leds) of vezeloptica;
- verkeersborden met veranderlijke aanduiding;
- proeven bij extreem lage temperaturen;
- katafoten;
- wegdekreflectoren;
- verkeerslichten.

Daarnaast worden de verschillende controlemethodes toegelicht.

De verwijzingen naar het Standaardbestek 250 gelden voor de versie 4.1

2 Inleiding

Verticale verkeerssignalisatie zijn alle verkeerstekens en verkeerslichten. Zoals eerder vermeld, vallen de verkeerslichten buiten de scope.

Verticale verkeerstekens kunnen omvatten¹:

- het bord met op het beeldvlak een tekening en/of tekst die worden weergegeven met een geëigend bekledingsmateriaal, het eventuele omrandingsprofiel en de verbindingssplaten, de bevestigingsprofielen en beugels voor de bevestiging van het bord op de steun (conform PTV 662);
- de steunconstructie bestaande uit één of meer steunpalen (volgens PTV 662), vakwerksteunen en seinbruggen uit één of meer sokkels;
- de leveringen en werken die uiteraard afhangen van of samenhangen met bovengenoemde werken, zoals:
 - de verbindingselementen en -werken zoals bouten, moeren, klemringen, schroeven, klinknagels, lassen, ...;
 - het coaten;
 - het eventueel berekenen van de stabiliteit;
 - het samenstellen en het plaatsen;
 - het grondwerk in uitgraving en aanvulling, inbegrepen de maatregelen van de ongeschonden bewaring, verlegging en terugplaatsing van kabels en leidingen die niet door de aanbestede overheid dienen verplaatst.

3 Overzicht verkeersborden

Het overzicht van de verkeersborden kan geraadpleegd worden:

- in de bijlage 1
- via de link <https://wegenenverkeer.be/wegen/signalisatie/verkeersborden> (website wegen en verkeer);

Figuur 1: Overzicht verkeersborden

OVERZICHT SIGNALISATIE

AGENTSCHAP WEGEN & VERKEER

①Folietype 1
②Folietype 2
③Folietype 3 (3.a of 3.b volgens type weg)
④Folietype 3 fluo
⑤Folietype uitzondering (zie SB250-10)
⑥Folietype volgens hoofdbord
⑦Aanvullend reglement verplicht

A - Gevaarsborden

B - Vorrangs borden^①

C - Verbods borden^①

D - Gebods borden^①

E - Borden betreffend het stilstaan en parkeren^①

F - Aanwijzingsborden

G - Onderborden

M - Onderborden betreffende de fietsen en tweewielige bromfietsen

Toeristische routes

Type - Afbakeningsborden

X - Borden op voertuigen

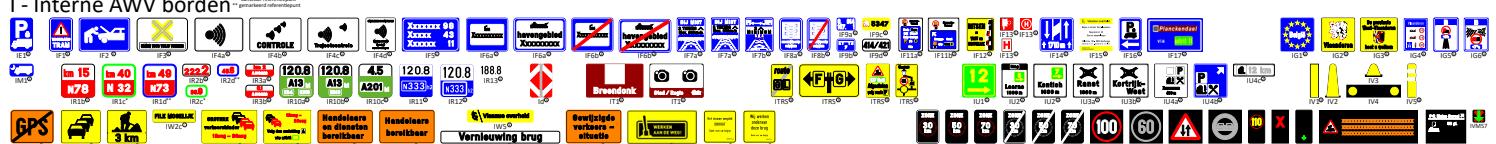
Z - Zoneborden^①

S - Symbolen

I - Interne AWV borden

4 Normen en dienstorders

In dit hoofdstuk wordt een overzicht van dienstorders die allen betrekking hebben op de plaatsing van signalisatie weergegeven. Ze zijn gesorteerd op datum van publicatie.

De dienstorders zijn te vinden op de website van wegenenverkeer.be.

4.1 Dienstorders

Omzendbrief BRA/16/2702-8 dd. 21 januari 1963

Verkeerstekens op bouwplaatsen. Wegomleggingen en spreiding van steenslag

OMZENDBRIEF BRA/718 nr. 378151 dd. 2 maart 1965

Omzendbrief betreffende de nummering en benaming van autowegen

Dienstorder MOW/AWV/2018/4 dd 9 april 2018

Informatie en bewegwijzering op autosnelwegen en andere gewestwegen.

Algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie

Algemene Omzendbrief nopens de wegsignalisatie. Deel II: Verkeersborden

- Hoofdstuk A: Gevaarsborden – tekst + platen
- Hoofdstuk B: Verkeersborden betreffende de voorrang – tekst + platen
- Hoofdstuk C: Verbodsborden - tekst + platen
- Hoofdstuk D: Gebods borden – tekst + platen
- Hoofdstuk E: Verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren – tekst + platen
- Hoofdstuk G: Onderborden – tekst + platen

Algemene Omzendbrief nopens de wegsignalisatie. Deel VII: Alfabet voor signalisatie – tekst + platen

OMZENDBRIEF BRA/570 nr. 181/02700 dd. 13 maart 1981

Algemene omzendbrief nopens de Wegsignalisatie. Onderbreking van de doorlopende streep, die het verkeer in twee richtingen scheidt

Bijlage bij OMZENDBRIEF ROB/BDR2a nr. 85/07627

Hernummering van het wegennet: aankoop materialen – uitvoering

Dienstorder MOW/AWV/2018/13

Plaatsing van referentiepunten

DIENSTORDER AWV 95/7 dd. 28 juni 1995

Autosnelwegen. Bescherming van bruggen bij onderbreking van veiligheidsstrook

DIENSTORDER LIN/AWV 2001/1 dd. 5 april 2001

Vluchthavens naast autosnelwegen

Bijlagen: aanwijzingsbord, grondplan

DIENSTORDER LIN/AWV 2001/4 dd. 29 juni 2001

Afbakening bebouwde kommen, gedifferentieerd snelheidsbeleid

Inhoud: - Toestand zonder en met overgangsgebied, wegen met 2x2 rijstroken

Bijlage: plan

DIENSTORDER LIN/AVV 2002/5 dd. 21 juni 2002

Maatregelen ter voorkoming van ongevallen veroorzaakt door bestuurders die in de verkeerde richting de autosnelweg oprijden (spookrijders)

Bijlage: grondplan

DIENSTORDER LIN/AVV/2002/6 dd. 21 juni 2002

Plaatsing van knipperlichten vóór driekleurige verkeerslichten

DIENSTORDER LIN/AVV/2002/9 dd. 26 november 2002

Verhoogde inrichtingen, verkeersplateaus, verkeersdrempels, lokale verhogingen, rijbaankussens

DIENSTORDER LIN/AVV 2004/1 dd. 18 februari 2004

Verbeteren zichtbaarheid van verkeersborden en bebakening

Bijlage 3: schets zijberm A- of R-weg

Bijlage 24: schets middenberm A- of R-Weg

Bijlage 5: schets zijberm N-weg

DIENSTORDER LIN/AVV/2004/4 dd. 26 februari 2004

Snelheidsbeperking tot 30 km/h in schoolomgeving – verkeersborden F4a-F4b, eventueel met veranderingen in informatie

DIENSTORDER MOW/AVV/2019/6 dd. 4 september 2019

Signalisatie – bebakening op de divergentiepunten van verkeersknooppunten en uitritten

DIENSTORDER LIN/AVV 2006/2 dd. 2 maart 2006

Plaatsing van SAVE-borden – gedenkborden voor verongelukte kinderen

DIENSTORDER LIN/AVV 2006/4 dd. 8 maart 2006

Signalering van rijbaanverhardingen in ZOA (zeer open asfalt)

Bijlage: grondplan, beeldvlak

DIENSTORDER LIN/AVV 2006/5 dd. 17 maart 2006

Parkerende vrachtwagens – gebruik van carpoolparkings

Bijlage: beeldvlak

DIENSTORDER MOW/AI 2006/10 dd. 10 augustus 2006

Aanduiding van nevenbedrijven (dienstenzones) op de autosnelwegen

DIENSTORDER MOW/AI 2007/7 dd. 26 juli 2007

Eventueel gebruik van de huidige vluchtstrook van autosnelwegen voor gemeenschappelijk vervoer

Inhoud:

- Statuut.
- Breedte.
- Voor welke voertuigen?
- Gebruik en snelheden.
- Andere veiligheidsmaatregelen.

Bijlage: grondplan

DIENSTORDER MOW/AWV 2008/16 dd. 3 juli 2008

Het ontwerpen en signaleren van bochten.

Bijlage: inplanting

DIENSTORDER MOW/AWV 2008/26 dd. 19 november 2008

Aanleg en zichtbaarheid van verhoogde verkeerseilanden en rotondes

Inhoud: - Plaatsen van reflecterende zuilen of kokers op verkeerseilanden

DIENSTORDER MOW/AWV 2010/8 dd. 2 juli 2010

Algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie. Aanvulling Verkeersborden betreffende gevaarlijke goederen

DIENSTORDER MOW/AWV 2010/13 dd. 27 oktober 2010

Bestuurders van bromfietsers klasse B op de rijbaan en/of het fietspad. Overgangsconstructies

DIENSTORDER MOW/AWV/2012/2 dd. 16 februari 2012

Algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie. Werfsignalisatie. Verkeersborden 'GPS uit'

DIENSTORDER MOW/AWV/2013/1 dd. 23 januari 2013

Algemene Omzendbrief nopens de wegsignalisatie. Aanvulling. Verkeersborden C6, F17 en F18

GOED OM WETEN 2013/1 - Signalisatie hydranten op autosnelwegenSignalisatie hydranten op autosnelwegen

DIENSTORDER MOW/AWV/2013/15 dd. 17 september 2013

Communicatie op (elektronische) borden langs de weg.

DIENSTORDER MOW/AWV/2014/2 dd. 11 februari 2014

Aanduidingen van verkeersknooppunten en uitritten op autosnelwegen

DIENSTORDER MOW/AWV/2014/3 dd. 2 april 2014

Visgraatmarkeringen op autosnelwegen

DIENSTORDER MOW/AWV/2014/6 dd. 20 maart 2014

Plaatsingsvoorwaarden bebakening

DIENSTORDER MOW/AWV/2018/4 dd. 9 april 2018

Informatie en bewegwijzering op autosnelwegen en andere gewestwegen

DIENSTORDER MOW/AWV/2015/5 dd. 31 maart 2015

Werfsignalisatie. Signalisatie naar handelaars en diensten bij wegenwerken

DIENSTORDER MOW/AWV/2015/6 dd. 14 april 2015

Plaatsingsvoorwaarden paaltjes, bakens en zuilen

DIENSTORDER MOW/AWV/2015/8 dd. 5 mei 2015

Werfsignalisatie. Werfsignalisatieschema's 1ste, 5de en 6de categorie op autosnelwegen en wegen >90 km/u
Bijlage:

- Eerste categorie: autosnelwegen
- Eerste categorie: niet-autosnelwegen
- Vijfde categorie: autosnelwegen
- Vijfde categorie: niet-autosnelwegen
- Zesde categorie: autosnelwegen
- Zesde categorie: niet-autosnelwegen

DIENSTORDER MOW/AWV/2015/14 dd. 7 september 2015

Hiërarchische volgorde van verkeersborden en aanduiding wegnummers en symbolen op bewegwijzering

DIENSTORDER MOW/AWV/2018/9 dd. 8 september 2018

Aankondiging van vaste snelheidscamera's, semi-mobiele camera's, trajectcontrole, specifieke acties en resultaten snelheidscontrole

Dienstorder MOW/AWV/2016/1 dd. 8 januari 2016

Oversteekvoorzieningen ter hoogte van tramsporen

Dienstorder MOW/AWV/2016/2 dd. 26 januari 2016

Snelheid op gewestwegen buiten de bebouwde kom

Dienstorder MOW/AWV/2016/4 dd. 14 juni 2016

Gebruik van inwendig verlichte en retro-reflecterende wegwijzers, voorwegwijzers en andere verkeersborden

4.2 Link met het Standaardbestek 250 (SB250) – normen

SB250 HOOFDSTUK 3 – PARAGRAAF 54

Betreft: Bekledingsmateriaal voor niet-inwendig verlichte verkeersborden

SB250 HOOFDSTUK 3 – PARAGRAAF 55

Betreft: Sokkels voor verkeerstekens

SB250 HOOFDSTUK 10 – SIGNALISATIE

Algemeen hoofdstuk van SB250 betreffende signalisatie

PTV 662

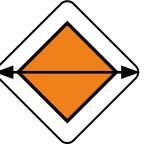
Betreft: Technisch voorschrift. Certificatie van de weguitrusting – permanente verticale verkeerstekens.
(<http://www.ocab-ocbs.com/nl/pdf/662n.pdf>)

5 Afmetingen en oppervlaktes

5.1 Afmetingen van de borden volgens type weg

Buiten de bebouwde kommen hebben de verkeersborden met de hieronder aangegeven vorm volgende **minimum** afmetingen (M.B. 11 oktober 1976):

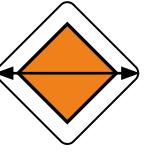
Tabel 1: Minimum afmetingen verkeersborden buiten de bebouwde kom

					
AUTOSNELWEGEN		1100		900	900
AUTOWEGEN		1100	900	900	400
ANDERE WEGEN	MINDER DAN 4 RIJSTROKEN	900	900	700	400
	TEN MINSTE 4 RIJSTROKEN	1100	900	900	400
UITZONDERINGEN WEGENS PLAATSELIJKE OMSSTANDIGHEDEN		400	400	400	400

Alle afstanden zijn in mm.

In de bebouwde kommen hebben de verkeersborden met de hieronder aangegeven vorm volgende **minimum** afmetingen (M.B. 11 oktober 1976):

Tabel 2: Minimum afmetingen verkeersborden binnen de bebouwde kom

					
NORMALE AFMETINGEN		700	900	700	400
UITZONDERINGEN WEGENS PLAATSELIJKE OMSSTANDIGHEDEN		400	400	400	400

Alle afstanden zijn in mm.

Voor de verkeersborden die een maatregel ter kennis brengen die alleen moet nageleefd worden door de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen, mogen deze afmetingen teruggebracht worden tot minimum 300mm.

5.2 Standaardafmetingen van de verkeersborden

Het SB250 (Hoofdstuk 10: Signalisatie, p. 10-2, 1.1.2.1 Borden) geeft de afmetingen van de verkeersborden weer.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Driehoekige borden (zijde);
- Achthoekige borden (zijde tot zijde);
- Ronde borden (diameter);
- Ruitvormige borden (diagonalen);
- Kleine rechthoekige borden;
- Middelgrote rechthoekige borden;
- Wegwijzers in puntvorm;
- Wegomlegging rechtdoor in puntvorm.

5.3 Oppervlakte van verkeersborden

De oppervlakte S van verkeersborden wordt bepaald met behulp van de onderstaande formules, waarin B de breedte en H de hoogte van het bord is (bron: PTV 662 <http://www.ocab-ocbs.com/nl/pdf/662n.pdf>).

Tabel 3: Formules voor de berekening van de oppervlaktes van verkeersborden

Vorm bord	Formule	Vereenvoudigde formule
Driehoekige borden	$S=BxH/2$	$=0.433B^2$
Achthoekige borden	$S=2B^2 \operatorname{tg} 22,5^\circ$	$=0.828B^2$
Ruitvormige borden	$S=0,5B^2$	
Ronde borden	$S=0,25\pi B^2$	$=0.785B^2$
Zeshoekige borden	$S=B^2 \cos 30^\circ$	$=0.866B^2$
Rechthoekige borden	$S=BxH$	
Pijlen	$S=BxH$ (omschreven rechthoek)	

Dit resulteert in volgende oppervlaktes:

Tabel 4: Oppervlaktes van verkeersborden (volgens formules PTV 662)

400	0,126	0,069	0,069	0,132	0,080
700	0,385	0,212	0,212	nvt	nvt
900	0,636	0,351	0,351	0,671	0,405
1100	nvt	0,524	0,524	nvt	nvt
in mm	in m^2				

nvt: niet van toepassing

6 Opstelling en opstelhoogte

6.1 Opstelling in grondplan

6.1.1 Algemeen

Voor de eenduidigheid en het gebruikscomfort van voetgangers moet rekening gehouden worden met volgende uitgangspunten:

- Verkeersborden worden geplaatst waar zij wettelijk noodzakelijk zijn om duidelijkheid te brengen. Er dient over gewaakt te worden dat er geen onnodige borden geplaatst worden. Dat heeft enkel een negatief effect op de verkeersveiligheid.
- Verkeersborden of bewegwijzering specifiek voor voetgangers en verkeersborden of bewegwijzering specifiek voor autoverkeer dienen zoveel mogelijk gescheiden geplaatst te worden.

6.1.2 Buiten bebouwde kom

Langs de gewone wegen wordt het verkeersteken zodanig ingeplant dat de afstand, horizontaal gemeten, tussen de rand van het verkeersteken en de rand van de rijbaan of verharde zijstrook, ten minste 75 cm bedraagt. Deze afstand mag tot 50 cm worden herleid indien voormelde rijbaan of verharde zijstrook is begrensd door een trottoirband die in opstand is geplaatst.

Langs autosnelwegen met pechstrook is de horizontaal gemeten afstand tussen de rand van het verkeersbord en de schampkant of schambalk minimum 50 cm.

Bij ontstentenis van een schampkant of schambalk bedraagt deze afstand minimum 1 m.

Op plaatsen waar geen pechstrook is, bedraagt de aanbevolen horizontale afstand tussen de rand van het verkeersbord en de rand van rechterrijstrook 3 m voor zover de plaatsgesteldheid dit toelaat. Deze afstand bedraagt niet minder dan 1,5 m.

6.1.3 Binnen bebouwde kom - Algemene bouwverordening

Bij de plaatsing van verkeersborden moet rekening gehouden worden met de algemene bouwverordening (29 april 1997) inzake wegen voor voetgangersverkeer. De verordening bevat voorschriften met betrekking tot wegen voor voetgangersverkeer, die nog moeten aangelegd of aangepast worden in de bebouwde kom.

6.1.3.1 Definities

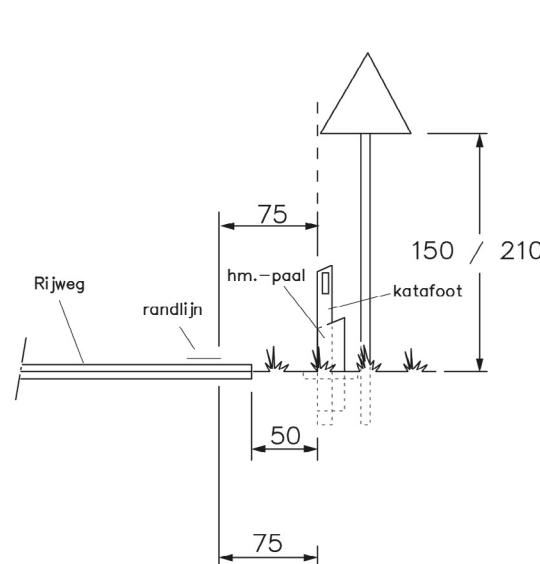
Hierbij gelden volgende definities:

- Onder "weg voor voetgangersverkeer" wordt verstaan elk gedeelte van de openbare weg dat hoofdzakelijk gebruikt wordt voor voetgangersverkeer waaronder ook rolstoelgebruikers.
- Onder "loopweg" wordt verstaan de ruimte waarbinnen de voetganger zich kan voortbewegen.

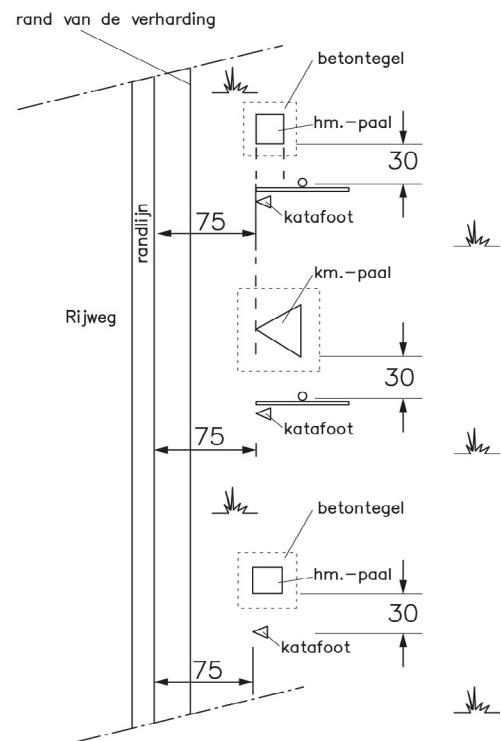
6.1.3.2 Afstanden en hoogtes

- Als de weg voor voetgangersverkeer breder is dan 2,00 meter, dient steeds een minimale obstakelvrije loopweg van 1,50 meter breedte te worden gegarandeerd.
- Als de weg voor voetgangersverkeer een breedte heeft tussen 1,50 meter en 2,00 meter, mag slechts 0,50 meter hiervan door obstakels worden ingenomen.
- Wegen voor voetgangersverkeer met een breedte kleiner dan 1,50 meter mogen slechts aangelegd worden in straten met een rooilijnbreedte kleiner dan 9,00 meter.
- Elke weg voor voetgangersverkeer heeft een geheel obstakelvrije loopweg van minstens 1,00 meter breed en een vrije hoogte van minstens 2,10 meter.

6.1.4 Plaatsing in gelijkgrondse berm

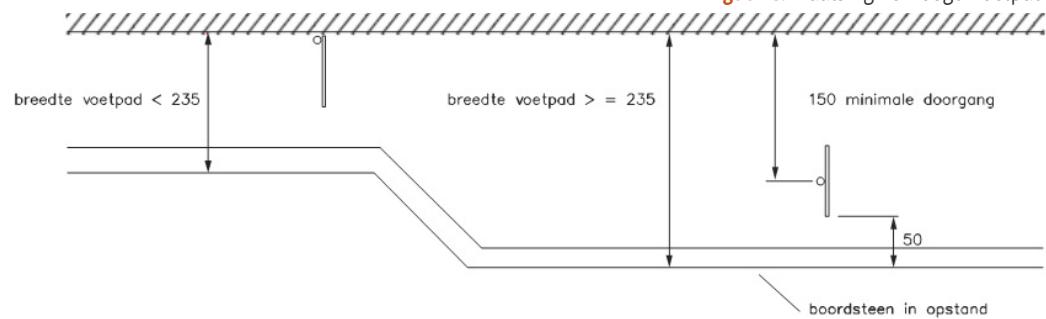

Figuur 2: Plaatsing in gelijkgrondse berm

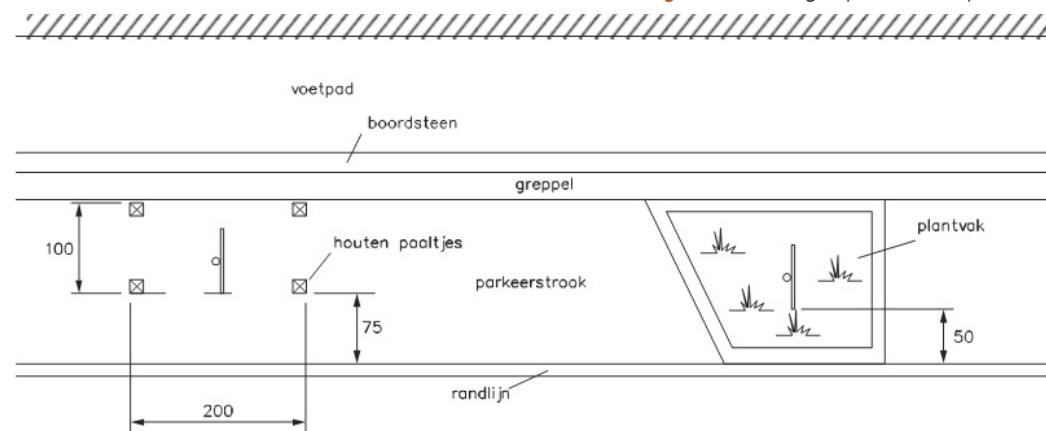
6.1.5 Plaatsing verhoogd voetpad

Figuur 3: Plaatsing verhoogd voetpad

6.1.6 Plaatsing in parkeervak/plantvak

Figuur 4: Plaatsing in parkeervak / plantvak

6.2 Obstakelvrije loopweg voor voetgangersverkeer³

De obstakelvrije loopweg verloopt in een vloeiende lijn. Hiertoe worden de eventueel op de weg voor voetgangersverkeer aangebrachte obstakels per weggedeelte aan dezelfde zijde van de loopweg aangebracht.

6.3 Opstelhoogte van verkeersborden⁴

De opstelhoogte wordt gemeten tussen de onderrand van het laagst geplaatste bord en het peil van het oppervlak van de aangrenzende rijweg en/of verharde zijstroken.

De normale opstelhoogte is 1,5 m.

De opstelhoogte bedraagt slechts 0,45 m voor volgende werfafbakeningsborden: Ia.1, Ib.1, Ib.2, Ia.2, Ib.2, Ic, IIa, IIb, IIc, IIIa en IIIb.

De opstelhoogte bedraagt 1,0 m voor volgende verkeersborden:

- de verkeersborden van max. 400 mm bestemd voor zwakke weggebruikers (B1, B5, B22, B23, C3, C9, C11, C17, C19, D1, D7, D9a, D9b, D10 en D11);
- de verkeersborden D1c, D1d, D5 (indien geplaatst op middeneiland), F21, F43, F57, Type Id, IF2 net als het bord C1 wanneer dit wordt geplaatst om spookrijden te voorkomen;
- de kilometer- en hectometerborden, de bochtafbakeningsborden, de brugnummerborden en de borden voor de toeristische routes.

De opstelhoogte bedraagt 2,1 m voor borden geplaatst:

- achter een parkeerstrook/veiligheidsstrook indien deze (ook) zichtbaar moeten zijn van vóór deze stroken;
- op plaatsen die bedoeld zijn voor de zwakke weggebruikers én waar de opstelling van het bord niet evenwijdig is met de loop- of rijrichting;
- op locaties waar de normale opstelhoogte van 1,5 m niet wenselijk is omwille van de verkeersveiligheid (bv. onderlinge zichtbaarheid van de weggebruikers).

De opstelhoogte bedraagt minstens 5,5 m voor wegwijzers en voorwegwijzers die hangen boven de rijweg en verharde zijstroken.

³ Verschenen in het Belgisch Staatsblad op 7 mei 1997. De volledig bouwverordening kan geraadpleegd worden via <http://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1005401.html>

⁴ Bron: Standaardbestek 250, hoofdstuk 10: Signalisatie, deel 1: verticale verkeerstekens, §1.1.2.7.B (<https://wegenenverkeer.be/zakelijk/documenten/standaardbestek>)

7 Steunen

7.1 Steundiameter in functie van het aantal borden en de opstelhoogte

De steundiameter wordt bepaald met behulp van de rekenmodule. Deze rekenmodule kan gedownload worden door in het artikel Steunen de rekenmodule aan te klikken via volgende link <https://wegenenverkeer.be/zakelijk/documenten/rekenmodules>.

7.2 Steundiameter in functie van de afmetingen van het bord

Indien de opdrachtdocumenten het vermelden, voldoet de stabiliteit van de borden en de steunen aan de eisen inzake doorbuigingsweerstand van PTV 662 en NBN EN 12899-1.

Met WL de windbelasting.

Tabel 5: Windklasse in functie van bordgrootte

Windklasse	Terrein klasse 0 (kust)**	Terrein klasse 2 (binnenland)***
Hoogte* ≤ 3,5 m	WL4	
Hoogte ≤ 4,5 m		WL3
Hoogte > 3,5 m	WL5	
Hoogte > 4,5 m		WL4

* Hoogte van het geometrische zwaartepunt van alle bordoppervlakken samen.

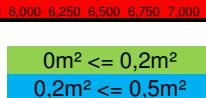
** In deze criteria wordt door terreinklasse 0 verstaan: de kustzone tot 2 km landinwaarts en 2 km vanaf de rand van de Schelde voorbij Antwerpen (vanaf Kallo tot aan de Nederlandse grens).

*** De opdrachtdocumenten geven aan met welke terreinklasse rekening gehouden dient te worden.

In een handig overzichtstabel wordt de oppervlakte van de borden bepaald.

Tabel 6: Oppervlakte van de borden in functie van de afmetingen

B	100	150	225	300	400	450	600	700	750	800	900	1000	1100	1200	1250	1300	1350	1400	1500	1700	1750	1900	2000	2250	2500	2750	3000	3500	4000	4500	5000	
150	0,015	0,023	0,034	0,045	0,060	0,068	0,090	0,105	0,113	0,120	0,135	0,150	0,165	0,180	0,188	0,195	0,203	0,210	0,225	0,255	0,263	0,285	0,300	0,338	0,375	0,413	0,450	0,525	0,600	0,675	0,750	
180	0,018	0,027	0,041	0,054	0,072	0,081	0,108	0,126	0,135	0,144	0,162	0,180	0,198	0,216	0,225	0,234	0,243	0,252	0,270	0,306	0,315	0,342	0,360	0,405	0,450	0,495	0,540	0,630	0,720	0,810	0,900	
200	0,020	0,030	0,045	0,060	0,080	0,090	0,120	0,140	0,150	0,160	0,180	0,200	0,220	0,240	0,250	0,260	0,270	0,280	0,300	0,340	0,350	0,380	0,400	0,450	0,500	0,550	0,600	0,700	0,800	0,900	1,000	
225	0,023	0,034	0,051	0,068	0,090	0,101	0,135	0,158	0,169	0,180	0,203	0,225	0,248	0,270	0,281	0,293	0,304	0,315	0,338	0,383	0,394	0,428	0,450	0,506	0,563	0,619	0,675	0,788	0,900	1,013	1,125	
250	0,025	0,038	0,056	0,075	0,100	0,113	0,150	0,175	0,188	0,200	0,225	0,250	0,275	0,300	0,313	0,325	0,338	0,350	0,375	0,425	0,438	0,475	0,500	0,563	0,625	0,688	0,750	0,875	1,000	1,125	1,250	
300	0,030	0,045	0,068	0,090	0,120	0,135	0,180	0,210	0,225	0,240	0,270	0,300	0,330	0,360	0,375	0,390	0,405	0,420	0,450	0,510	0,528	0,570	0,600	0,675	0,750	0,825	0,900	1,050	1,200	1,350	1,500	
400	0,040	0,060	0,090	0,120	0,160	0,180	0,240	0,280	0,300	0,320	0,360	0,400	0,440	0,480	0,500	0,520	0,540	0,560	0,600	0,680	0,700	0,760	0,800	0,900	1,000	1,100	1,200	1,400	1,600	1,800	2,000	
450	0,045	0,068	0,101	0,135	0,180	0,203	0,270	0,315	0,338	0,360	0,405	0,450	0,495	0,540	0,563	0,585	0,608	0,630	0,675	0,765	0,788	0,855	0,900	1,013	1,125	1,238	1,350	1,575	1,800	2,025	2,250	
500	0,050	0,075	0,113	0,150	0,200	0,225	0,300	0,350	0,375	0,400	0,450	0,500	0,550	0,600	0,625	0,650	0,675	0,700	0,750	0,850	0,875	0,950	1,000	1,125	1,250	1,375	1,500	1,750	2,000	2,250	2,500	
600	0,060	0,090	0,135	0,180	0,240	0,270	0,360	0,420	0,450	0,490	0,540	0,600	0,660	0,720	0,750	0,780	0,810	0,840	0,900	1,020	1,050	1,140	1,200	1,350	1,500	1,650	1,800	2,100	2,400	2,700	3,000	
700	0,070	0,105	0,158	0,210	0,280	0,315	0,420	0,490	0,525	0,560	0,630	0,700	0,770	0,840	0,875	0,910	0,945	0,980	1,050	1,190	1,225	1,330	1,400	1,575	1,750	1,925	2,100	2,450	2,800	3,150	3,500	
900	0,090	0,135	0,203	0,270	0,360	0,405	0,540	0,630	0,675	0,720	0,810	0,900	0,990	1,080	1,125	1,170	1,215	1,260	1,350	1,530	1,575	1,710	1,800	2,025	2,250	2,475	2,700	3,150	3,600	4,050	4,500	
1000	0,100	0,150	0,225	0,300	0,400	0,450	0,600	0,700	0,750	0,800	0,900	1,000	1,100	1,200	1,250	1,300	1,350	1,400	1,500	1,700	1,750	1,900	2,000	2,250	2,500	2,750	3,000	3,500	4,000	4,500	5,000	
1100	0,110	0,165	0,248	0,330	0,440	0,495	0,660	0,770	0,825	0,880	0,990	1,100	1,210	1,320	1,375	1,430	1,485	1,540	1,650	1,870	1,925	2,090	2,200	2,475	2,750	3,025	3,300	3,850	4,400	4,950	5,500	
1300	0,130	0,195	0,293	0,390	0,520	0,585	0,780	0,910	0,975	1,040	1,170	1,300	1,430	1,560	1,625	1,690	1,755	1,820	1,950	2,210	2,275	2,470	2,600	2,925	3,250	3,575	3,900	4,550	5,200	5,850	6,500	
1500	0,150	0,225	0,338	0,450	0,600	0,675	0,900	1,050	1,125	1,200	1,350	1,500	1,650	1,800	1,875	1,950	2,025	2,100	2,250	2,550	2,625	2,850	3,000	3,375	3,750	4,125	4,500	5,250	6,000	6,750	7,500	
1700	0,170	0,255	0,383	0,510	0,680	0,765	1,020	1,190	1,275	1,360	1,530	1,700	1,870	2,040	2,125	2,270	2,295	2,380	2,550	2,890	2,975	3,230	3,400	3,825	4,250	4,675	5,100	5,950	6,800	7,650	8,500	
1800	0,180	0,270	0,405	0,540	0,720	0,810	1,080	1,260	1,350	1,440	1,620	1,800	1,980	2,160	2,250	2,340	2,430	2,520	2,700	3,060	3,150	3,420	3,600	4,050	4,500	4,950	5,400	6,300	7,200	8,100	9,000	
1900	0,190	0,285	0,428	0,570	0,760	0,855	1,140	1,330	1,425	1,520	1,710	1,900	2,090	2,280	2,375	2,470	2,565	2,660	2,850	3,230	3,325	3,610	3,800	4,275	4,750	5,225	5,700	6,650	7,600	8,550	9,500	
2000	0,200	0,300	0,450	0,600	0,800	0,900	1,200	1,400	1,500	1,600	1,800	2,000	2,200	2,400	2,500	2,600	2,700	2,800	3,000	3,400	3,500	3,800	4,000	4,500	5,000	5,500	6,000	7,000	8,000	9,000	10,000	
2250	0,225	0,338	0,506	0,675	0,900	1,013	1,350	1,575	1,688	1,800	2,025	2,250	2,475	2,700	2,813	2,925	3,070	3,150	3,375	3,625	3,825	3,938	4,275	4,500	5,063	5,625	6,188	6,750	7,875	9,000	10,125	11,250
2500	0,250	0,375	0,563	0,750	1,000	1,125	1,500	1,750	1,875	2,000	2,250	2,500	2,750	3,000	3,125	3,250	3,375	3,500	3,750	4,250	4,375	4,750	5,000	5,625	6,250	6,875	7,500	8,750	10,000	11,250	12,500	
2750	0,275	0,413	0,619	0,825	1,100	1,238	1,650	1,925	2,063	2,200	2,475	2,750	3,025	3,300	3,438	3,575	3,713	3,850	4,125	4,675	4,813	5,225	5,500	6,188	6,875	7,583	8,250	9,625	11,000	12,375	13,750	
3000	0,300	0,450	0,675	0,900	1,200	1,350	1,800	2,100	2,250	2,400	2,700	3,000	3,300	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,500	5,100	5,250	5,700	6,000	6,750	7,500	8,250	9,000	10,500	12,000	13,500	15,000	
3500	0,350	0,525	0,788	1,050	1,400	1,575	2,100	2,450	2,625	2,800	3,150	3,500	3,850	4,200	4,375	4,550	4,725	4,900	5,250	5,500	6,125	6,650	7,000	7,875	8,750	9,625	10,500	12,250	14,000	15,750	17,500	
4000	0,400	0,600	0,900	1,200	1,600	1,800	2,400	2,800	3,000	3,200	3,600	4,000	4,400	4,800	5,000	5,200	5,600	6,000	6,800	7,000	7,600	8,000	9,000	10,000	11,000	12,000	14,000	16,000	18,000	20,000		
4500	0,450	0,675	1,013	1,350	1,800	2,025	2,700	3,150	3,375	3,600	4,050	4,500	4,950	5,400	5,625	5,850	6,075	6,300	6,750	7,650	7,875	8,550	9,000	10,125	11,250	12,375	13,500	15,750	18,000	20,250	22,500	
5000	0,500	0,750	1,125	1,500	2,000	2,250	3,000	3,500	3,750	4,000	4,500	5,000	5,500	6,000	6,250	6,500	6,750	7,000	7,500	8,500	9,500	10,000	11,250	12,500	13,750	15,000	17,500	20,000	22,500	25,000		

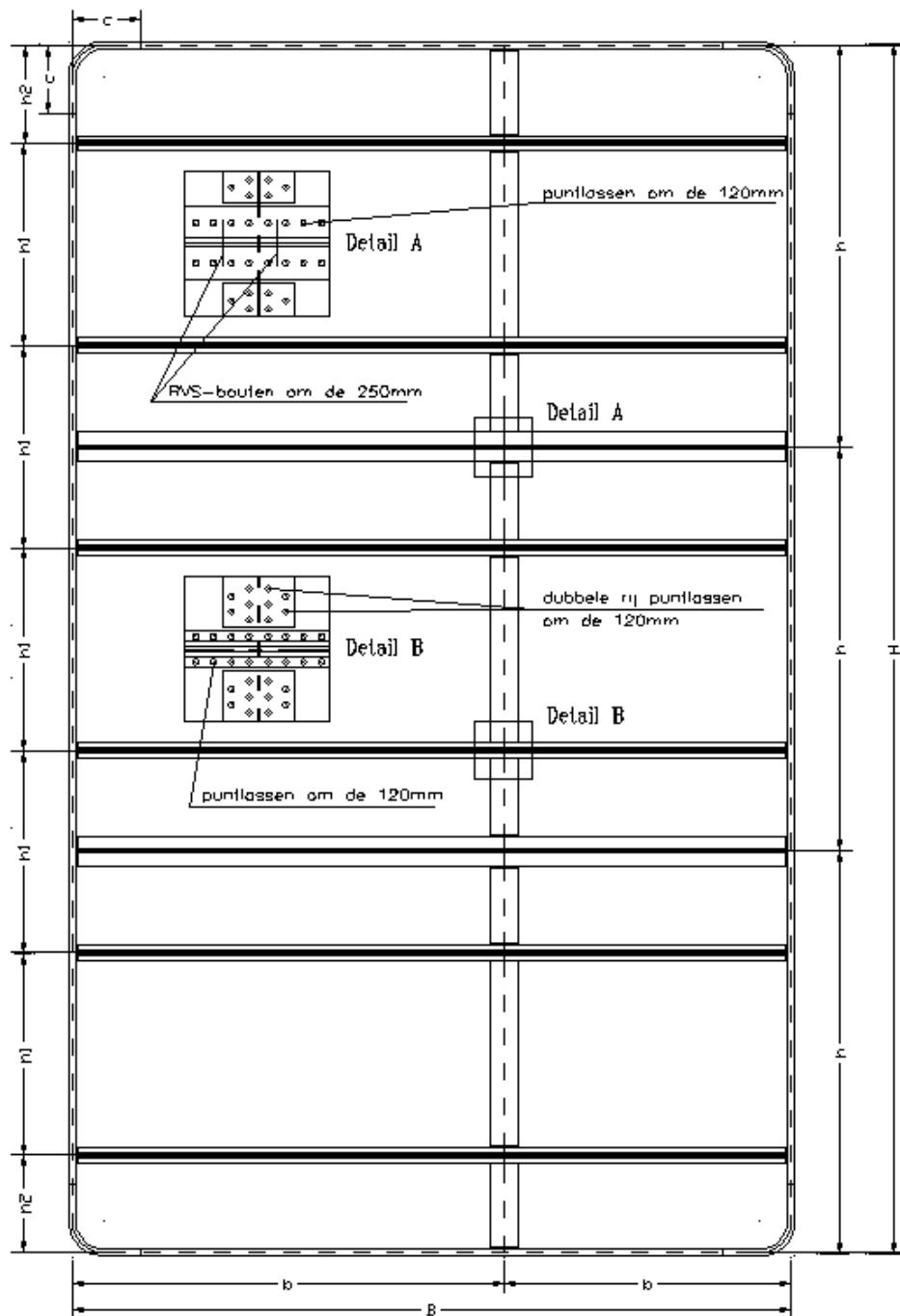

7.3 Afstand tussen de steunen van verkeersborden

De gebruikelijke tussenafstanden zijn 560 mm, 860 mm en 1850 mm.
Voor vakwerksteunen bedraagt de minimum tussenafstand 1850 mm.

7.4 Lengte steunen van verkeersborden bepalen

Figuur 10-1-6 van het SB250 illustreert het algemeen principe van een groot verkeersbord.

rugzijde ruitvormig bord > 2 m²
(alle maten in mm)
 $h \geq 1000$; $b \geq 500$; $h_1 = 700$; $h_2 = 0,5 \times (H - n \times h_1)$; $c = 250$

Stel als voorbeeld, een voorwegwijzer F25 met de volgende afmetingen
3000 x 3500 mm (breedte x hoogte)

- $h_1 = 700$ mm (vast gegeven volgens figuur 10-1-6 van het SB250)
- aantal $h_1 = 3500/700 = 5$
- steunreferentiepunt van het bovenste bord: $3500 - 700 = 2800$ mm
- vrije hoogte van het bord = 1500 mm
- lengte steun = $2800 + 1500 + 350 = 4650$ mm (4 panelen van 700 mm + onderste paneel ($h_1/2$) van 350 mm)
- standaardlengte per steun boven maaiveld = 2600 mm
- meerlengte t.o.v. standaardlengte: $4650 - 2600 = 2050$ mm
- meerlengte t.o.v. standaardlengte voor 3 steunen = $2050 \times 3 = 6150$ mm (+ 90 per steun als overlengte voor de bevestiging)

7.5 Passieve veiligheid⁵

7.5.1 Botsvriendelijke steunen

Botsvriendelijke steunen voldoen aan de eisen van de norm NBN EN 12767:2008 voor passieve veiligheid van draagstructuren, aan PTV 662 en NBN EN 12899-1 voor vaste verkeersborden.

7.5.1.1 Volgens NBN EN 12767:2008 voor passieve veiligheid van draagconstructies

Volgende stalen of aluminium steunpalen worden volgens NBN EN 12767: 2008 Annex F steeds als botsvriendelijk beschouwd, voor zover de elasticiteitsgrens van het gebruikte materiaal kleiner dan of gelijk aan 355 MPa bedraagt:

- steundiameter tot en met 89 mm met een maximale wanddikte tot 3,2 mm bij gebruik van een opstelling op 1 steun of bij gebruik van 2 steunen verder uit elkaar dan 1,5 m;
- steundiameter tot en met 76 mm met een maximale wanddikte van 3,2 mm, bij gebruik van 2 steunen met een tussenafstand kleiner dan 1,5 m.

De gestandaardiseerde steundiameters 114 en 133 en niet volgens NBN EN 12767:2008 geteste vakwerkconstructies worden als niet botsvriendelijk beschouwd.

Botsvriendelijke steunen volgens NBN EN 12767 (niet annex F) voldoen indien de opdrachtdocumenten niets opleggen aan volgende performantie-eisen:

- snelheidsklasse: 100;
- energie-absorptie: categorie NE;
- veiligheidsniveau voor inzittenden: minimum 2.

7.5.1.2 Volgens NBN EN 12899-1 voor vaste verkeersborden

De eisen voor de karakteristieke belastingen en vervormingen volgen de voorschriften van PTV662, NBN EN 12899-1, NBN EN 1991-1-4: 2010 en NBN EN 1991-1-4 ANB (voor wat de berekening van de windbelasting betreft), voor zo verre deze van toepassing zijn, aangevuld en/of gewijzigd met volgende bepalingen:

- de terreinklasse is I4;
- de ontwerplevensduur van de steunconstructie bedraagt minimum 25 jaar.

Volgende eisen worden in de opdrachtdocumenten vermeld:

- de maximale oppervlakte en het maximale gewicht van het paneel op zijn plaats op de steun;
- de aard van de bodem op de plaats van de steunen;
- verankeringsmogelijkheden van de drager;
- afstand tussen maaiveld en onderzijde van het bord;

5 Bron: Standaardbestek 250, hoofdstuk 10: Signalisatie, deel 1: verticale verkeerstekens, §1.1.2.9.A (<https://wegenenverkeer.be/zakelijk/documenten/standaardbestek>)

Voor elk ingediende configuratie of voorstel (gebruikte materialen, hoogte en het aantal steunen, de oppervlakte van het bord, enz.) bezorgt de inschrijver, 15 dagen vóór de uitvoering, de berekeningsnota of de testrapporten die duidelijk aangeven dat het product voldoet aan de belastingen en doorbuigingen vermeld in PTV 662 en de testresultaten volgens NBN EN 12767:2008. Hij zal gelijktijdig een installatiehandleiding bezorgen aan de aanbestedende overheid.

Deze berekeningsnota geeft op een duidelijke manier de volgende punten weer:

- de basisgegevens van de onderdelen (profielen, voetplaten, funderingen, flensverbindingen, bouten, wapening, ...), zoals: afmetingen, materiaalkarakteristieken, traagheidsmomenten, weerstandsmomenten, torsieconstanten, belastingen, vrijheidsgraden, aantal en dimensies van bouten, de afmetingen van de lassen, ...;
- de toegepaste theorieën, berekeningsmethodes, basishypothesen;
- de berekenende vervormingen, spanningen, reactiekrachten, ...;
- de besluiten waarin wordt aangegeven of de verkregen resultaten aanvaardbaar zijn, waarbij ze worden vergeleken met de vooropgestelde toelaatbare waarden.

Het gedrag van de dragende structuur wordt minstens bekeken ter hoogte van de kritische punten zoals ter hoogte van:

- het maaiveld of de voet van de steun;
- de plaats van inklemming;
- ...

De keuze van het type steun is compatibel met het bevestigingssysteem en het bord volgens figuur 10-1-6 van het SB250 Hoofdstuk 10.

De opstelling wordt uitgevoerd volgens de meegeleverde installatiehandleiding.

Er mogen nooit botsvriendelijke steunen geplaatst worden voor seinbruggen en galgen op drukke wegen, of voor installaties op middenbermen waarbij een steun die valt onder een hoek van 20° op de tegenovergestelde rijrichting terechtkomt.

7.6 Kleuren steunen

De achterzijde van de borden alsook het deel van de omranding die parallel is met het bord, de bevestigingsmiddelen en de steunen krijgen de grijze kleur. Enkel bij de borden E1 tot en met E11 en de zonale borden met betrekking tot parkeren is dit oranje.

Het vooranzicht en het zijaanzicht van de borden krijgt dezelfde kleur als het voorvlak van het bord dat zich het dichtst tegen de rand bevindt. Uitzonderlijk is dit voor de borden F12a en F12b blauw en voor het bord B5 rood.

Volgende RAL-kleuren worden gebruikt:

- geel RAL 1023;
- oranje RAL 2009;
- rood RAL 3020;
- blauw RAL 5017;
- groen RAL 6024;
- grijs RAL 7043;
- bruin RAL 8004;
- wit RAL 9016;
- zwart RAL 9017.

8 Folies

8.1 Beschrijving en werking folies

Het bord is uitgerust met een retroreflecterende folie, waarop de afbeelding is voorzien. Het bekledingsmateriaal is een kunststoffolie bestaande uit meerdere lagen. Het kan bestaan uit glasparels of microprisma's.

De voorzijde van de folie is glad en glanzend. Afhankelijk van het type zal de film er egaal uit zien of met een specifieke structuur die eigen is aan de fabrikant.

De achterzijde ervan is voorzien van een lijm laag zodat de folie op een stijf steunvlak kan gekleefd worden.

Retroreflectie is de weerkaatsing van het licht van de koplampen in de richting van de autobestuurder. De glasparel of de microprisma's, waaruit de folies bestaan, hebben als taak de lichtstralen van de voertuigkoplampen in het product te laten dringen, zodat het teruggekaatst wordt naar de lichtbron. De zichtbaarheid van het verkeersbord wordt hierdoor verhoogd.

8.2 Aanbrengen folies

De basisfolie is wit. Kleuren worden aangebracht met behulp van drukinkt of gekleurde lichtdoorlatende folies ("Overlay").

De kleine en middelgrote borden worden gedrukt op een witte retroreflecterende folies.

Na het drukken wordt een laminaat aangebracht. Dit laminaat is grafittibestendig.

De kleuren kunnen ook vervat zitten in de basisfolie (in de massa gekleurd). Niet-retroreflecterende kleuren moeten in de massa gekleurd zijn.

Overlay wordt meestal toegepast voor grote borden ($>2\text{m}^2$).

In de "overlayfilms" worden de gekleurde delen van de verkeersborden elektronisch versneden om deze daarna op de retroreflecterende folies aan te brengen. Indien twee folies naast elkaar gekleefd worden mag de tussenafstand tussen de randen niet meer dan 3 mm bedragen. De randen mogen elkaar nooit overlappen.

De onderlinge afstand tussen 2 folies die naast elkaar worden gekleefd wordt bepaald in de PTV 662. De PTV 662 is te raadplegen via volgende link:
<http://www.ocab-ocbs.com/nl/pdf/662n.pdf>

8.3 Soorten folies

De retroreflecterende folies worden ingedeeld in type 1, 2 en 3 volgens stijgende retroreflectiecoëfficiënt. Type 3 folie komt voor onder twee vormen voor: type 3.a (= korte afstand) en 3.b (=lange afstand).

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen folies met glaspalels en microprismatische folies. De norm EN 12899-1 geldt voor folies op basis van glaspalels en microprisma's van het type 1 en 2. Voor de microprismatische folies is de PTV 662 van kracht.

Folies met glaspalels kunnen maximum voldoen aan de eisen van een type 2 folie. Type 3-waarden kunnen enkel gehaald worden door middel van prisma's. Tegenwoordig bestaan microprismatische folies voor alle klassen.

8.4 Welke folies op welke borden?

Het SB250 (Hoofdstuk 10: Signalisatie, tabel 10-1-2) geeft in een tabel aan welke folie op welk verkeersbord dient aangebracht te worden.

Zie ook hoofdstuk "10.1 Uitleg en tabellen detailoverzicht verkeersborden".

8.5 Functionele eigenschappen

De folietypes moeten beantwoorden aan volgende functionele eigenschappen:

- Retroreflectiecoëfficiënt
- Kleur en luminantiefactor

8.5.1 Retroreflectiecoëfficiënt

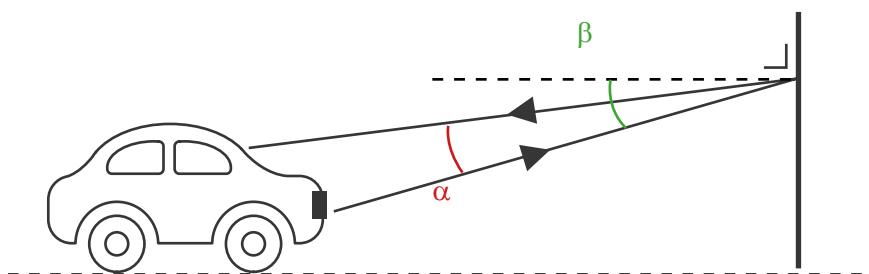
8.5.1.1 Definities

De observatiehoek α is de hoek gevormd tussen de bron, nl. de koplampen en de ontvanger, nl. de autobestuurder.

De invalshoek β is de hoek gevormd tussen de bron, nl. de koplampen en de as loodrecht op het verticaal vlak van het verkeersbord.

Voor elke koplamp verschilt de observatiehoek en de invalshoek.

Figuur 5: Observatiehoek α en invalshoek β

8.5.1.2 Zichtbaarheid van de verkeersborden

De zichtbaarheid van verkeersborden is afhankelijk van verschillende factoren.

- **Type voertuig:**

Het waarnemen van een verkeersteken hangt van het type voertuig af, nl. een personenwagen of een vrachtwagen.

- **Omgevingsverlichting:**

Hoe meer het straatbeeld verlicht is, hoe groter de retroreflectie van het verkeersbord moet zijn om zichtbaar, helder en leesbaar te blijven. Overdag is de diffuse reflectiecoëfficiënt van de onmiddellijke omgeving vaak gelijk aan deze van het verkeersbord. Voor de zichtbaarheid overdag is het **contrast** met de omgeving dan ook belangrijker dan de **luminantie**.

- **Complexiteit van weginfrastructuur en toenemend verkeer:**

De complexiteit en het toenemend verkeer zijn factoren die een snellere reactietijd vergen en dus ook goede waarneembaarheid op langere en kortere afstanden en vanuit specifieke hoeken. Verkeersborden "verdwijnen" tussen de publiciteitspanelen en andere wegaanhorigheden.

Foto 1-3: Verkeersborden verdwijnen tussen de publiciteitspanelen

8.5.1.3 Retroreflectie⁶

Om de verkeersborden 's nachts beter zichtbaar te maken voor de automobilist, wordt een speciaal materiaal met unieke optische eigenschappen gebruikt. Dit materiaal is in staat om het licht op een heel speciale manier te weerkaatsen. Al het licht dat van de koplamp (of van een andere bron) komt, wordt onmiddellijk teruggekaatst naar de bron, m.a.w. terug naar de koplamp, weliswaar niet op een diffuse manier. Dit gebeurt via een heel smalle kegel, net voldoende breed voor de bestuurder. Dit soort reflectie heet "retroreflectie" ("terug naar de bron").

Het feit dat het licht volledig terugkeert binnen een zogenaamde extreem smalle kegel (in plaats van in elke richting zoals bij een diffuse reflectie), zorgt ervoor dat het licht helder is voor de waarnemer die binnen die smalle kegel kijkt. Dergelijke retroreflectorende materialen worden gebruikt om verkeertekens van ver zichtbaar te maken.

8.5.1.4 Optische systemen⁷

Twee categorieën folies kunnen onderscheiden worden:

- Folies waarvan bolvormige glaspalels in het oppervlak verwerkt zijn;
- Folies waarbij de vorm van microprisma's geïntegreerd is.

8.5.1.5 Retroreflectiekegel⁸

Zoals eerder vermeld, komt het retroreflectorende licht rechtstreeks terug naar de koplamp, via een zeer smalle kegel. Deze conus is gecentreerd op de as die gevormd wordt door de koplamp en het bord.

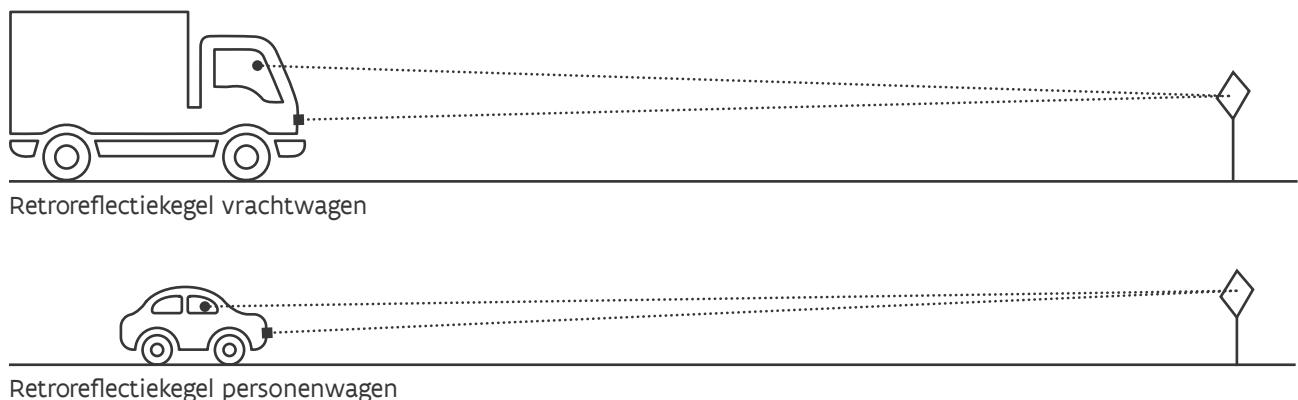
Ondanks het feit dat bijna al het retroreflectorende licht in die heel smalle kegel vervat zit, is de kegel niet strikt afgebakend. Er is geen echte "grens" aan de kegel waar te nemen. Er kan niet gesteld worden dat er enkel licht in de kegel is en dat er buiten de kegel geen retroreflectorend licht bestaat. Het retroreflectorende licht is wel het helderst rond de as van de kegel en wordt steeds minder fel verder van die as verwijderd.

De grootte van de hoek van de retroreflectorende lichtkegel is belangrijk. Het bepaalt immers wanneer het verkeerteken "helder" zal zijn voor de autobestuurder. De bestuurder, die onmiddellijk achter de koplamp van zijn voertuig gesitueerd is, bevindt zich op korte afstand van de as tussen de koplamp en het bord. Hij zit als het ware nabij de as van de kegel van het retroreflectorende licht.

Zo zal de bestuurder van een kleine sportwagen, die slechts beperkt verschoven t.o.v. de koplamp van zijn voertuig is, het verkeerteken op een heldere manier zien omdat hij dicht bij de as van de kegel is gesitueerd. De bestuurder van een grote vrachtwagen, daarentegen, zit ruim boven de koplampen van zijn voertuig. Daardoor bevindt hij zich ook verder van de as van de kegel. Hij ziet hetzelfde object maar minder helder. Dit blijkt uit de figuur.

Op Figuur 6 wordt de kegel getekend over een hoek van 15° zodat het kan worden waargenomen als een kegel in de tekening. In de realiteit kan de effectieve kegel slechts 0.2° zijn bij een verkeersteken dat ver geplaatst is.

Figuur 6: Retroreflectiekegel

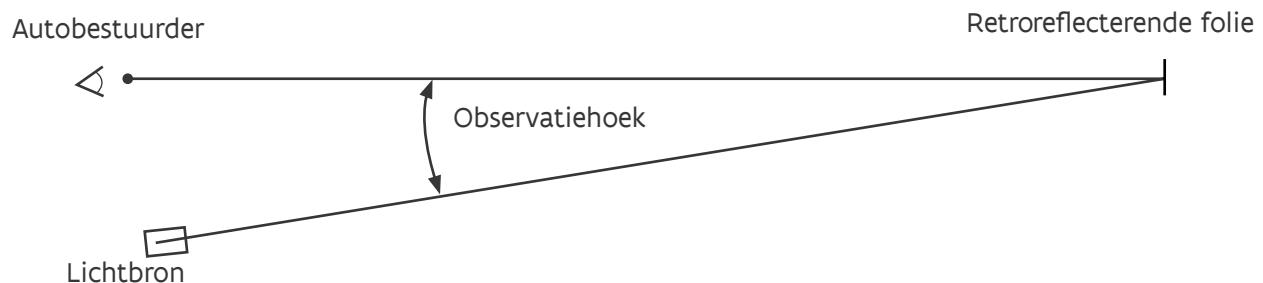
8.5.1.6 Observatiehoek α^9

De belangrijkste hoek in de theorie van de retroreflectie is de "observatiehoek". Het begrip retroreflectie kan op twee verschillende manieren worden beschreven.

1. In het eerste geval is het begrip retroreflectiekegel het uitgangspunt. Het retroreflecterend licht wordt teruggekaatst naar de koplamp. Het gedeelte van deze kegel dat door een bestuurder wordt waargenomen, is de hoekwaarde van de halve kegel. Deze hoek wordt de "observatiehoek" genoemd. In termen van de retroreflectiekegel, heeft de observatiehoek betrekking op de hoek van de kegel, waarbij een chauffeur het verkeersteken waarnemt.

2. De meest gebruikelijke definitie van "observatiehoek" verwijst niet naar de retroreflectiekegel (zie Figuur 7) alsdusdanig. Hier is "observatiehoek" de hoek gevormd door de as van de koplamp naar het retroreflecterende materiaal (verkeersteken) en de lijn van het verkeersteken naar het oog van de waarnemer.

Figuur 7: Observatiehoek α

De autobestuurder bevindt zich op een relatief beperkte afstand van de koplamp (m.a.w. dichtbij de as van de kegel). Hoe verder het voertuig is verwijderd van het verkeersteken, hoe kleiner de observatiehoek waaronder de bestuurder het bord ziet. De observatiehoek wordt groter en groter naarmate het voertuig dichterbij het verkeersteken rijdt.

De bestuurder van een grote vrachtwagen zit ruim boven de koplampen van zijn voertuig. Hij zal het bord, ongeacht de afstand, steeds met grotere waarnemingshoek zien dan de bestuurder van personenwagens.

Hoe groter de afstand tussen de bestuurder en de koplampen van het voertuig, hoe minder sterk het retroreflecterend licht is en hoe minder de retroreflectie zal optreden. Om een optimale retroreflectie te bieden onder ongunstige hoeken, zal er een adequate folie moeten gebruikt worden.

Per observatiehoek kan via laboratoriummetingen een waarde toegekend worden. Op die manier kan men voor elke retroreflecterende film een curve met retroreflectiewaarden opgemaakt worden.

Figuur 8: Observatiehoek α personenwagen versus vrachtwagen

Hoe verder, hoe kleiner de observatiehoek

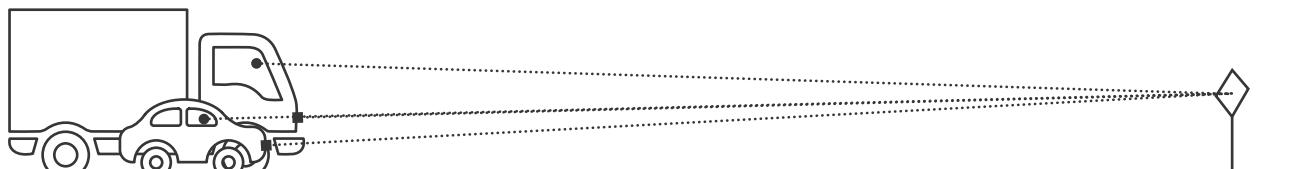
Hoe dichter, hoe groter de observatiehoek

Hoe verder, hoe kleiner de observatiehoek

Hoe dichter, hoe groter de observatiehoek

Observatiehoek is groter bij vrachtwagen dan bij personenwagen

8.5.1.7 Invalshoek β^{10}

Een andere belangrijke hoek is de "invalshoek". Dit is de hoek waaronder het licht van de lichtbron (koplamp) invalt op het oppervlak van het retrorefleterende materiaal.

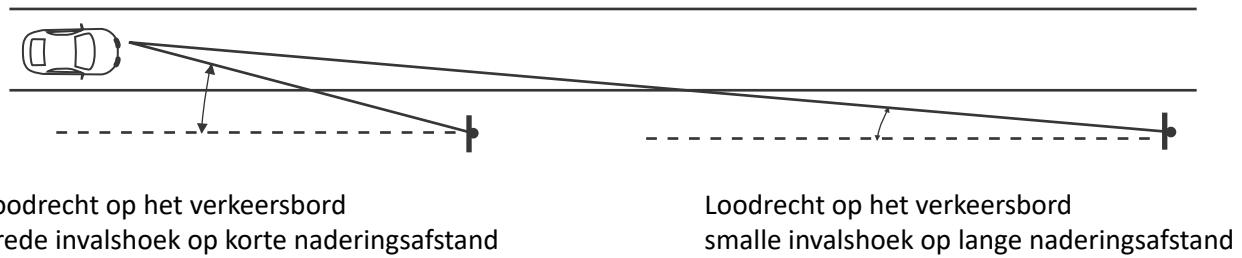
De invalshoek is de hoek tussen de as van de lichtbron tot het verkeersteken en een denkbeeldige lijn loodrecht op het bord. Als die twee lijnen op elkaar worden gelegd (dat wil zeggen, dezelfde lijn) dan kaatst het licht recht op het materiaal en het wordt gedefinieerd als "0° invalshoek".

In normale omstandigheden zien de automobilisten verkeersborden vanuit een zeer kleine invalshoek die verbreedt wanneer het voertuig het verkeersteken benadert (Figuur 9). Bijna alle correct gemonteerde verkeersborden zijn te lezen bij de invalshoeken van 10 graden of minder.

De meeste retrorefleterende folies hebben een aanzienlijk lagere retroreflectie bij hogere invalshoeken. Een aantal folies slaagt er in om bij de grotere hoeken iets hogere rendementen te behouden dan andere.

Een gekanteld verkeersbord zal een grotere invalshoek hebben. Dit is eveneens het geval bij een bord dat ver buiten de rijbaan is aangebracht en waarbij het voertuig zich vrij dicht bevindt. In beide gevallen zullen de koplampen amper het verkeersteken verlichten.

Figuur 9: Invalshoek in functie van de afstand

8.5.1.8 Retroreflectiecoëfficiënt - RA¹¹

De prestatiewaarden voor retrorefleterende folie worden bepaald door een bepaalde set van observatie- en invalshoek. Vaak wordt een observatiehoek van 0,2 graden en een invalshoek van 5 graden gehanteerd. Het cijfer vertelt hoeveel licht wordt geretroreflektieerd volgens een bepaalde "geometrie" voor een gegeven eenheid van licht dat op een bepaald gebied van het materiaal invalt. Dit wordt de "retroreflectiecoëfficiënt" genoemd en weergegeven met het symbool RA.

"RA" wordt als volgt uitgedrukt:

Uittredend licht (retroreflectie) = "Efficiëntie" of retroreflectiecoëfficiënt of RA
Intredend licht

¹⁰ Bron: American Traffic Safety Services Association
¹¹ Bron: American Traffic Safety Services Association

Het is niet noodzakelijk om de precieze technische betekenis van die factoren te kennen.

De eenheid wordt uitgedrukt in cd

lux.m²

Daarentegen is het wel belangrijk om het concept te begrijpen, nl. dat de retroreflectiecoëfficiënt RA een verhouding is. Dit is vergelijkbaar met "procent" en het vertelt niet hoe helder de folie zal zijn op een gegeven verkeersteken (zelfs op de afstand die overeenkomt met de "geometrie" voor die bepaalde waarde). Het is gewoon de "efficiëntie" bij de terugkeer van het licht naar de bron bij een bepaalde geometrie (de set van observatie- en invalshoeken).

De efficiëntie van een folie varieert afhankelijk van de observatie- en invalshoeken en de verschillende materialen.

8.5.1.9 Waarden

De folies met glasparels van het type 1 moeten voldoen aan de waarden van de tabel RA1 van de norm NBN EN 12899-1 en PTV662. De microprismatische folies van type 1 beantwoorden aan de waarden van de tabel PTV-1 van de PTV 662. Beide tabellen hebben dezelfde minimumwaarden (Tabel 7).

Type 2 voldoet aan de waarden van de tabel RA2 van de norm NBN EN 12899-1 en PTV 662 voor de folies met glasparels. Voor de microprismatische folies wordt verwezen naar de tabel PTV-2 van de PTV 662. Beide tabellen hebben dezelfde minimumwaarden (Tabel 8).

De microprismatische folies type 3 voldoen aan de tabellen PTV-3A (klasse 3a, cfr Tabel 9), PTV-3B (klasse 3b, cfr Tabel 10) en PTV-3C (klasse 3 - fluorescerende kleuren,cfr Tabel 11) van de PTV 662.

8.5.1.10 Minimumwaarden retroreflectiecoëfficiënt folie type 1

Tabel 7: Minimumwaarde retroreflectiecoëfficiënt folie type 1 (cd.lx⁻¹.m⁻²)

Meetopstelling		Kleur							
α	β_1 ($\beta_2 = 0$)	Wit	Geel	Rood	Groen	Blauw	Bruin	Oranje	Grijs
12' of 0,2°	+ 5°	70	50	14,5	9	4	1	25	42
	+ 30°	30	22	6	3,5	1,7	0,3	10	18
	+ 40°	10	7	2	1,5	0,5	#	2,2	6
20' of 0,33°	+ 5°	50	35	10	7	2	0,6	20	30
	+ 30°	24	16	4	3	1	0,2	8	14,4
	+ 40°	9	6	1,8	1,2	#	#	2,2	5,4
2°	+ 5°	5	3	1	0,5	#	#	1,2	3
	+ 30°	2,5	1,5	0,5	0,3	#	#	0,5	1,5
	+ 40°	1,5	1,0	0,5	0,2	#	#	#	0,9

betekent: waarde groter dan nul, maar niet significant of toepasselijk.

8.5.1.11 Minimumwaarden retroreflectiecoëfficiënt folie type 2

Tabel 8: Minimumwaarde retroreflectiecoëfficiënt folie type 2 (cd.lx⁻¹.m⁻²)

Meetopstelling		Kleur								
α	β_1 ($\beta_2 = 0$)	Wit	Geel	Rood	Groen	Donker groen	Blauw	Bruin	Oranje	Grijs
12' of 0,2°	+ 5°	250	170	45	45	20	20	12	100	125
	+ 30°	150	100	25	25	15	11	8,5	60	75
	+ 40°	110	70	15	12	6	8	5,0	29	55
20' of 0,33°	+ 5°	180	120	25	21	14	14	8	65	90
	+ 30°	100	70	14	12	11	8	5	40	50
	+ 40°	95	60	13	11	5	7	3	20	47
2°	+ 5°	5	3	1	0,5	0,5	0,2	0,2	1,5	2,5
	+ 30°	2,5	1,5	0,4	0,3	0,3	#	#	1	1,2
	+ 40°	1,5	1,0	0,3	0,2	0,2	#	#	#	0,7

betekent: waarde groter dan nul, maar niet significant of toepasselijk.

8.5.1.12 Minimumwaarden retroreflectiecoëfficiënt folie type 3

Voor folie type 3.a (= korte afstand) geldt onderstaande tabel.

Tabel 9: Folie type 3.a (tabel PTV-3A van de PTV 662)

Observatiehoek α [°]	Invalshoek β [°]	Wit	Geel	Rood	Blauw	Groen
12' of 0,2°	5	430	350	110	25	45
	15	350	270	90	20	35
	30	235	190	60	11	24
	40	55	40	12	3	7
20' of 0,33°	5	300	250	50	17	35
	15	250	200	65	15	25
	30	150	130	20	7	18
	40	30	25	7	2	4
1,0°	5	80	65	20	5	10
	15	60	45	16	3,5	7
	30	50	40	13	2,5	5
	40	15	13	5	1	2

Voor folie type 3.b (= lange afstand) geldt de onderstaande tabel.

Tabel 10: Folie type 3.b (tabel PTV-3B van de PTV 662)

Observatiehoek α [$^{\circ}$]	Invalshoek β [$^{\circ}$]	wit	geel	rood	oranje	blauw	groen
0,1	5	850	550	170	425	55	85
0,1	20	600	390	120	300	40	60
0,1	30	425	275	85	210	28	40
0,1	40	200	140	40	100	10	20
0,2	5	625	400	125	310	40	60
0,2	20	450	290	90	225	30	45
0,2	30	325	210	65	160	20	30
0,2	40	160	112	32	80	8	16
0,33	5	425	275	85	210	28	40
0,33	20	300	195	60	150	20	30
0,33	30	225	145	45	110	15	20
0,33	40	110	77	22	55	5,5	11

Tabel 11: Folie type 3 voor fluorescerende kleuren (tabel PTV-3C van de PTV 662)

Observatiehoek α [$^{\circ}$]	Invalshoek β [$^{\circ}$]	Fluo oranje	Fluo Geel-groen
0,2	5	200	375
0,2	15	175	
0,2	30	120	200
0,2	40	80	36
0,33	5	150	270
0,33	15	130	
0,33	30	90	140
0,33	40	60	24
1,0	5	7,5	70
1,0	15	5	
1,0	30	2,5	43
1,0	40	2,5	9

De retroreflectie van alle gedrukte kleuren, met of zonder transparante overlay folie , mag de retroreflectiecoëfficiënt niet lager zijn dan 70% van de waarden in de tabellen voor type 1, type 2 en type 3.

Alle waarden gelden voor folies die nog niet aan het licht werden blootgesteld en waarvan de retroreflectie wordt gemeten binnen een tijdspanne van één jaar na de levering.

De retroreflectiecoëfficiënten van de folie type 1, folie type 2 en folie type 3.a en 3.b zijn respectievelijk 7, 10 en 12 jaar na levering, ook voor afgewerkte borden, nog steeds groter dan 80% van de waarden in nieuwe toestand, zoals aangegeven in PTV 662.

i

Let op: Bepaalde merken van microprismatische folies hebben een richting, waarin zij optimaal functioneren. Zij moeten bijgevolg altijd in de juiste richting aangebracht worden op het bord. Een geroteerde microprismatische folie kan niet altijd voldoen aan het SB250 omdat het te weinig retroreflectie biedt en dus onveilig is.

8.5.2 Kleur en luminantiefactor

De kleur van de folie dient binnen de veelhoek te liggen, gevormd door de hoekpunten met x,y-coördinaten.

De grijze en zwarte symbolen op de verkeerstekens worden met niet-retroreflecterende materialen uitgevoerd.

i

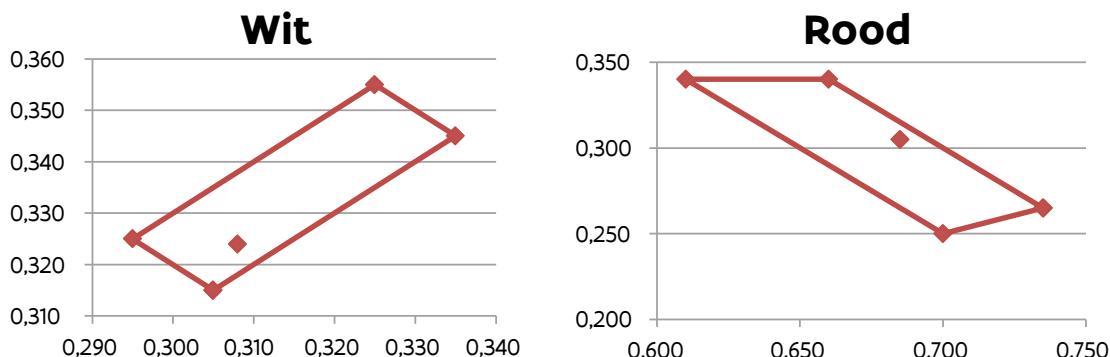
Tabel 12: Kleurcoördinaten en luminantiefactor

Kleur	Kleurcoördinaten					Microprismatische folies	Luminantiefactor β			
		1	2	3	4		Glasparelfolies			
Wit	x	0,305	0,335	0,325	0,295	$\geq 0,40$	$\geq 0,35$	$\geq 0,27$		
	y	0,315	0,345	0,355	0,325					
Geel	x	0,494	0,470	0,513	0,545	$\geq 0,24$	$\geq 0,27$	$\geq 0,16$		
	y	0,505	0,480	0,437	0,454					
Rood	x	0,735	0,700	0,610	0,660	$\geq 0,03$	$\geq 0,05$	$\geq 0,03$		
	y	0,265	0,250	0,340	0,340					
Oranje	X	0,610	0,535	0,506	0,570	$\geq 0,14$	$\geq 0,17$	$\geq 0,14$		
	Y	0,390	0,375	0,404	0,429					
Groen	x	0,110	0,170	0,170	0,110	$\geq 0,03$	$\geq 0,04$	$\geq 0,03$		
	y	0,415	0,415	0,500	0,500					
Donker groen	x	0,313	0,313	0,248	0,127	$0,01 .. 0,07$				
	y	0,682	0,313	0,409	0,557					
Bruin	x	0,455	0,523	0,479	0,558	$0,03 .. 0,09$				
	y	0,397	0,429	0,373	0,394					
Blauw	x	0,130	0,160	0,160	0,130	$\geq 0,01$				
	y	0,090	0,090	0,140	0,140					
Grijs	x	0,305	0,335	0,325	0,295	$0,12 .. 0,18$				
	y	0,315	0,345	0,355	0,325					
Fluo geel	x	0,521	0,557	0,479	0,454	$\geq 0,38$	n.v.t.			
	y	0,424	0,442	0,520	0,491					
Fluo oranje	x	0,595	0,645	0,570	0,531	$\geq 0,20$	n.v.t.			
	y	0,351	0,355	0,429	0,414					
Fluo geel-groen	x	0,387	0,460	0,438	0,376	$\geq 0,70$	n.v.t.			
	y	0,610	0,540	0,508	0,568					

Opmerking: de glasparelfolies conform aan NBN EN 12899-1, klasse CR2 (CR1 voor de oranje folie) voldoen aan de waarden uit deze tabel

In onderstaande grafieken wordt duidelijk gemaakt dat de gemeten waarden moeten vallen binnen de vierhoek gevormd door de coördinaten uit de tabellen.

Grafiek 1: Voorbeelden interpretatie rechthoek gevormd door kleureencoördinaten

De gemeten waarde voor wit mag in principe nooit buiten de vierhoek liggen.
Wit is de originele kleur van de folie, die bedrukt wordt.

8.5.2.1 Niet-retroreflecterende beeldvlakken (niet-fluokleuren)

De kleurcoördinaten en de luminantiefactor dienen zowel bij de nieuwe folies als gedurende de gehele functionele levensduurperiode binnen de volgende grenswaarden van NBN EN 12899-1 te blijven. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen NR1 (gedurende functionele levensduur) en NR2 (voor nieuwe folies). In nieuwe toestand geldt klasse NR2 van NBN-EN 12899-1. Gedurende de bruikbaarheidsperiode geldt klasse NR1 van NBN-EN 12899-1.

Tabel 13: Kleurcoördinaten bij daglicht en luminantiefactoren. Klasse NR1 (met NR1: gedurende functionele levensduur) uit NBN EN 12899-1

Kleur	1		2		3		4		Luminantiefactor β
	x	y	x	y	x	y	x	y	
Wit	0,350	0,360	0,300	0,310	0,290	0,320	0,340	0,370	$\geq 0,75$
Geel	0,522	0,477	0,470	0,440	0,427	0,483	0,465	0,534	$\geq 0,45$
Oranje	0,610	0,390	0,535	0,375	0,506	0,404	0,570	0,429	$\geq 0,20$
Rood	0,735	0,265	0,674	0,236	0,569	0,341	0,655	0,345	$\geq 0,07$
Blauw	0,078	0,171	0,196	0,250	0,225	0,184	0,137	0,038	$\geq 0,05$
Groen	0,313	0,682	0,313	0,453	0,177	0,362	0,026	0,399	$\geq 0,10$
Bruin	0,510	0,370	0,427	0,353	0,407	0,373	0,475	0,405	$0,04 \leq \beta \leq 0,15$
Grijs	0,350	0,360	0,300	0,310	0,290	0,320	0,340	0,370	$0,16 \leq \beta \leq 0,24$
Zwart	0,385	0,355	0,300	0,270	0,260	0,310	0,345	0,395	$\leq 0,03$

Tabel 14: Kleurcoördinaten bij daglicht en luminantiefactoren. Klasse NR2 (met NR2: voor nieuwe folies) uit NBN EN 12899-1

Kleur	1		2		3		4		Luminantiefactor β
	x	y	x	y	x	y	x	y	
Wit	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325	$\geq 0,75$
Geel	0,494	0,505	0,470	0,480	0,493	0,457	0,522	0,477	$\geq 0,45$
Rood	0,735	0,265	0,700	0,250	0,610	0,340	0,660	0,340	$\geq 0,07$
Groen	0,230	0,440	0,260	0,440	0,260	0,470	0,230	0,470	$\geq 0,10$
Blauw	0,140	0,140	0,160	0,140	0,160	0,160	0,140	0,160	$\geq 0,05$
Bruin	0,467	0,386	0,477	0,386	0,447	0,366	0,467	0,366	$0,04 \leq \beta \leq 0,15$
Grijs	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325	$0,16 \leq \beta \leq 0,24$

De kleur op de folie van een verkeersbord wordt dus nooit uitgedrukt in RAL.

9 Sokkels

Voor enkelvoudige steunen zijn de sokkels voor courant gebruik vermeld in Tabel 15. Voor meer uitzonderlijke gevallen dienen de sokkels in elk geval berekend te worden volgens de PTV662. De opgegeven afmetingen van de massieve prismavormige betonnen sokkels zijn (breedte × diepte × hoogte):

- breedte = de horizontale afmeting evenwijdig met het verkeersbord;
- diepte = de horizontale afmeting loodrecht op het verkeersbord;
- hoogte = de verticale afmeting onder het maaiveld.

De richtwaarden in Tabel 15 gelden voor onverharde bermen. Wanneer de sokkel aan zijn bovenkant zijdelings wordt gesteund door (en direct aansluit op) een stevige bermverharding zoals straatstenen en tegels, kunnen hogervermelde afmetingen verkleind worden. De steunbuis reikt tot 5 cm boven het ondervlak van de sokkel.

Voor de berekening van de sokkels wordt verwezen naar de rekenmodule via volgende link:
<https://wegenenverkeer.be/zakelijk/documenten/rekenmodules>.

De berekening van het vakwerk en de sokkel gebeurt door de aannemer.

Tabel 15: Sokkel in functie van steundiameter (SB250)

Steundiameter	breedte × diepte × hoogte (cm)
51 mm	30 × 30 × 60
76 mm	40 × 40 × 70
89 mm	50 × 50 × 70 40 × 40 × 80
114 mm	60 × 60 × 80 70 × 50 × 80
133 mm	80 × 80 × 80 90 × 70 × 80 70 × 70 × 100 80 × 60 × 100 90 × 50 × 100

Vuistregel:
Indien de breedte van de fundering even groot wordt genomen als de breedte van het bord en de diepte van de fundering op een vaste waarde wordt gezet, is de benodigde lengte enkel afhankelijk van de hoogte van het bord. Met een funderingsdiepte van 1m:

- 2m \leq hoogte bord \leq 3.25m: lengte fundering 1.5m
- 3.5m \leq hoogte bord \leq 4.75m: lengte fundering 2m
- 4.75m \leq hoogte bord \leq 6.25m: lengte fundering 2.5m

10 Detailoverzicht verkeersborden

10.1 Uitleg en tabellen detailoverzicht verkeersborden

In bijlage 5 wordt per bord de betekenis, de toepassing, het folietype, de minimum afmetingen en de minimum opstelhoogte toegelicht. Er wordt een opsplitsing gemaakt tussen politieborden en AWV-borden.

Afkortingenlijst

- KP: kruispunt;
- Bibeko: binnen bebouwde kom;
- Doorlop. Beb.: doorlopende bebouwing;
- Beb. kom: bebouwde kom;
- Bubeko: buiten bebouwde kom;
- Uitgez.: uitgezonderd.

10.2 Aanvullend reglement met betrekking tot de verticale signalisatie

De verticale signalisatie bestemd voor het regelen van een permanente of periodieke toestand die een gebod of een verbod instelt of opheft, mag slechts aangebracht worden nadat een aanvullend reglement werd vastgesteld. Een aanvullend reglement op gewestwegen kan worden opgesteld hetzij op initiatief van de gemeente hetzij op initiatief van het Vlaams Gewest. Beiden kennen een onderscheiden dossierstroom¹².

Voor de volgende verkeerstekens moet een aanvullende reglement opgesteld worden:

1. De verkeerslichten met uitzondering van de verkeersknipperlichten voorzien in artikel 64.1.1°, 64.2 en 64.3 van het algemeen reglement op de politie over het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
2. De voorrangs borden, met uitzondering van het verkeersbord B17;
3. De verbods borden;
4. De gebods borden;
5. De verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren (inclusief de parkeerautomaten en parkeermeters);
6. De volgende aanwijzingsborden: F1, F1a, F1b, F3, F3a, F3b, F4a, F5, F7, F9, F11, F12a, F12b, F13, F15, F17, F18, F19, F19, F91, F97, F99a, F99b, F99c, F101a, F101b, F101c, F103, F105, F107, F109;
7. De zonale reglementeringen (inclusief zones afgebakend met borden F4a en F4b).

Voor maatregelen die voorbijgaande, plotse of gelegenheidstoestanden regelen, wordt geen aanvullend reglement vastgesteld. Deze maatregelen worden genomen door de gemeenteoverheden bij politieverordening op grond van artikel 130 bis van de Nieuwe Gemeentewet. Deze maatregelen moeten duidelijk in tijd beperkt zijn. Dit kan gaan van een paar uur bij manifestaties tot een paar maanden tijdens de werken.

Wanneer de toestand van voorbijgaande aard een periodiek of permanent karakter krijgt moet wel een aanvullend reglement worden aangenomen.

Er is geen aanvullend reglement nodig om met een verkeersteken een bepaling van het verkeersreglement te bevestigen.

Voorbeelden:

- Verkeersbord B17, geplaatst op een kruispunt met voorrang van rechts;
- Verkeersbord D1 met een pijl naar rechts en onder een hoek van 45° naar de grond gericht, geplaatst op een verkeers geleider;
- Verkeersbord B1, geplaatst aan het einde van een aardeweg die uitkomt op een rijbaan;
- Verkeersbord C1 ter bevestiging van het bord de linker rijbaan van een weg met meerdere rijbanen te volgen.

12 Dienstorder MOW/MIN/2010/01 van 11 januari 2010 kan enkel opgevraagd worden.

Er is geen aanvullend reglement nodig om met een verkeersteken een maatregel aan te kondigen of te herhalen.

Voorbeelden:

- De aankondiging van een zonale tonnagebeperking door middel van het zonale verkeersbord C21 met opschrift “500m”;
- Een verkeersbord C43 “50” met onderbord “herhaling”.

10.3 Lettertypes

Voor de politieborden wordt het lettertype SNV (Schweizerische Normen-Vereinigung) gebruikt.

Voor de bewegwijzering van de plaatsen en instellingen van algemeen belang of van toeristische aard wordt het alfabet Helvetica Medium Cursief (10° geïclineerd naar rechts) toegepast met uitzondering van de borden F34b1 en -b2.

De te gebruiken letterhoogtes worden beschreven in 10.4 Bewegwijzering.

Onderstaande afbeelding geeft een snelheidsbeperking weer met een **foutief lettertype**.

Figuur 10: Gebruik van een fout lettertype voor C43

Tabel 15: Letterhoogtes wegwijzers

Type	Hoogte	Lengte
Verkleind	200	850 – 1000 -1150 - 1300
Normaal	300	1250 – 1600 - 2000
Vergroot	400	2000 – 2500 – 3000
Autosnelweg	500	2000 – 2500 – 3000
Normaal met 2 namen	600	1250 – 1600 - 2000
Vergroot met 2 namen	800	2000 – 2500 – 3000

10.4 Bewegwijzering

De permanente bewegwijzering omvat alle verkeersborden die de weggebruiker informatie of richtlijnen geven omtrent een te nemen reisweg met het doel een bepaalde bestemming te bereiken. Zo behoren de borden F23 , F25, F27, F29, F31, F33a, F33b, F33c, F34a, F34b1, F34b2 F34c2, F34c1, F35, F37 en F57 tot de bewegwijzering. Daartoe kunnen ook de borden F15 en F17 gerekend worden.

10.4.1 Taalwetgeving

De bewegwijzering dient te voldoen aan de taalwetgeving. Voor autosnelwegen bevat het artikel 71.1 van het verkeersreglement expliciet volgende bepaling:

Op de bewegwijzering naar een autosnelweg en op de bewegwijzering op de autosnelweg zelf, wordt de naam van de buitenlandse bestemmingen vermeld in de taal van het land waar die bestemming zich bevindt.

Indien deze naam ingevolge de toepassing van de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken niet reeds op deze signalisatie voorkomt, wordt hij in een ander lettertype en tussen haakjes, hetzij ernaast, hetzij eronder, aan de aangeduide bestemming toegevoegd.

Voor de taal die op de verkeersborden in de faciliteitengemeenten dient te worden gebruikt geldt volgende instructie, op basis van het advies van de afdeling Juridische Dienstverlening dd. 22 juli 2013, tot nader order nog steeds geldig (uittreksel uit het advies):

Enkel de aanwijzingsborden (nvdr.: waartoe de wegwijsers behoren) die gericht zijn tot de inwoners van de betrokken faciliteitengemeente dienen in twee talen te worden aangebracht.

(..)

Meer nog, desondanks het feit dat het interessant kan zijn voor de inwoners van een faciliteitengemeente om te weten hoever een andere gemeente van hun gemeente gelegen is, zullen dergelijk wegwijsers voornamelijk gericht zijn op niet-inwoners aangezien deze borden hen in staat stellen zich naar behoren te kunnen oriënteren en op een doeltreffende manier te verplaatsen.

(..)

Wegwijsers zijn dus niet uitsluitend bestemd zijn voor de inwoners van de betrokken taal- en rand-grensgemeenten, doch wel bestemd zijn voor een ruimer publiek en dienen dus enkel in het Nederlands te worden uitgevoerd.

10.4.2 Wetgevend kader en instructies

Onder punten 10.4.3 tot 10.4.5.5 hierna volgen de voorschriften die reglement van de wegbeheerder geeft over bewegwijzering. Deze voorschriften werden aangevuld en/of nader gespecificeerd door de dienstorder bewegwijzering, MOW/AWV/2018/04 dd. 8 april 2018. Een lezing van betrokken dienstorder is dan ook vereist om een volledig beeld over bewegwijzering te bekomen.

10.4.3 Verkeersborden F25 en F27 voorwegwijzers

F25

Het verkeersbord F25 duidt in schemavorm de verschillende richtingen van de wegen aan zonder bijkomstige details, zoals verkeersgeleiders, bermen, enz.

De weg die aan het kruispunt voorrang heeft wordt op dit verkeersbord door een bredere streep voorgesteld.

Het wegnummer of de wegnummers worden ingeschreven in de overeenstemmende pijl. Indien de weg een ring is, wordt het R-nummer niet vermeld maar worden de wegnummers naast de overeenstemmende bestemmingen vermeld.

F27

De oppervlakte van het verkeersbord F27 wordt verdeeld in meerdere gedeelten waarvan de opeenvolging van boven naar beneden in beginsel als volgt is:

- de richtingen in rechte lijn;
- de richtingen naar links;
- de richtingen naar rechts.

In elk gedeelte wordt een pijl geplaatst:

- voor al de richtingen in rechte lijn: een pijl naar omhoog, links op het bord;
- voor al de richtingen naar links: een pijl naar links, links op het bord;
- voor al de richtingen naar rechts: een pijl naar rechts, rechts op het bord.

In elk gedeelte:

- wordt, indien de weg één enkel nummer heeft, dat nummer ingeschreven aan de tegenovergestelde kant van deze die aan de pijl is voorbehouden; worden, indien de weg meerdere nummers heeft, deze nummers ingeschreven naast de overeenstemmende bestemmingen, aan de tegenovergestelde kant van deze die aan de pijl is voorbehouden;
- wordt, indien de weg een ring is, het R-nummer niet vermeld, maar worden de andere wegnummers ingeschreven naast de overeenstemmende bestemmingen, aan de tegenovergestelde kant van deze die aan de pijl is voorbehouden.

De verkeersborden F25 en F27 geven geen enkele aanduiding van de afstand in km.

Voor elke richting is het aantal opschriften beperkt tot drie; deze opschriften volgen elkaar op van boven naar beneden, in dalende orde van afstand, waarbij eveneens rekening gehouden wordt met de bestemmingen die niet op de gevolgde weg zelf liggen maar via deze weg kunnen bereikt worden. Zie MB 2001-10-17/33, art. 7, 009.

De letterhoogte voor de naam van de bestemmingen bedraagt ten minste:

- 0,24 m op de autosnelwegen en de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 90 km/u;
- 0,18 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 70km/u en gelijk is of lager dan 90 km/u;
- 0,12 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid gelijk is of lager ligt dan 70 km/u.

Deze verkeersborden worden geplaatst op een afstand van ongeveer:

- 200 m van het kruispunt, buiten de bebouwde kommen;
- 100 m van het kruispunt, in de bebouwde kommen.

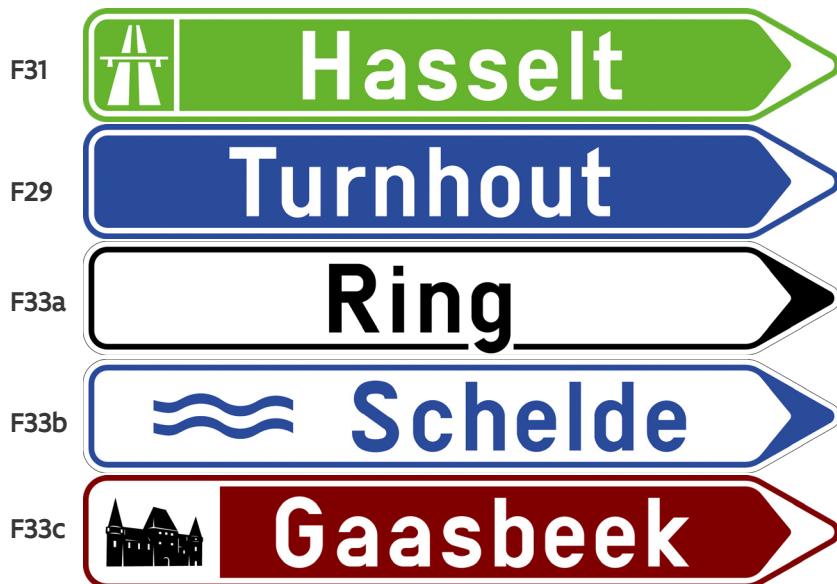
Deze afstanden mogen vergroot worden indien de snelheid, de verkeersdichtheid of de plaatsgesteldheid het wenselijk maken, en ook aan belangrijke kruispunten waar een rijstrookkeuze noodzakelijk is.

Wanneer de organisatie van het verkeer het rechtvaardigt, mogen deze borden aangevuld worden met de aanduidingen voorzien bij het verkeersbord F33a tot F35.

Een recreatie -of pretpark, een merkwaardig landschap of een geheel van voorzieningen van toeristische aard gelegen in een uitgestrekt gebied, mogen slechts aangeduid worden voor zover het aantal bezoekers meer dan 75 000 per jaar bedraagt of dat zij erkend zijn door de gewestregeringen als site van grote omvang of belang.

In dit geval worden de kleuren gebruikt die voorzien zijn voor de categorie van het betrokken verkeersbord. De bovenstaande bepalingen betreffende hoogte van de letters en symbolen, zijn van toepassing

10.4.4 Verkeersborden F29, F31, F33a, F33b en F33c - wegwijsers

Maximum 5 per stel in bovenstaande volgorde.

10.4.4.1 Algemeen

De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.

Op deze verkeersborden bedraagt de hoogte van de symbolen en van de letters voor de naam van de bestemmingen ten minste:

- 0,24 m op de autosnelwegen en de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 90 km/u;
- 0,18 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 70 km/u en gelijk is of lager dan 90 km/u;
- 0,12 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid gelijk is aan of lager ligt dan 70 km/u.

Deze verkeersborden worden samengebracht per richting. Voor elke richting mogen er niet meer dan vijf zijn. In principe worden de verkeersborden per richting naast elkaar geplaatst; het is bovendien verboden meer dan vijf verkeersborden boven elkaar te plaatsen, wanneer zij verschillende richtingen aangeven.

Wanneer slechts één bestemming kan bereikt worden in een richting en al de andere bestemmingen in de andere richting, wordt in dit geval de voorkeur gegeven aan de vermelding "andere richtingen".

Indien al de richtingen, daarin inbegrepen, in voorkomend geval, de richtingen die naar een autosnelweg voeren, kunnen bereikt worden langs dezelfde weg, dan wordt slechts één aanwijzingsbord geplaatst met de woorden "alle richtingen". Dit bord is van het type F29.

In principe worden de borden van boven naar beneden in de volgende volgorde geplaatst:

- F31, F29, F33a, F33b en F33c en per type bord, in dalende orde van de afstand.

Tussen de aanduiding van de bestemming en de pijlpunt mag de afstand in km worden aangeduid. De fracties van km worden niet vermeld.

Indien de betrokken weg één of meerdere nummers heeft, mogen de verkeersborden F23a, F23b, F23c of F23d geplaatst worden boven het centraal gedeelte van de groep wegwijzers.

Indien de weg een ring is, worden de andere wegnummers op elk van de wegwijzers F29 geplaatst op de tegenovergestelde kant van de pijlpunt. In dit geval wordt op de wegwijzers F29 geen kilometeraanduiding gegeven.

Langs een reisweg die toelaat een autosnelweg te volgen in al de richtingen waarheen hij voert, mogen op de verkeersborden F31, in plaats van plaatsnamen, het nummer of de nummers van de autosnelweg voorkomen. In dit geval wordt geen enkele aanduiding van de afstand in km gegeven.

Op de verkeersborden F29 worden de aanduidingen gegeven in het wit op een blauwe achtergrond.

Op de verkeersborden F31 worden de aanduidingen gegeven in het wit op een groene achtergrond. Deze borden worden gebruikt indien de bestemming bereikt wordt langs een autosnelweg. Indien echter een bestemming kan bereikt worden langs twee verschillende reiswegen waarvan de ene geen autosnelwegen volgt, terwijl de andere er wel een volgt, dan wordt de bestemming aangegeven in het wit op een blauwe achtergrond voor het gedeelte dat deze twee reiswegen gemeenschappelijk hebben.

10.4.4.2 F33a

Op de verkeersborden F33a worden de aanduidingen gegeven in het zwart op een witte achtergrond, met uitzondering van het symbool van het verkeersbord F53 dat wit is op een blauwe achtergrond.

Deze verkeersborden worden gebruikt voor de aanduiding op afstand van:

- belangrijke luchthavens, universitaire centra, klinieken en ziekenhuizen, beurs- of tentoonstellingshallen, havens, wijken of ringen.
- De reisroutes die er naar toe leiden, worden aangegeven van op de autosnelwegen of de belangrijke wegen voor doorgaand verkeer, rekening houdend met het belang van de bestemming en haar invloed op de organisatie van het verkeer;
- alleenstaande bedrijven gelegen buiten de bebouwde kom, belangrijke industrieën en commerciële centra.

Alleen de industrieën, commerciële centra en bedrijven die veel verkeer met zich meebrengen en waarvoor de signalisatie noodzakelijk is om de meest geschikte reisroute aan te duiden, mogen gesignaliseerd worden.

Per industrieën, commercieel centrum of bedrijf worden slechts maximaal twee volledige reisroutes aangegeven vanaf een autosnelweg of een belangrijke weg voor doorgaand verkeer en deze van op een afstand van maximum vijf kilometer.

Wanneer deze bestemmingen voorkomen op de verkeersborden F25 en F27 geplaatst op autosnelwegen of op belangrijke wegen voor doorgaand verkeer gelegen buiten de bebouwde kom, wordt het verkeersbord F33a gebruikt over het volledige traject. Het verkeersbord F34a wordt niet gebruikt.

Wanneer het verkeersbord F33a gebruikt wordt voor de signalisatie op afstand van industrieën of commerciële centra mag het geen namen van bedrijven of winkels vermelden.

Voor de luchthavens, klinieken, ziekenhuizen, beurs- of tentoonstellingshallen, havens, bedrijven en industrieën of commerciële centra van minder belang, wordt echter gebruik gemaakt van de verkeersborden van het type F34a evenals voor de aanduiding van de naam van de bedrijven of winkels binnen deze parken en centra, evenals voor de alleenstaande bedrijven binnen de bebouwde kommen, afgebakend door de verkeersborden F1 en F3.

Op de verkeersborden F33a, F33b en F33c worden de symbolen geplaatst aan de tegenovergestelde zijde van de pijlpunt.

 S1	Luchthaven	 S13	Begraafplaats	 S21	Postkantoor
 S2	Beurs- of tentoonstellingshal (voorbeeld)	 S14	Busstation	 S31	Kasteel
 S3	Haven	 S15	Treinstation	 S32	Ruïnes
 S4	Car-Ferry	 S16	Wegstation	 S33	Klooster, abdij
 S5	Bedrijf en industriegebied	 S17	Stadhuis of gemeentehuis (voorbeeld)	 S34	Cultureel park, recreatie- of pretpark
 S10	Politiediensten	 S18	Plaats voor eredienst	 S35	Monument en merkwaardig landschap die op specifieke wijze afgebeeld worden (voorbeeld)
 S11	Brandweer	 S19	Gerechtsgebouw	 S36	Natuurpark
 S12	Civiele bescherming	 S20	Auto-slaaptrein		

10.4.4.3 F33b

Op de verkeersborden F33b worden de aanduidingen en de symbolen gegeven in het blauw op een witte achtergrond. Deze verkeersborden worden gebruikt voor de aanduiding op afstand van belangrijke toeristische valleien en waterlopen. De reisroute wordt aangegeven vanaf de autosnelwegen of belangrijke wegen voor doorgaand verkeer.

10.4.4.4 F33c

Op de verkeersborden F33c worden de aanduidingen gegeven in het wit op bruine achtergrond, en de symbolen in het zwart op witte achtergrond.

Deze verkeersborden mogen alleen geplaatst worden voor de bewegwijzering naar een cultureel -of een recreatiepark, een merkwaardig landschap of een geheel van voorzieningen van toeristische aard gelegen in een uitgestrekt gebied, voor zover het aantal bezoekers meer dan 75 000 per jaar bedraagt of dat zij erkend zijn door de gewestregeringen als site van grote omvang of belang.

Behoudens bijzondere omstandigheden, worden maximum twee volledige reisroutes aangegeven in een straal van 10 km van op de autosnelwegen of belangrijke wegen van doorgaand verkeer.

Wanneer deze bestemmingen voorkomen op verkeersborden F25 of F27 geplaatst op autosnelwegen of op belangrijke wegen voor doorgaand verkeer gelegen buiten de bebouwde kom, wordt het verkeersbord F33c gebruikt over het volledige traject. Het verkeersbord F35 wordt niet gebruikt.

10.4.5 Verkeersborden F34a, F35 en F37 - wegwijsers

Maximum 8 per stel in bovenstaande volgorde

10.4.5.1 Algemeen

De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.

De verkeersborden F34a, F35 en F37 zijn rechthoekig, met de volgende afmetingen:

- op de wegen waar de maximale toegelaten snelheid hoger ligt dan of gelijk is aan 70 km/h:
 - maximale lengte: 1,30 m;
 - maximale hoogte: 0,18 m;

deze hoogte mag op 0,30 m worden gebracht wanneer de vermeldingen tweetalig zijn of te lang zijn in verhouding tot de maximale toegelaten lengte van het bord;

- hoogte van de letters en symbolen: 0,12 m;
- op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid lager is dan 70 km/h:
 - maximale lengte: 1,20 m;
 - maximale hoogte: 0,15 m;

deze hoogte mag op 0,25 m worden gebracht wanneer de vermeldingen tweetalig zijn of te lang zijn in verhouding tot de maximale toegelaten lengte van het bord;

- hoogte van de letters en symbolen: 0,10 m.

Evenwel, wanneer de bijzondere plaatsgesteldheid voor gevolg heeft dat de borden op grote afstand van het gezichtsveld van de bestuurder worden geplaatst mogen de grootste afmetingen worden toegepast.

De hoogte moet worden aangepast in verhouding tot de maximale hoogte toegelaten van F25 en F27, wanneer bepaalde vermeldingen op de borden F34a en F35 geïntegreerd zijn in verkeersborden van het type F25 en F27.

Voor de richtingen naar links wordt de pijl links op het bord geplaatst.

Voor de richtingen naar rechts en rechtdoor wordt de pijl rechts op het bord geplaatst.

Evenwel, wanneer in een systeem van parkeergeleiding op het verkeersbord F34a bijkomende informatie gegeven wordt zoals de elektronische weergave van beschikbare plaatsen of voor identificatie van de parkings, mogen de pijlen links onder elkaar worden geplaatst.

De verkeersborden F34a, F35 en F37 worden samengebracht per richting, en gescheiden van de verkeersborden van het type F29, F31, F33a, F33b en F33c.

Het is verboden meer dan acht verkeersborden van het type F34a, F35 en F37 boven elkaar te plaatsen. Bovendien wordt het aantal boven elkaar te plaatsen verkeersborden verhoudingsgewijze verminderd wanneer, bij toepassing van artikel 12.9.2.2°, hun maximale hoogte op 0,25 m of 0,30 m is gebracht. Uitzonderlijk, en rekening houdend met de plaatsgesteldheid, mogen de verkeersborden F34a, F35 en F37 evenwel worden samengebracht met de verkeersborden F29, F31, F33a, F33b en F33c.

In dit geval:

- wordt inzake plaatsing de voorkeur gegeven aan de verkeersborden F29, F31, F33a en F33b, boven de verkeersborden F34a, F35 en F37;
- mogen in een rijrichting in totaal niet meer dan acht richtingen worden aangeduid, ook niet wanneer de verkeersborden F29 tot F33c zelf zijn samengebracht.

De verkeersborden F34a, F35 en F37 worden, van boven naar beneden, in de volgende volgorde geplaatst: F34a het eerst, F35 daarna, F37 het laatst.

Met uitzondering van de symbolen van de verkeersborden F53 en F55, die respectievelijk wit op een blauwe achtergrond en rood op een witte achtergrond zijn, zijn de symbolen op de verkeersborden F34a, F35 en F37 zwart op een witte achtergrond.

Wanneer enkel gebruik wordt gemaakt van de symbolen, mogen de symbolen van de verkeersborden F34a, F35 en F37 worden samengebracht.

In dit geval wordt gebruik gemaakt van de verkeersborden F34a met een witte achtergrond. Het aantal symbolen mag niet meer dan vijf bedragen.

10.4.5.2 F34a

Op de verkeersborden F34a zijn de opschriften in het zwart op een witte achtergrond; er mogen maximum twee reisroutes aangegeven worden vanaf een weg voor doorgaand verkeer en dit van op een afstand van maximum 2 km;

de verkeersborden F34a worden gebruikt voor de signalisatie van:

- de luchthavens, klinieken, ziekenhuizen, beurs -en tentoonstellingshallen, havens, alle van minder belang; op voorwaarde dat de signalisatie noodzakelijk is om de meest geschikte reisroute aan te duiden: de industrieën, de commerciële centra en de alleenstaande bedrijven gelegen buiten de bebouwde kom, alle van minder belang en de alleen staande bedrijven gelegen in de bebouwde kom;
- de inrichtingen en etablissementen, die openbaar zijn of van algemeen belang, en die niet vermeld werden in artikel 71.2. van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer. In dit geval wordt op het verkeersbord F34a ofwel het type van de inrichting of het etablissement aangebracht (bv.: Kazerne) ofwel het type en de naam (bv.: Regie van Nijvel), ofwel de naam (bv.: NATO); in dit geval wordt geen gebruik gemaakt van symbolen;
- om specifieke voorzieningen aan te duiden binnen de luchthavens, universitaire centra, beurs- en tentoonstellingshallen, havens, industrieën en commerciële centra.

In dit geval worden meerdere steunpalen geplaatst met daarop maximum acht verkeersborden en dit naar rata van de te signaleren voorzieningen en wordt geen gebruik gemaakt van symbolen.

De steunpalen worden op één meter van elkaar geplaatst en de lengte van de borden wordt teruggebracht op 0,90m.

In deze gevallen wordt het verkeersbord F33a niet gebruikt;

er mag gebruik gemaakt worden van een symbool alleen en desgevallend van meerder symbolen indien zich diverse activiteiten op dezelfde plaats bevinden. Het aantal mag evenwel niet hoger zijn dan 5.

10.4.5.3 F35

De aanduidingen op de verkeersborden F35 zijn in het wit op een bruine achtergrond. Het symbool is zwart op witte achtergrond en is aangebracht aan de andere kant van de pijl.

Dit verkeersbord wordt onder meer gebruikt voor de signalisatie van een cultureel park, een recreatie- of pretpark, een merkwaardig landschap of een geheel van voorzieningen van toeristische aard gelegen in een uitgestrekt gebied die niet conform het artikel 12.9.1,13°, kunnen worden gesignaliseerd.

Slechts twee reisroutes mogen aangegeven worden vanaf een weg voor doorgaand verkeer en dit van op een afstand van maximum 2 km.

Indien een symbool wordt gebruikt, mag de naam van de categorie van de voorziening worden weggelaten. Er mag gebruik gemaakt worden van enkel de symbolen, wanneer de voorzieningen geconcentreerd zijn op eenzelfde plaats, met een maximum van vijf symbolen. Het gebruik van andere dan de voorziene symbolen moet beperkt blijven tot bekende monumenten of merkwaardige landschappen alsook tot de culturele parken, de recreatie- of de pretparken, in dit geval moet de benaming steeds naast het symbool worden geplaatst. (bv. Plopsaland -Atomium...).

De bijzondere symbolen van de sporttakken zijn opgenomen in de bijlage 5 van dit besluit. Er mogen geen andere symbolen gebruikt worden dan deze voorzien in bijlage 5 tot dit besluit. Wanneer meerdere sporttakken kunnen beoefend worden op dezelfde plaats, zal in principe slechts gebruik gemaakt worden van het symbool van een sportcentrum voorzien in artikel 71.2. van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer.

Kastelen of merkwaardige privégebouwen worden gesignaliseerd op voorwaarde dat ze tijdens het toeristisch seizoen regelmatig voor het publiek toegankelijk zijn.

10.4.5.4 F37

De aanduidingen op de verkeersborden F37 zijn bruin op een gele achtergrond. Het symbool is zwart op witte achtergrond en is aangebracht aan de andere kant van de pijl. De verkeersborden F37 moeten altijd onderscheiden van de verkeersborden van het type F29, F31, F33a en F33b.

Binnen de bebouwde kommen, die meer dan 30.000 inwoners tellen, worden de overnachtinggelegenheden niet gesignaliseerd. Binnen de bebouwde kommen worden de restaurants niet gesignaliseerd. Ten hoogste twee reisroutes mogen aangegeven worden vanaf de dichtstbijzijnde weg voor doorgaand verkeer.

Indien gebruik gemaakt wordt van een symbool dan mag de naam van de soort voorziening weggelaten worden.

Er mag gebruik gemaakt worden van enkel de symbolen en met een maximum van vijf symbolen.

10.4.5.5 Verkeersborden F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 – wegwijzers voor bepaalde categorieën van weggebruikers aanbevolen reisweg

F34b1

F34c1

F34b2

F34c2

De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.

De verkeersborden F34b1 en F34c1 zijn rechthoekig met een maximale hoogte van 0,15 m en een maximale lengte van 1,20 m.

De verkeersborden F34b2 en F34c2 zijn rechthoekig met een minimale hoogte van 0,45 m en een minimale lengte van 0,30 m.

Op deze verkeersborden hebben de letters en de symbolen een maximale hoogte van 0,10 m.

Op de verkeersborden F34b1 en b2 zijn de aanduidingen wit op blauwe achtergrond, op de verkeersborden F34c1 en c2 zijn de aanduidingen wit op bruine achtergrond.

De symbolen zijn zwart op witte achtergrond.

Op de verkeersborden F34b2 en F34c2 zijn de vermelding van de bestemming en de pijl facultatief.

De afstand in km mag vermeld worden en, wanneer het reiswegen voor voetgangers betreft, in fracties van km, afgerond tot de honderdtallen in meters.

De verkeersborden F34b1 en b2 mogen worden gebruikt voor de aanduiding van de aangeraden reisroute naar plaatsen en instellingen van algemeen belang.

De verkeersborden F34c1 en c2 mogen worden gebruikt voor de aanduiding van de aangeraden reisroute naar plaatsen van toeristische aard.

Het symbool van de categorieën van betrokken weggebruikers wordt steeds aangeduid.

Op de verkeersborden F34c1 en c2 mogen de symbolen voorzien voor het verkeersteken F35 niet worden gebruikt.

De verkeersborden F34b en c worden in beginsel gescheiden van de verkeersborden F29 tot F37 en zo geplaatst dat ze zichtbaar zijn voor de weggebruikers op wie ze betrekking hebben. Wanneer verkeersborden F34b en c evenwel samengebracht worden met verkeersborden F29 tot F37, worden zij boven de borden F34a tot F37 geplaatst. In voorkomend geval, worden borden F34a tot F37 niet geplaatst om zich te schikken naar de bepalingen van artikel 12.9.2.3° en 4°. De gehele reisroute wordt aangegeven.

11 CE – keurmerk voor signalisatie

11.1 Permanente signalisatie

Het doel van de CE-markering is tweeledig van aard. Enerzijds is het doel de vrije handel binnen de lidstaten te bevorderen terwijl anderzijds de veiligheid in het gebruik van de producten wordt verhoogd. Een CE-markering is geen garantie voor kwaliteit.

11.1.1 Wat is een CE markering?

Een CE markering op een product geeft aan dat het betreffende product in overeenstemming is met al de Europese regelgeving die betrekking heeft op dat product.

De producent (degene die het eindproduct op de markt brengt) dient een aantal maatregelen te nemen die hem toelaten de CE markering op zijn product aan te brengen. In het geval van de verticale verkeerstekens dient hij o.a. een CE-certificaat te verkrijgen.

11.1.2 Op welke producten is de CE markering van toepassing, en op welke niet?

Alle producten die onder de norm EN12899-1 vallen en die vanaf 1 januari 2013 op de markt gebracht worden moeten de CE markering dragen. Dit zijn in dit geval onderdelen en samenstellingen van vaste verkeerstekens, ongeacht de klant (gewest, stad, bedrijven, particulieren, ...) aan wie geleverd wordt.

11.1.3 Wie mag deze CE markering aanbrengen?

Om gecertificeerd te zijn moet aan de volgende voorwaarden voldaan zijn:

1. Bepalen van de prestaties voor de geharmoniseerde kenmerken.
2. Implementatie en handhaving van een controlesysteem dat er dient voor te zorgen dat de producten blijven voldoen aan de bepaalde prestaties (FPC systeem).
3. Certificatie door een aangemelde instelling ("notified body" – OCAB-OCBS in België) op basis van audits, uitgevoerd door een inspectieorganisme (SECO voor de Vlaamse producenten en Service Public de Wallonie voor de Waalse producenten).).

11.1.4 Wie moet gecertificeerd zijn?

Iedereen die het product op de markt brengt, moet gecertificeerd zijn. Dit zijn niet alleen fabrikanten maar even goed samenstellers en verdeler. De nadruk zal dan liggen op hun controlesysteem voor inkoop en verdeling.

Enkel in het uitzonderlijke geval dat de verdeler het product doorverkoopt en niets toevoegt of wijzigt aan dat product (dus ook het CE certificaat of de sticker van zijn leverancier niet verwijdert), mag hij volledig steunen op de certificering van zijn leverancier en moet hij dus zelf niet gecertificeerd zijn. Hij mag dan in dit geval ook geen prestatieverklaring (zie verder onder 11.1.6) in zijn naam uitschrijven, daarvoor moet hij die van zijn leverancier voorleggen.

Enkel de gecertificeerde fabrikant, samensteller of verdeler mag zijn naam op de officiële sticker met CE-markering op de achterzijde van het bord aanbrengen. Hij moet op verzoek van de leidend ambtenaar zijn certificaat kunnen voorleggen.

Een verdeler die niet gecertificeerd is, mag bijkomend een identificatie op de achterzijde van het bord brengen, naast de officiële sticker met CE-markering van de fabrikant of samensteller.

De officiële CE-houder moet op de officiële sticker terug te vinden zijn.

Op terrein werden reeds misbruiken vastgesteld.

11.1.5 Wat eist de PTV en wat eist de norm EN 12899?

De norm legt de kenmerken vast die moeten verklaard worden via de prestatieverklaring (zie verder onder 11.1.6), naargelang het product dat op de markt gebracht wordt. Dat kan heel summier zijn (zie bv. Annex ZA4 in de norm) of zeer uitgebreid (zie bv. Annex ZA6 in de norm).

De norm bepaalt eveneens volgens welke proefmethodes en/of procedures deze kenmerken bepaald moeten worden (fysische testen of berekeningen).

De PTV geeft daar meer inhoud aan door bv. grenswaarden vast te leggen en door bijkomende eisen te stellen.

Het onderscheid tussen de norm en de PTV is belangrijk omdat de CE markering enkel gebeurt op basis van de norm, en niet op basis van de PTV. De PTV legt de klassen vast die in de norm voorzien zijn en neemt de eisen over die de Gewesten stellen.

In de norm worden verschillende mogelijke niveaus voor bepaalde prestaties gegeven.
In de bijhorende PTV kiest België een niveau als minimumeis. De CE-markering zal bijgevolg niet gelinkt zijn aan de PTV maar aan de norm.

11.1.6 Wat is een prestatieverklaring of een Declaration of Performance?

Een prestatieverklaring of Declaration of Performance (DoP) is een verklaring die elk CE gemarkerd product moet vergezellen. Het verstrekt aan de klant informatie over de prestaties van het product volgens de in de norm voorziene terminologie.

Er kunnen geen lege DoP's worden uitgegeven. Tenminste één prestatie van een essentieel kenmerk met een daarbij behorend beoogd gebruik moet worden gedeclareerd. Indien onder een bepaald door de fabrikant opgegeven beoogd gebruik meerdere testmethoden vallen die evenwel niet door de fabrikant zijn getest, dan dient hij hiervoor "NPD" aan te geven.

Een prestatieverklaring is net zoals de CE markering geen kwaliteitsgarantie. De prestatieverklaring kan slaan op één enkel product of op een familie van producten die onder dezelfde noemer te vatten zijn. Elke prestatieverklaring moet opgesteld worden volgens een van de modellen die in de annexen ZA van de norm voorzien zijn.

De instructies om een prestatieverklaring op te maken zijn terug te vinden via volgende link.

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:JOL_2014_159_R_0005

Het Opzoekingcentrum voor de Wegenbouw (OCW) is bereid om de fabrikanten te begeleiden bij de opmaak van een correcte prestatieverklaring.

Bij twijfel of de prestatieverklaring correct is, kan dit voorgelegd worden aan VWT of het OCW.

Een conformiteitsverklaring is niet meer geldig. Dit is sinds 1 juni 2013 vervangen door een prestatieverklaring.

De prestatieverklaring omvat volgende elementen:

PRESTATIEVERKLARING Nr
1. Unieke identificatiecode van het producttype:
2. Beoogd(e) gebruik(en):
3. Fabrikant:
4. Gemachtigde:
5. Het systeem of de systemen voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid:
6a. Gehrmoniseerde norm:
- Aangemelde instantie(s):
6b. Europees beoordelingsdocument:.....
- Europese technische beoordeling:
- Technische beoordelingsinstantie:
- Aangemelde instantie(s):
7. Aangegeven prestatie(s):
8. Geëigende technische documentatie en/of specifieke technische documentatie:
De prestaties van het hierboven omschreven product zijn conform de aangegeven prestaties. Deze prestatieverklaring wordt in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 305/2011 onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de hierboven vermelde fabrikant verstrekt. Ondertekend voor en namens de fabrikant door:
[naam]
Te [plaats]
op [datum van afgifte]
[handtekening]

11.1.7 Wat onderscheidt een certificering van een prestatieverklaring?

In wezen moet de 'producent' (degene die het eindproduct op de markt brengt) twee attesten kunnen voorleggen: een attest van certificatie afgeleverd door de aangemelde instantie (het CE-certificaat) en een prestatieverklaring.

Het CE-certificaat (opgesteld door de aangemelde instelling), hoort bij de producent en bewijst dat hij een CE markering mag aanbrengen. Zie ook 11.1.3 hierboven. De inhoud is beschreven in de norm onder ZA 2.2.

De prestatieverklaring (opgesteld door de producent), moet het product vergezellen en vermeldt de productprestaties. De inhoud ervan is weergegeven in de norm eveneens onder ZA 2.2.

11.1.8 Wat is een initieel typeonderzoek (ITT) en hoe gaat dat in de praktijk?

Het initieel typeonderzoek (ITT) dient om de prestaties van de geharmoniseerde kenmerken te bepalen (die nadien in de prestatieverklaring staan). De ITT kan gebeuren door proeven, berekeningen, computersimulaties, enz. Volgens de norm moet de aangemelde instantie de ITT uitvoeren. In de praktijk wordt de methode waarmee de ITT gebeurt geëvalueerd door genotificeerd beproefingslaboratorium en gevalideerd door de aangemelde instantie.

11.1.9 Wat mogen de bordenbouwers vragen aan hun leverancier van folies?

De producenten/leveranciers van folies zijn aan de dezelfde regels gebonden. Ook zij moeten een prestatieverklaring afleveren overeenkomstig de technische specificaties die op hun producten van toepassing zijn (EN 12899, EAD, ...). Deze prestatieverklaring mogen de bordenbouwers gewoon overnemen voor zover zij aan de folies niets veranderen en deze gebruiken zoals voorgeschreven door de folieleveranciers.

11.1.10 Wat mogen de opdrachtgevers (gewesten, steden, gemeenten, hoofdaannemers) in hun bestekken eisen?

In theorie alles wat niet in strijd is met de wet. Merk op dat een CE markering niet moet geëist worden: de CE markering is voor de verticale signalisatie sinds 1 januari 2013 wet geworden en is dus zonder meer verplicht. Opdrachtgevers (gewesten, steden, gemeenten, hoofdaannemer) die binnen het toepassingsgebied van de wetgeving over openbare aanbestedingen vallen dienen hun eisen wel te formuleren door gebruik te maken van de terminologie van de toepasselijke norm.

11.1.11 Welke producten moeten over een prestatieverklaring of DoP beschikken?

In bijlage 6 wordt een overzicht gegeven van alle producten uit deel 1 van hoofdstuk 10 van het SB250 die over een prestatieverklaring moeten beschikken.

11.1.12 Welke etikettering moet men aanbrengen op het product?

Op het product moet minstens voorkomen (zie ZA3 van de norm):

- "CE" symbool;
- naam of identificatiemerk van de producent;
- nummer en jaar van de Europese norm.

Op de meegeleverde commerciële documenten moet deze overige informatie voorkomen:

- alle informatie over het product of de verpakking;
- identificatie van het product, bijvoorbeeld "steunpaal";
- geregistreerd adres van de producent;
- laatste twee cijfers van het jaar waarin het product vervaardigd werd;
- verwijzing naar de aangemelde instelling en nummer van het CE certificaat;
- aanduiding van de productkenmerken.

De figuren ZA.1 tot ZA.6 in de norm geven voorbeelden van de informatie die op het product, het etiket, de verpakking en/of commerciële documenten moet worden verstrekt.

11.1.13 Bijkomende informatie

11.1.13.1 Hoe kan men reageren als vastgesteld wordt dat niet-conforme producten op de markt zijn?

Inbreuken worden best aan de FOD Economie gemeld (eventueel via SIGNEQ, OCBS, VWT, ...). Ten geleide, het uittreksel uit een antwoord van de SPF Economie:

Nous disposons de la loi de 96 pour la surveillance de marché: c'est nous qui en sommes en charge. (...) Nous pouvons cependant déjà agir, ne serait-ce que de manière dissuasive. Il faudrait dans ce cas nous communiquer les noms et adresse des fabricants fautifs. (...) ils ne peuvent plus mettre de produits non pourvus du CE sur le marché. Donc, il serait utile de nous informer que nous leur rendions visite!

We hebben de wet van 96 voor markttoezicht: we hebben de leiding. (...) We kunnen echter al handelen, al was het maar op een ontmoedigende manier, in dit geval zouden we de namen en adressen van de overtredende fabrikanten moeten meedelen (...) zij kunnen niet langer niet-CE-producten op de markt brengen. Het zou dus nuttig zijn om ons te informeren zodat we hen kunnen bezoeken.

11.1.13.2 Hoe lang is een certificering geldig?

Een certificering is drie jaar geldig en elk jaar is er een controle-audit. De certificering kan om de drie jaar hernieuwd worden.

Er staat geen limiet op de geldigheidsduur van een CE certificaat zolang de producent verklaart dat zijn productie niet gewijzigd is.

11.1.13.3 Wat met geïmporteerde producten?

Deze producten zijn zoals elke toelevering een onderdeel van het controlesysteem van de 'producent' (degene die het eindproduct op de markt brengt), en zijn dus onderworpen aan onder andere steekproeven en certificaten. Als de ingevoerde producten echter geen CE markering hebben moet de 'producent' de gehele procedure voor zijn rekening nemen.

Het spreekt voor zich dat de attesteren van deze ingevoerde producten nauwlettend onderzocht moet worden. Niet-conforme certificaten zijn geen zeldzaamheid.

11.1.13.4 Boetes voor het niet naleven van de Europese richtlijn?

Volgens artikel 6 van de Wet van 21 december 2013 tot uitvoering van de Verordening (EU) Nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/2011 van de Raad, en tot opheffing van diverse bepalingen worden inbreuken op voornoemde verordening gestraft met een boete van 26,00 tot 25.000,00 euro. Deze straffen worden verdubbeld wanneer een inbreuk zich voordoet binnen vijf jaar na een vroegere veroordeling.

11.2 Tijdelijke signalisatie

Op dit ogenblik sluit het toepassingsgebied van de norm tijdelijke signalisatie explicet uit. In de bestekken wordt voor de tijdelijke signalisatie echter verwezen naar de eisen voor de vaste signalisatie (SB250 Hoofdstuk 10 -3.2). De voorkeur gaat uit naar uitbreiding van het toepassingsgebied van de norm naar tijdelijke signalisatie (explicet te vermelden), analoog aan de normen voor andere producten. Producten die explicet op de markt gebracht worden voor tijdelijke toepassingen blijven buiten het toepassingsgebied van de CPR (geen CE-markering). (bron: REC E226 – Road Equipment Commission, 19 november 2013)

Signalisatie die op de markt gebracht wordt en die explicet bedoeld is voor tijdelijke toepassing dient geen CE-markering te dragen. Let op, via de PTV 662 eisen beide Gewesten wel dat tijdelijke verkeerstekens aan dezelfde eisen moeten voldoen als de vaste.

i

Het CE-merk is voorbehouden aan producten die voldoen aan EN 12899-1. Deze norm is enkel geldig voor permanent opgestelde verticale signalisatie.

Een bedrijf zou dus effectief kunnen opwerpen dat het CE-merk niet verplicht is voor tijdelijke signalisatie. Als dezelfde eisen worden gesteld aan deze werfsignalisatie als aan de permanente signalisatie zullen de bedrijven die reeds over een CE-merk beschikken de facto aan de eisen voldoen.

12 Literatuurlijst

- Standaardbestek 250 versie 4.1
- NBN EN 12899-1
- PTV662
- Handleiding verkeersbordendatabank
- Europese richtlijn ‘Wet tot uitvoering van de Verordening (EU) Nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EWG van de Raad, en tot opheffing van diverse bepalingen’ , Belgisch Staatsblad dd. 20 januari 2014 van de wet van 21 december 2013

https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2013122149&table_name=wet

Vlaanderen
is wegen en verkeer

Bijlage 1

Overzicht verkeersborden

OVERZICHT SIGNALISATIE

AGENTSCHAP WEGEN & VERKEER

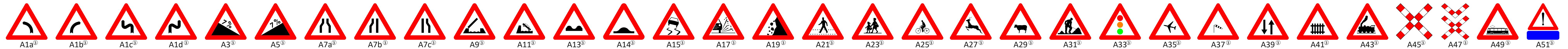
① Folietype 1
② Folietype 2

③ Folietype 3 (3.a of 3.b volgens type weg)
* Folietype uitzondering (zie SB250-10)

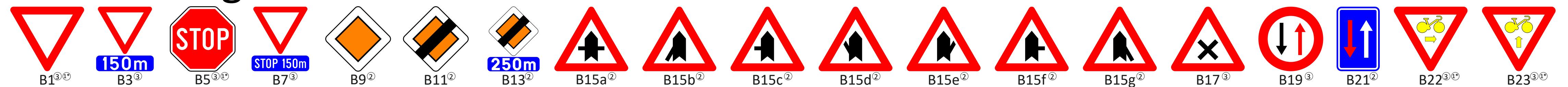
④ Folietype 3 fluo
⑤ Folietype volgens hoofdbord

⑥ Aanvullend reglement verplicht

A - Gevaarsborden

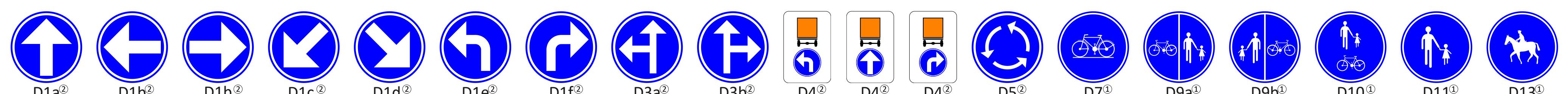
B - Voorrangs borden ! uitgez. B17

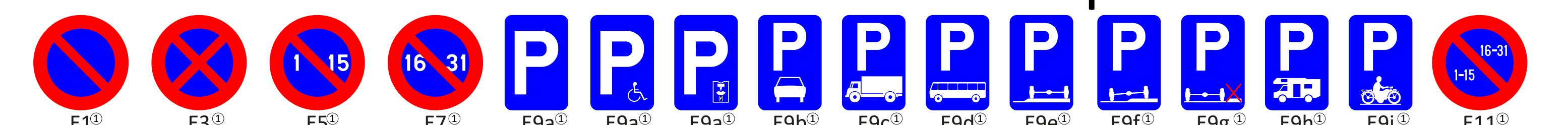
C - Verbods borden !

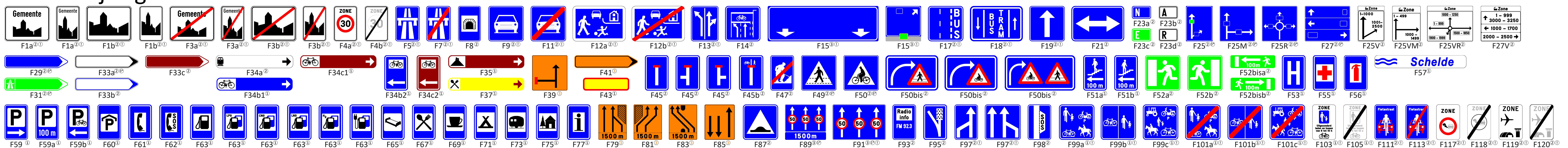
D - Gebods borden !

E - Borden betreffend het stilstaan en parkeren !

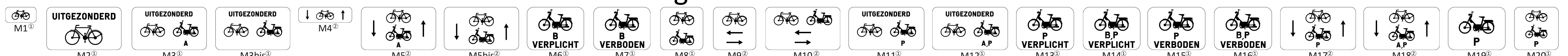
F - Aanwijzingsborden

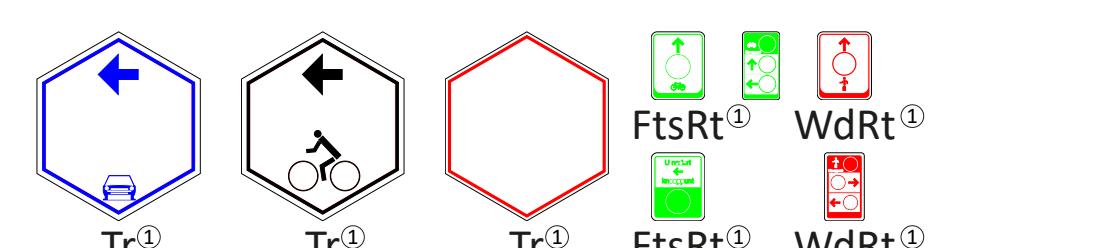
G - Onderborden

M - Onderborden betreffende de fietsen en tweewielige bromfietsen

Toeristische routes

Type - Afbakeningsborden

X - Borden op voertuigen

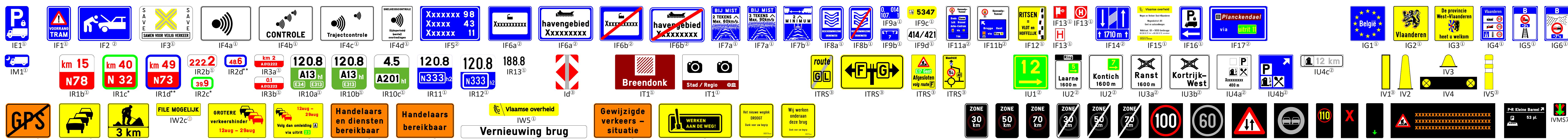
Z - Zoneborden !

S - Symbolen

I - Interne AWV borden * kunststof referentiepunt ** gemarkeerd referentiepunt

Vlaanderen
is wegen en verkeer

Bijlage 2

Steundiameter in functie van het aantal borden en de opstelhoogte

				Opstelhoogte:		1500	2100		
Zijde B1	Zijde B2	Zijde B3	Zijde B4	Paal Ø	Paal Ø				
	400			51	51				
	700			51	76				
	900			76	76				
	1100			76	76				
	700	700x200			51	76			
	900	700x200			76	76			
	1100	1100x300			89	89			
	700	600x400			76	76			
	900	600x400			76	76			
	900	900x600			89	89			
	1100	900x600			89	114			
	700	700x700			76	89			
	900	700x700			89	89			
	1100	900x900			114	114			
	400			51	51				
	700			76	76				
	900			76	76				
	1100			1m = 76					
	700	700x200			76	76			
	900	1100x300			89	89			
	700	600x400			76	76			
	900	900x600			89	114			
	700	700x700			89	89			
	900	900x900			114	114			
	400			51	51				
	700			51	51				
	900			76	76				
	1100			76	76				
	700	700x200			76	76			
	900	700x200			76	76			
	1100	1100x300			89	89			
	700	600x400			76	76			
	900	900x600			89	89			
	1100	900x600			89	114			
	700	700x700			76	89			
	900	700x700			89	89			
	1100	900x900			114	114			
	700	700			76	76			
	900	700			76	89			
	1100	900			114	114			
	700	700	700x200			76	76		
	900	900	700x200			76	89		
	1100	1100	1100x300			114	114		
	700	700x200	700			76	89		
	900	700x200	700			89	89		
	1100	1100x300	900			114	114		
	400			51	51				
	700			76	76				
	900			76	76				
	700	700			76	89			
	900	700			89	114			
	900	900			114	114			
	700	700x700			89	89			
	900	700x700			89	114			
	1100								
	400	700	700			76	89		
	400	900	900			89	114		
	400	1100	900			114	114		
	900	900	900			114	114		
	900	1100	900			114	114		
	400	700	400			76	76		
	400	900	400			89	89		
	400	700	700			89	89		
	400	900	900			114	114		
	400	700	400			76	76		

				Opstelhoogte:		1500	2100		
Zijde B1	Zijde B2	Zijde B3	Zijde B4	Paal Ø	Paal Ø				
	400			51	51				
	700			76	76				
	900			76	76				
	1100			76	76				
	700	700x200			51	76			
	900	700x200			76	76			
	1100	1100x300							

Vlaanderen
is wegen en verkeer

Bijlage 3

Steundiameter in functie van de afmetingen van het verkeersbord

H \ B	PAA\L	400	450	600	700	800	900	1100	1200	1300	1400	1500	1700	1900	2000	3000
	1							51								
	2							51								
150	1															
200	1	51	51													
300	2					51	51			51		51		51		
400	1	51	51													
500	2												51	76		
600	1					51										
700	1				51	76	76		76							
700	2						51		51							
900	1					76				76	89	89				
900	2									76	76	76				
1700	1						114									
1700	2						76									
2250	1								114							
2250	2															

Opstelhoogte 1000 WL3

H \ B	PAA\L	400	450	600	700	800	900	1100	1200	1300	1400	1500	1700	1900	2000	3000
	1							51								
	2							51								
150	1															
200	1	51	51													
300	2					51	51			51		51		51		
400	1	51	51													
500	2												51	76		
600	1					76										
700	1				51	76	76		76							
900	2									89	89	89				
1700	1						114									
2250	2						76				114					

Opstelhoogte 1000 WL4

H \ B	PAAI	100	150	225	300	400	450	600	700	750	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1700	1900	2000	3000	3500	
	1														51									
150	2														51									
200	1	51				51	51		51						51									
200	2	51				51	51		51						51									
225	1		51																					
250	1											51												
250	2											51												
300	1					51	51	51			51	51		51	51	51	51	51	51	76				
300	2					51	51	51			51	51		51	51	51	51	51	51	51	51			
400	1	51						51		51	51		51			51	76							
400	2	51						51		51	51		51			51	51							
450	1			51																				
500	1											51		76								76	89	
500	2											51		51								76	76	
600	1					51							76		76	76								
600	2					51							51		51	51								
700	1							51	76				76		76	76								
700	2							51	51				51		51	51								
900	1					51			76	76			76		76	89	89							
900	2					51			51	51			76		76	76	76							
1000	1																						133	
1000	2																						114	
1000	3																						89	
1100	1						51			76	76		89		89	89								
1100	2						51			51	76		76		76	76								
1300	1								76	76		89		89	114									
1300	2											76		76	76									
1500	1											89		114	114									
1500	2											76		76	89									
1700	1												114		114									
1700	2												76		89									
1800	1													133										
1800	2													114										
1900	1												114			133								
1900	2												89			114								

Opstelhoogte 1500 WL3

H \ B	PAAI	100	150	225	300	400	450	600	700	750	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1700	1900	2000	3000	3500				
	1														51												
150	2														51												
200	1	51				51	51		51						51												
200	2	51				51	51		51						51												
225	1		51																								
250	1											51															
250	2											51															
300	1					51	51	51			51	51		51	51	51	51	76	76								
300	2					51	51	51			51	51		51	51	51	51	51	51	51							
400	1	51						51	51	51		51				76	76										
400	2	51						51	51	51		51				51	51										
450	1			51																							
500	1											51			76							76	89				
500	2											51			51							76	76				
600	1					51							76		76	76											
600	2					51							51		51	76											
700	1							76	76				76		76	76											
700	2							51	51				51		76	76											
900	1					76		76	76				76		89	89	89	89	114	114							
900	2					51		51	51				76		76	76	76	76	76	76							
1000	1																										
1000	2																					114					
1000	3																					89					
1100	1					51			76	76			89		89	114											
1100	2					51			51	76			76		76	76							76	89			
1300	1							76	89			89		114	114	114	114										
1300	2							76	76			76		76	89	89	89										
1500	1										114		114	114													
1500	2										76		89	89	89												
1700	1											114		114	114												
1700	2											76		89	89												
1800	1												114		133												
1800	2												89		114	133											
1900	1												114														
1900	2												89		114	114											

Opstelhoogte 1500 WL4

H \ B	PAAI	100	150	225	300	400	450	600	700	750	800	900	1000	1100	1200	1300	1350	1400	1500	1700	1900	2000	3000	3500	
	1														51										
150	2														51										
200	1	51				51	51		51						51										
200	2	51				51	51		51						51										
225	1		51																						
250	1											51													
250	2											51													
300	1					51	51	51			51	51		51		76	76	76	76						
300	2					51	51	51			51	51		51		51	51	51	51						
400	1	51						51		51	51		51			76	76								
400	2	51						51		51	51		51			51	51								
450	1			51																					
500	1																								
500	2																								
600	1					51										76	76	76							
600	2					51										51	76	76							
700	1																76	76	89						
700	2															51	51	76	76						
900	1																89	89	114	114	114				
900	2																76	76	76	76	89				
	2																								114
	3																								114
1100	1															76	89	114	114	114	114				
1100	2																51	76	76	76	89	89			
1300	1																89	89	114	114	114				
1300	2																76	76	89	89	89				
1500	1																	114	114	114	114				
1500	2																	76	89	89	89				
1700	1																	114	114	114	114				
1700	2																	89	89	89	89				
1800	1																		133						
1800	2																		114						
1900	1																	114							
1900	2																	89		114					

Opstelhoogte 2100 WL3

H \ B	PAAI	100	150	225	300	400	450	600	700	750	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1700	1900	2000	3000	3500		
	1													51											
150	2													51											
200	1	51				51	51		51					51											
200	2	51				51	51		51					51											
225	1		51																						
250	1											51													
250	2											51													
300	1					51	51	51				51	51	76	76	76	76	76							
300	2					51	51	51				51	51	51	51	51	51	51	51						
400	1	51						51	51	51			76		76	76									
400	2	51						51	51	51			51		51	51	51	51							
450	1			51																					
500	1											76		76								89	114		
500	2											51		51								76	76		
600	1					51							76		76	89									
600	2					51							51		76	76	76								
700	1							76	76				76		89	89	89								
700	2							51	51				76		76	76	76								
900	1					76		76	76				89		89	114	114								
900	2					51		51	76				76		76	76	76								
1000	1																								
1000	2																						133		
1000	3																						114		
1100	1					76		76	89				89		114	114	114								
1100	2					51		76	76				76		76	89	89								
1300	1							89	89				114		114	114	133								
1300	2							76	76				76		89	89	89								
1500	1											114		114	133										
1500	2											89		89	114										
1700	1											114		133											
1700	2											89		114											
1800	1															114									
1800	2																								
1900	1													133											
1900	2													89		114									

Opstelhoogte 2100 WL4

H	B	PAAI	850	900	1000	1150	1200	1250	1300	1500	1700	1750	2000	2250	2500	2750	3000	3500	4000	
			1	51			51													
150	2	2	51				51													
		1							51											
180	2	2							51											
		1	51		51	51			51	51	51	51		51						
200	2	2	51		51	51			51	51	51	51		51						
		1		51			51													
250	2	2	51				51													
		1			51				51	51	51	76	76	76						
300	2	2					51		51	51	51	51	51							
		1							76		76	76	76	76	76	89				
400	2	2							51		51	51	51	76	76	76				
		1														89	89	89		
500	2	2														76	76	76		
		1																		
600	2	2							76		76	76								
		1														76	76	76		
800	2	2							89		89	89	114	114	114	114	114	114		
		1								76		76	76	76	89	89	89	89		
1250	2	3							114	114	133	133	133	133	133					
		2								76	76	89	114	114	114	114	114	114	133	133
		1																		
1500	3	3							89	114	114	114	114	114	114	114	114	114	114	
		2								76	89	89	89	89	89	89	133	133	133	
		1																		
1750	3	3							133	133	133	133	133	133	133	133	133	133	133	
		2								114	114	114	114	114	114	114	114	114	114	
		1																		
2000	3	3							89	114	114	114	114	114	114	114	133	133	133	
		2								133	133	133	133	133	133	133	133	133	133	
		1																		
2250	3	3							114	114	133	133	133	133	133	133	133	133	500	
		2								114	114	133	133	133	133	133	133	133	500	
		1																		
2500	3	3							114	114	133	133	133	133	133	133	133	133	500	
		2								114	114	133	133	133	133	133	133	133	500	
		1																		
2750	3	3							133	133	133	133	133	133	133	133	133	133	500	
		2								114	114	133	133	133	133	133	133	133	133	
		1																		
3000	3	3							133	133	133	133	133	133	133	133	133	133	1000	
		2								114	114	133	133	133	133	133	133	133	133	
		1																		
3500	3	3							500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	
		2								500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	
		1																		
4000	3	3							133											
		2																		
		1																		

WW + VWW 1500 WL3

H	B	PAAI	850	900	1000	1150	1200	1250	1300	1500	1700	1750	2000	2250	2500	2750	3000	3500	4000
			1	51			51												
150	1			51															
150	2			51			51												
180	1								51										
180	2								51										
200	1	51		51	51				51	51	51	51		51					
200	2	51		51	51				51	51	51	51		51					
250	1		51				51												
250	2		51				51												
300	1							51	51	76	76	76	76	76	89	89			
300	2							51	51	51	51	51	51	51					
400	1									76		76	76	76	76	89	89		
400	2									51		51	51	76	76	76	76		
500	1														89	89	114		
500	2														76	76	76		
600	1								76		89	89							
600	2								76		76	76							
800	1								114	114			133	133	133				
800	2								76		76	76	89	89	89	114			
1250	1								114	114			133	133	133				
1250	2								76		89		114	114	114	114	114	133	133
1250	3								76		76		89	89	89	114	114	114	114
1500	1								114	133	133								
1500	2								89		114		114	114	133	133	133	133	500
1500	3								76		89		89	114	114	114	114	114	133
1750	1								133										
1750	2								114		114		114	133	133	133	500	500	500
1750	3								89		89		114	114	114	114	133	133	133
2000	1																		
2000	2								114		114		133	133	133	500	500	500	500
2000	3								89		114		114	133	133	133	133	500	500
2250	1																		
2250	2								114		133		133	133	500	500	500	500	500
2250	3								114		114		114	114	133	133	133	500	500
2500	1																		
2500	2									133		133		133	500	500	500	500	500
2500	3								114		114		114	133	133	133	500	500	500
2750	1																		
2750	2									133		133		500	500	500	500	500	500
2750	3								114		114		133	133	133	500	500	500	500
3000	1																		
3000	2									133		500		500	500	500	500	500	1000
3000	3								114		133		133	133	500	500	500	500	500
3500	1																		
3500	2									500		500		500	1000	1000	1000	1000	1000
3500	3									133							500	1000	
4000	1																		
4000	2																		
4000	3																1000	1000	

WW + VWW 1500 WL4

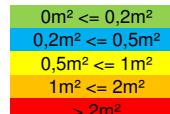
H	B	PAAI	850	900	1000	1150	1200	1250	1300	1500	1700	1750	2000	2250	2500	2750	3000	3500	4000
150	1			51				51											
	2			51				51											
180	1								51										
	2								51										
200	1	51		51	51				51	51	51	76							
	2	51		51	51				51	51	51	51							
250	1		51			51													
	2		51			51													
300	1						76	76	76	76	76	76							
	2						51	51	51	51	51	51							
400	1								76		76	89	89	89	89	89	114		
	2								51		76	76	76	76	76	76	76	76	
500	1														89	114	114	114	
	2														76	76	76	89	
600	1								89		89	89							
	2								76		76	76							
800	1						114	114		133	133								
	2						76	76	76	89	114	114	114	114	114	114	114		
1250	1						114	114											
	2						89	89		114	114	114	114	114	133	133	133	133	
	3						76	76	89	89	89	114	114	114	114	114	114	114	
1500	1						114	133											
	2						89	114		114	114	133	133	133	133	500	500	500	
	3						76	89	114	114	114	114	114	114	114	133	133	133	
1750	1						133												
	2						114	114		114	133	133	133	500	500	500	500	500	
	3						89	114	114	114	114	114	114	133	133	133	133	133	
2000	1																		
	2						114	133		133	133	500	500	500	500	500	500	500	
	3						114	114	114	114	133	133	133	133	133	500	500	500	
2250	1																		
	2						114	133		133	500	500	500	500	500	500	500	500	
	3						114	114	114	114	133	133	133	133	133	500	500	500	
2500	1																		
	2							133	133	500	500	500	500	500	500	500	500	1000	1000
	3						114	114	133	133	133	133	133	133	133	500	500	500	
2750	1																		
	2							133	500	500	500	500	500	500	500	1000	1000	1000	
	3						114	133	133	133	133	133	133	133	133	500	500	500	
3000	1																		
	2							133	500	500	500	500	1000	1000	1000	1000	1000	1000	
	3						114	133	133	133	133	133	133	133	133	1000	1000	1000	
3500	1																		
	2								500	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	
	3								133										
4000	1																		
	2																		
	3																1000	1000	

WW + VWW 2100 WL3

H	B	PAAL	850	900	1000	1150	1200	1250	1300	1500	1700	1750	2000	2250	2500	2750	3000	3500	4000	
			1	51			51													
150	1		1						51											
150	2		2	51				51												
180	1		1							51										
180	2		2							51										
200	1	51	1	51	51				51	51	76		76							
200	2	51	2	51	51	51			51	51	51		51							
250	1		1	51				51												
250	2		2	51				51												
300	1								76	76	76	76	76	76	76					
300	2								51	51	51	51	51	51	51					
400	1									76		76	89	89	89	89	114			
400	2									51		76	76	76	76	76	76	76		
500	1															114	114	114		
500	2															76	76	89		
600	1									89		89	114							
600	2									76		76	76							
800	1									114		114	114	114	133	133	133			
800	2									76		76	89	89	114	114	114			
1250	1								114		114	114	114	133	133	133				
1250	2								89		89	114	114	133	133	133	133	500		
1250	3								76		76	89	114	114	114	114	114	114	133	
1500	1								133											
1500	2								89		114	114	133	133	133	500	500	500		
1500	3								76		89	114	114	114	114	133	133	133		
1750	1																			
1750	2								114		114	133	133	133	500	500	500	500		
1750	3								89		114	114	114	133	133	133	133	500		
2000	1																			
2000	2								133		133	133	133	500	500	500	500	500		
2000	3								114		114	114	133	133	133	133	500	500		
2250	1																			
2250	2								133		133	500	500	500	500	500	500	500	1000	
2250	3								114		114	133	133	133	133	500	500	500		
2500	1																			
2500	2								133		500	500	500	500	500	500	500	1000	1000	
2500	3								114		133	133	133	133	500	500	500	500		
2750	1																			
2750	2								133		500	500	500	500	500	500	1000	1000		
2750	3								114		133						500	500		
3000	1																			
3000	2								500			500	500	500	500	500	500	1000	1000	
3000	3								133			500	500	500	500	500	500	1000		
3500	1																			
3500	2																1000	1000		
3500	3																1000	1000		
4000	1																			
4000	2																	1000		
4000	3																	1000		

WW + VWW 2100 WL4

B \ A	100	150	225	300	400	450	600	700	750	800	900	1000	1100	1200	1250	1300	1350	1400	1500	1700	1750	1900	2000	2250	2500	2750	3000	3500	4000	4500	5000
150	0,015	0,023	0,034	0,045	0,060	0,068	0,090	0,105	0,113	0,120	0,135	0,150	0,165	0,180	0,188	0,195	0,203	0,210	0,225	0,255	0,263	0,285	0,300	0,338	0,375	0,413	0,450	0,525	0,600	0,675	0,750
180	0,018	0,027	0,041	0,054	0,072	0,081	0,108	0,126	0,135	0,144	0,162	0,180	0,198	0,216	0,225	0,234	0,243	0,252	0,270	0,306	0,315	0,342	0,360	0,405	0,450	0,495	0,540	0,630	0,720	0,810	0,900
200	0,020	0,030	0,045	0,060	0,080	0,090	0,120	0,140	0,150	0,160	0,180	0,200	0,220	0,240	0,250	0,260	0,270	0,280	0,300	0,340	0,350	0,380	0,400	0,450	0,500	0,550	0,600	0,700	0,800	0,900	1,000
225	0,023	0,034	0,051	0,068	0,090	0,101	0,135	0,158	0,169	0,180	0,203	0,225	0,248	0,270	0,281	0,293	0,304	0,315	0,338	0,383	0,394	0,428	0,450	0,506	0,563	0,619	0,675	0,788	0,900	1,013	1,125
250	0,025	0,038	0,056	0,075	0,100	0,113	0,150	0,175	0,188	0,200	0,225	0,250	0,275	0,300	0,313	0,325	0,338	0,350	0,375	0,425	0,438	0,475	0,500	0,563	0,625	0,688	0,750	0,875	1,000	1,125	1,250
300	0,030	0,045	0,068	0,090	0,120	0,135	0,180	0,210	0,225	0,240	0,270	0,300	0,330	0,360	0,375	0,390	0,405	0,420	0,450	0,510	0,525	0,570	0,600	0,675	0,750	0,825	0,900	1,050	1,200	1,350	1,500
400	0,040	0,060	0,090	0,120	0,160	0,180	0,240	0,280	0,300	0,320	0,360	0,400	0,440	0,480	0,500	0,520	0,540	0,560	0,600	0,680	0,700	0,760	0,800	0,900	1,000	1,100	1,200	1,400	1,600	1,800	2,000
450	0,045	0,068	0,101	0,135	0,180	0,203	0,270	0,315	0,338	0,360	0,405	0,450	0,495	0,540	0,563	0,585	0,608	0,630	0,675	0,765	0,788	0,855	0,900	1,013	1,125	1,238	1,350	1,575	1,800	2,025	2,250
500	0,050	0,075	0,113	0,150	0,200	0,225	0,300	0,350	0,375	0,400	0,450	0,500	0,550	0,600	0,625	0,650	0,675	0,700	0,750	0,850	0,875	0,950	1,000	1,125	1,250	1,375	1,500	1,750	2,000	2,250	2,500
600	0,060	0,090	0,135	0,180	0,240	0,270	0,360	0,420	0,450	0,480	0,540	0,600	0,660	0,720	0,750	0,780	0,810	0,840	0,900	1,020	1,050	1,140	1,200	1,350	1,500	1,650	1,800	2,100	2,400	2,700	3,000
700	0,070	0,105	0,158	0,210	0,280	0,315	0,420	0,490	0,525	0,560	0,630	0,700	0,770	0,840	0,875	0,910	0,945	0,980	1,050	1,190	1,225	1,330	1,400	1,575	1,750	1,925	2,100	2,450	2,800	3,150	3,500
900	0,090	0,135	0,203	0,270	0,360	0,405	0,540	0,630	0,675	0,720	0,810	0,900	0,990	1,080	1,125	1,170	1,215	1,260	1,350	1,530	1,575	1,710	1,800	2,025	2,250	2,475	2,700	3,150	3,600	4,050	4,500
1000	0,100	0,150	0,225	0,300	0,400	0,450	0,600	0,700	0,750	0,800	0,900	1,000	1,100	1,200	1,250	1,300	1,350	1,400	1,500	1,700	1,750	1,900	2,000	2,250	2,500	2,750	3,000	3,500	4,000	4,500	5,000
1100	0,110	0,165	0,248	0,330	0,440	0,495	0,660	0,770	0,825	0,880	0,990	1,100	1,210	1,320	1,375	1,430	1,485	1,540	1,650	1,870	1,925	2,090	2,200	2,475	2,750	3,025	3,300	3,850	4,400	4,950	5,500
1300	0,130	0,195	0,293	0,390	0,520	0,585	0,780	0,910	0,975	1,040	1,170	1,300	1,430	1,560	1,625	1,690	1,755	1,820	1,950	2,210	2,275	2,470	2,600	2,925	3,250	3,575	3,900	4,550	5,200	5,850	6,500
1500	0,150	0,225	0,338	0,450	0,600	0,675	0,900	1,050	1,125	1,200	1,350	1,500	1,650	1,800	1,875	1,950	2,025	2,100	2,250	2,550	2,625	2,850	3,000	3,375	3,750	4,125	4,500	5,250	6,000	6,750	7,500
1700	0,170	0,255	0,383	0,510	0,680	0,765	1,020	1,190	1,275	1,360	1,530	1,700	1,870	2,040	2,125	2,210	2,295	2,380	2,550	2,890	2,975	3,230	3,400	3,825	4,250	4,675	5,100	5,950	6,800	7,650	8,500
1800	0,180	0,270	0,405	0,540	0,720	0,810	1,080	1,260	1,350	1,440	1,620	1,800	1,980	2,160	2,250	2,340	2,430	2,520	2,700	3,060	3,150	3,420	3,600	4,050	4,500	4,950	5,400	6,300	7,200	8,100	9,000
1900	0,190	0,285	0,428	0,570	0,760	0,855	1,140	1,330	1,425	1,520	1,710	1,900	2,090	2,280	2,375	2,470	2,565	2,660	2,850	3,230	3,325	3,610	3,800	4,275	4,750	5,225	5,700	6,650	7,600	8,550	9,500
2000	0,200	0,300	0,450	0,600	0,800	0,900	1,200	1,400	1,500	1,600	1,800	2,000	2,200	2,400	2,500	2,600	2,700	2,800	3,000	3,400	3,500	3,800	4,000	4,500	5,000	5,500	6,000	7,000	8,000	9,000	10,000
2250	0,225	0,338	0,506	0,675	0,900	1,013	1,350	1,575	1,688	1,800	2,025	2,250	2,475	2,700	2,813	2,925	3,038	3,150	3,375	3,825	3,938	4,275	4,500	5,063	5,625	6,188	6,750	7,875	9,000	10,125	11,250
2500	0,250	0,375	0,563	0,750	1,000	1,125	1,500	1,750	1,875	2,000	2,250	2,500	2,750	3,000	3,125	3,250	3,375	3,500	3,750	4,250	4,375	4,750	5,000	5,625	6,250	6,875	7,500	8,750	10,000	11,250	12,500
2750	0,275	0,413	0,619	0,825	1,100	1,238	1,650	1,925	2,063	2,200	2,475	2,750	3,025	3,300	3,438	3,575	3,713	3,850	4,125	4,675	4,813	5,225	5,500	6,188	6,875	7,563	8,250	9,625	11,000	12,375	13,750
3000	0,300	0,450	0,675	0,900	1,200	1,350	1,800	2,100	2,250	2,400	2,700	3,000	3,300	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,500	5,100	5,250	5,700	6,000	6,750	7,500	8,250	9,000	10,500	12,000	13,500	15,000
3500	0,350	0,525	0,788	1,050	1,400	1,575	2,100	2,450	2,625	2,800	3,150	3,500	3,850	4,200	4,375	4,550	4,725	4,900	5,250	5,950	6,125	6,650	7,000	7,875	8,750	9,625	10,500	12,250	14,000	15,750	17,500
4000	0,400	0,600	0,900	1,200	1,600	1,800	2,400	2,800	3,000	3,200	3,600	4,000	4,400	4,800	5,000	5,200	5,400	5,600	6,000	6,800	7,000	7,600	8,000	9,000	10,000	11,000	12,000	14,000	16,000	18,000	20,000
4500	0,450	0,675	1,013	1,350	1,800	2,025	2,700	3,150	3,375	3,600	4,050	4,500	4,950	5,400	5,625	5,850	6,075	6,300	6,750	7,650	7,875	8,550	9,000	10,125	11,250	12,375	13,500	15,750	18,000	20,250	22,500
5000	0,500	0,750	1,125	1,500	2,000	2,250	3,000	3,500	3,750	4,000	4,500	5,000	5,500	6,000	6,250	6,500	6,750	7,000	7,500	8,500	9,500	10,000	11,250	12,500	13,750	15,000	17,500	20,000	22,500	25,000	

Vlaanderen
is wegen en verkeer

Bijlage 4

Afstand tussen de steunen van verkeersborden, wegwijzers en voorwegwijzers

H	B	PAAI	1100	1200	1300	1350	1400	1500	1700	1900	2000	3000	3500
150	2		860										
200	2	860											
250	2												
300	2	860		860		860	860	860					
400	2	860	860										
500	2							860	1850				
600	2	860		860									
700	2	860		860									
900	2	860		860	860		860	860	860				
1000	2										860		
1000	3										860		
1100	2	860		860			860	860					
1300	2	860		860			860						
1500	2	860		860									
1700	2	860											
1800	2		860										
1900	2			860									

Tussenafstand

H	B	PAAL	850	900	1000	1150	1200	1250	1300	1500	1700	1750	2000	2250	2500	2750	3000	3500	4000
			150	2		560			560										
			180	2							860								
			200	2	560		560	560			860	860	860		860				
			250	2		560			560										
			300	2					860	860	860	860	860						
			400	2						860		860	860	860	860	860	860		
			500	2											1850		1850	1850	
			600	2						860		860	860						
			800	2						860		860	860	860	860	860	860		
				2					860		860		860	860	860	860	860	860	860
			1250	3										860	860	860	860	860	860
				2					860		860		860	860	860	860	860	860	860
			1500	3										860	860	860	860	860	860
				2					860		860		860	860	860	860	860	860	860
			1750	3										860	860	860	860	860	860
				2					860		860		860	860	860	860	860	860	
			2000	3										860	860	860	860	860	860
				2					860		860		860	860	860	860			
			2250	3										860	860	860	860	860	860
				2					860		860		860	860	860				1850
			2500	3										860	860	860	860	860	
				2					860		860		860	860				1850	1850
			2750	3										860	860	860	860		
				2					860		860		860						
			3000	3										860	860	860			
				2					860		860					1850	1850	1850	
			3500	3										860					
				2					860		860				1850	1850	1850	1850	1850
			4000	3											1850	1850	1850	1850	1850

Tussenafstand WW + VWW

Vlaanderen
is wegen en verkeer

Bijlage 5

Detailoverzicht verkeersborden

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					

IE1

Parkeren uitsluitend voor lichte vrachtauto's en vrachtauto's waarvan de parking beveiligd is

1

600x900

400x600

2100

Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint

Om aan te duiden dat enkel het parkeren van lichte vrachtauto's en vrachtauto's toegelaten is

IF01

Voetgangersoversteken buiten verkeerslichten met trams

1

400x600

400x600

1500

Wordt geplaatst op het voetpad, rechts van de oversteek

Om aan te duiden dat de tram voorrang heeft wanneer de voetganger de trams wil kruisen. Deze trams kunnen gelegen zijn in de rijbaan of in een eigen bedding.

Wordt steeds dubbelzijdig uitgevoerd zodat het steeds zichtbaar is vanaf de overkant. Zie Dienstorder AWV 99/14

IF02a

Vluchthavens naast autosnelwegen, achter de bestaande pechstroken

2

600x400

1000

Wordt geplaatst wanneer vluchthaven begint + aankondiging op 300m.

Om een vluchthaven aan te duiden

2

900x600

Mogelijk onderbord: Type Ia, Zie Dienstorder LIN/AWV 2001/1

IF02b

Locatiebord vluchthaven

2

400x200

1000

Halfweg de vluchthaven, beeldvlak evenwijdig met rijbaan

Bij pech of ongeval kan de weggebruiker de juiste locatie doorgeven aan hulpdiensten

2

400x200

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IF03

SAVE-Bord, gedenkborden voor verongelukte kinderen

1

900x600 900x600

1000

1

1000

Ter hoogte van het ongeluk

Max 10 jaar, niet op A-wegen. Zie dienstorder LIN/AWV 2006/2

IF04a

Aankondiging vaste snelheidscamera

1

1500

Aankondigingsbord van een onbemande snelheidscamera op autosnelwegen

1

1300x900

Zie Dienstorder MOW/AWV/2009/11

IF04b

Aankondiging vaste snelheidscamera

1

1700x1100

1500

Aankondigingsbord voor een specifiek traject met onbemande snelheidscamera's

1

1700x1100

2100

Ter hoogte van een traject met snelheidscamera's

Geen bord plaatsen bij individuele snelheidscamera's, enkel op trajecten met minstens 3 snelheidscamera's. Zie Dienstorder MOW/AWV/2009/11

IF04c

Aankondiging trajectcontrole

1

1500

Aankondigingsbord van een trajectcontrole op autosnelwegen

1

1700x1100

2100

Enkel op autosnelwegen. Zie dienstorder MOW/AWV/2015/??

IF04d

Snelheidssensibiliseringsbord

1

1750x2000 1750x2000

1500

Infobord voor aanduiding van het aantal snelheidsovertredingen tijdens een bepaalde periode.

1

1750x2000

2100

MOW/AWV/2015/??

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IF05

Trajectbevestigingsbord

Wordt geplaatst om een routebevestiging te geven aan de weggebruiker

2

2

1500

Wordt geplaatst kort na een kruising of splitsing

Zie BRA/570 418 571 van 29/4/1968

IF06a

begin havengebied

Aanduiding begin van een havengebied volgens Koninklijk Besluit van 2 februari 1993

2

1100x700

1500

2

1100x700

2100

Besluit VR 13 FEBRUARI 2015

IF06a

Begin industriezone

Aanduiding begin van een industriezone volgens gewestplan.

2

1100x700

1500

2

1100x700

2100

IF06b

Einde havengebied

Aanduiding einde van een havengebied volgens Koninklijk Besluit van 2 februari 1993

2

1100x7000

1500

2

1100x700

2100

Besluit VR 13 FEBRUARI 2015

IF06b

Einde industriezone

Aanduiding einde van een industriezone volgens gewestplan.

2

1100x700

1500

2

1100x700

2100

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IF07a

Afstand houden bij mist

Enkel op autosnelwegen

1

3000x2500

1500

2100

Zie dienstorder MOW/AWV/2014/3

IF07b

Afstand houden voor vrachtwagens

Enkel op autosnelwegen

1

3000x2500

1500

2100

Zie dienstorder MOW/AWV/2014/3

IF08a

Begin beschermingszone drinkwater

Aanduiding begin beschermingszone drinkwater volgens grondwaterdecreet

1

1

1500

2100

Overzicht drinkwatergebieden: <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/3waterwingebieden.html>

IF08b

Einde beschermingszone drinkwater

1

1

1500

2100

IF09a

Brugnummerbord

Duidt het nummer van de betreffende brug aan

1

1

1000

1000

Op de brugpijler of ter hoogte van de brug

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IF09b

Brugnummerbord

Duidt het nummer van de betreffende brug aan

1

1

1000

1000

IF09c

Brugnummerbord

Duidt het nummer van de betreffende brug aan

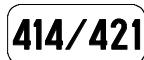
1

1

1000

1000

IF09d

Districtsaanwijzing

Duidt de grens aan van 2 districten

1

1

1000

1000

IF10

Noodtelefoon

Duidt de richting aan naar de dichtstbijzijnde noodtelefoon

1

1

1000

1000

IF11a

Infobord op afstand met omleidingsroutes voor transport van gevaarlijke goederen

Geeft aan over hoeveel meter je de gevolgde weg moet verlaten en de omleidingsroute moet volgen

2

2

1500

2100

Oranje omleidingsborden mogen behouden blijven tot de eerstvolgende globale vervanging. Zie Dienstorder MOW/AWV/2010/8

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IF11b

Infobord met omleidingsroutes voor transport van gevaarlijke goederen

Geeft de plaats aan waar je de weg moet verlaten en de omleidingsroute moet volgen

2

1500

2100

Oranje omleidingsborden mogen behouden blijven tot de eerstvolgende globale vervanging. Zie dienstorder MOW/AWV/2010/8

IF12

Ritsen

Geeft aan over hoeveel meter wanneer wordt aangeraden te ritsen of dat je vanaf die plaats moet ritsen.

1

1500

1

2100

IF13

Hydrant

2

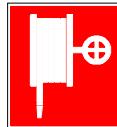
225x225

225x225

2100

Zie goed om weten 2013/1

IF13

Aanduiding brandslang

1

1500

2100

Voor aanduiding branblusapparaat bestaat het bord F56

IF14

Stelt de configuratie van de weg weer

2

1500

2100

Is variant van F13

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IF15

Aanduiding wegendistrict

1

1500

2100

Ter hoogte van de ingang van het wegendistrict. Zie Dienstorder MOW/AWV/2014/19

IF16

Aankondiging van een beveiligde parking voor vrachtwagens

1

600x900

1500

400x600

2100

Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de parking

IF17

VIA-bord

3

1500

2100

Duidt enkel de gewenste uitrit aan.

IG1

Grenssignalisatie

1

Zie DO

1500

Aan de landsgrens

Duidt de landsgrens aan

1

Zie DO

2100

Zie Dienstorder MOW/AWV/2014/19

IG2

Grenssignalisatie

1

Zie DO

1500

Aan de gewestsgrens

Duidt de gewestsgrens aan

1

Zie DO

2100

Zie Dienstorder MOW/AWV/2014/19

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

IG3

Grenssignalisatie

Duidt de provinciegrens aan

1

1

Zie DO

Zie DO

1500

2100

Aan de provinciegrens

IG4

Grenssignalisatie

Duidt snelheidsgrenzen in België aan

1

1

Zie DO

Zie DO

1500

2100

Aan de landsgrens

Zie Dienstorder MOW/AWV/2014/19

IG5

Inhaalverbod voor vrachtwagens met een MTM van meer dan 3,5t waar de rijbaan 2 rijstroken in de gevuldde rijrichting omvat

Om aan te duiden dat vrachtwagens met een MTM van meer dan 3,5t niet mogen voorbijsteken waar de rijbaan 2 rijstroken in de gevuldde rijrichting omvat

1

1

Niet A-wegen:
1100x1700

A-wegen: 20
00x2750

1500

2100

Aan de landsgrens

Enkel voor vervoer van zaken, niet voor vervoer van personen

IG6

Inhaalverbod voor bestuurders van voertuigen met een MTM van meer dan 7,5t bij neerslag

Om aan te duiden dat voertuigen met een MTM van meer dan 7,5t niet mogen voorbijsteken bij neerslag en dit in het volledige landsgedeelte

1

1

Niet A-wegen:
1100x1700

A-wegen: 20
00x2750

1500

2100

Aan de landsgrens

Zie brief AG: 16DH-U-07-0136 dd 24/4/2007. Zie AVVG nr. 115

IM1

Parkerende vrachtwagens - gebruik van carpoolparkings

Om aan te duiden dat vrachtwagens langer dan 8 uur mogen parkeren op carpoolparkings

1

1

600x300

1500

2100

Onder F59

Zie dienstorder LIN/AWV 2006/5. Mag niet onder E-borden

Bordcode	Betekenis	Toepassing	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
			< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

IM2

Onderbord bij F98

1

1

1500

2100

IR1a

Referentiebord met km aanduiding met E-nummern

1

1

700x700

700x700

1000

1000

Afmeting 500x500 kan indien te bevestigen tegen new jersey

IR1b

Referentiebord met km aanduiding

1

1

700x700

700x700

1000

1000

Afmeting 500x500 kan indien te bevestigen tegen new jersey

IR1c

Referentiepaal met km aanduiding

Voorstelling op terrein kom niet overeen met bord. De groene omranding geeft aan dat dit een plastic referentiepaal is. Zie SB250 10/1.16

IR1d

Referentiemarkering met km aanduiding

Voorstelling op terrein kom niet overeen met bord. De groene omranding geeft aan dat dit een markering is.

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IR2aL

Referentiebord met hm aanduiding op A-wegen met richting van praatpaal links

Om een hm-punt aan te duiden op een autosnelweg met aanduiding in welke richting een noodtelefoon te vinden is

1

700x200

1000

1

1000

IR2aR

Referentiebord met hm aanduiding op A-wegen met richting van praatpaal rechts

Om een hm-punt aan te duiden op een autosnelweg met aanduiding in welke richting een noodtelefoon te vinden is

1

700x200

1000

1

1000

IR2b

Referentiebord met hm aanduiding

1

450x200

1000

1

1000

IR2c

Referentiepaal met hm aanduiding

1

450x200

1000

1

1000

Voorstelling op terrein kom niet overeen met bord. De groene omranding geeft aan dat dit een plastic referentiepaal is. Zie SB250 10/1.17

IR2d

Referentiemarkering met hm aanduiding

1

450x200

1000

1

1000

1

1000

Voorstelling op terrein kom niet overeen met bord. De blauwe omranding geeft aan dat dit een markering is.

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IR3a

Referentiebord met km aanduiding en Ident7

1

450x200

1000

1

1000

IR3b

Referentiebord met hm aanduiding en Ident7

1

450x200

1000

1

1000

IT1

Toerisme

1

3710x2300

1500

Duidt een toeristische streek of stad aan

1

3710x2300

2100

Zie DO MOW/AWV/2015/?. Enkel op autosnelwegen.

ITRS

Tijdelijke richting signalisatie

3.a fluo

1500

Signalisatie voor omleidingen bij calamiteiten of wegwerkzaamheden

3.b fluo

2100

Zie vademeicum tijdelijke bewegwijzering en SB250 10/1.18

IU1

Bord met uitritnummer

2

1300x1300

Net onder F1
≤

Om de nummer van de uitrit aan te duiden wanneer deze niet geïntegreerd kan worden in de F15.

Op de galgaal van
F15 waar uitrit
volledige breedte
heeft. 0-punt

Zie dienstorder MOW/AWV 2014/2. Uitdovend als onafhankelijk bord.

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IU2

Uitritbord met naam en nummer van de uitrit met vermelding van afstand.

2

1500

Op 400m en 1500m voor het 0-punt van de uitrit

Bord op 1500m links in middenberm herhalen bij voldoende plaats. Zie dienstorder MOW/AWV 2014/2

IU3a

Knooppuntbord met naam van het knooppunt en vermelding van afstand

2

1500

Op 1600m van het 0-punt

Bij voldoende plaats op middenberm links herhalen. Zie dienstorder MOW/AWV 2014/2

IU3b

Knooppuntbord met naam van het knooppunt

2

1500

Op 200-400m van de F15 die de afsplitsing van rijstroken aangeeft of de F15 thv de uitrit (0-punt)

Zie dienstorder MOW/AWV/2014/2

IU4a

Nevenbedrijf op afstand

2

1500

Zie dienstorder naargelang type parkeerplaats

Zie dienstorder MOW/AI/2006/10. Kwaliteitslabels worden niet vermeld (AVVG nr. 107)

IU4b

Uitritbord thv nevenbedrijf

2

5500

Wordt geplaatst waar uitrit van nevenbedrijf de volledige breedte heeft = 0-punt.

Zie dienstorder MOW/AI/2006/10. Kwaliteitslabels worden niet vermeld (AVVG nr. 107)

Bordcode	Betekenis		Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing		< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IU4c

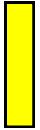
Onderbord IU4a met aanduiding daarop volgende tankgelegenheid

2

Onder IU4a

Zie dienstorder MOW/AI/2006/10

IV1

Retroreflecterende koker

3 fluo

160x800 160x800

170

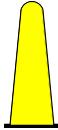
3 fluo

160x800 160x800

170

Indien geen fluo dient men gebruik te maken van folietype 2. Zie dienstorder MOW/AWV/2008/26 en SB250 10/1.15.

IV2

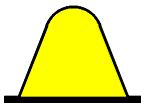
Inwendig verlichte verkeerszuil

0

0

Zie dienstorder MWO/AWV/2008/26

IV3

Lichtnagel

0

0

IV4

BI-Flash

0

0

Zie dienstorder MOW/AWV/2011/6. Mag enkel onder F49

Bordcode	Betekenis		Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing		< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IV5

Reflecterende verkeerszuil

3.a

3.a

0

0

Zie dienstorder MWO/AWV/2008/26.

IVMS1

Verkeersborden met veranderlijke informatie

1500

Begin van een variabele snelheidszone

2100

Dynamische F4a

IVMS1

Verkeersborden met veranderlijke informatie

1500

Begin van een variabele snelheidszone

2100

Dynamische ZC43

IVMS2

Verkeersborden met veranderlijke informatie

1500

Einde van een variabele snelheidszone

2100

Dynamische ZC43/

IVMS2

Verkeersborden met veranderlijke informatie

1500

Einde van een variabele snelheidszone

2100

Dynamische F4b

Bordcode	Betekenis		Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing		< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

IVMS3

Verkeersborden met veranderlijke informatie

Variabel politiebord

5500

IVMS3

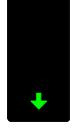

Verkeersborden met veranderlijke informatie

Variabel politiebord

5500

IVMS4

Variabele rijstrooksignalisatieborden (RSS)

5500

IVMS4

Variabele rijstrooksignalisatieborden (RSS)

5500

IVMS4

Variabele rijstrooksignalisatieborden (RSS)

5500

Bordcode	Betekenis		Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing		< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

IVMS5

Variabele tekstuele borden (VMS)

--	--	--	--	--

5500

Variabele route informatiepanelen (RVMS)

--	--	--	--	--

5500

Pijl/Kruis

--	--	--	--	--

5500

GPS-uit

Wordt geplaatst tijdens werken waar de oorspronkelijke weg die de GPS aangeeft niet meer kan worden gevuld

3fluo	900x700	900x700	1500
3fluo	1300x1100		2100

Zie dienstorder MOW/AWV/2012/2

Filewaarschuwingsbord

3fluo	1300x1100	1500	5500
3fluo	1300x1100	2100	

Zie SB250 10/

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IW2b

Filewaarschuwingsbord

3fluo	1300x1100	1500	5500	
3fluo	1300x1100	2100		

IW2c

Filewaarschuwingsbord

3fluo	3200x900	1500	5500	
3fluo	3200x900	2100		

IW3a

Werfaankondiging

Communicatie van wegwerkzaamheden van 1° en 5° cat. op A-wegen

3fluo		1500		
3fluo	2500x1500	2100		

1 maand voor de beoogde begindatum. Zie dienstorder MOW/AI 2007/10

IW3b

Werfaankondiging

Communicatie van wegwerkzaamheden van 1° en 5° cat. op A-wegen

3fluo		1500		
3fluo	2250x1750	2100		

1 maand voor de beoogde begindatum. Zie dienstorder MOW/AI 2007/10

IW4

Werfsignalisatie

Signalisatie naar handelaarsen diensten tijdens wegenwerken

3.a		1500		
3.b		2100		

Ter hoogte van het hek waar de normale doorgang wordt belet.

Voor doortochtprojecten of complexere werven kan andere signalisatie gewenst zijn. Zie dienstorder MOW/AWV/2015/5

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop. beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

IW5

Vlaams overheid

Vooraankondiging werf

Communicatie van wegwerkzaamheden van 1° en 5° cat. op A-wegen

1

1

1500

2100

Binnen 15 dagen vanaf de gunning. Zie dienstorder MOW/AI 2007/10

IW6

Gewijzigde verkeerssituatie

Gewijzigde Verkeerssituatie

3 fluo

3 fluo

1500

2100

IW7

Werfcommunicatiebord

1

1

1900x900

1900x900

1500

Op het einde van de werf tussen F47 en 'verantwoordelijke signalisatie'

Plaatsingsvoorwaarden wettelijke verkeersborden

AGENTSCHAP
WEGEN & VERKEER

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeursafstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					

A01a

Gevaarlijke bocht naar links

Slechts bij onverwacht opduikende bochten en bij bochten die gevoelige snelheidsvermindering vergen. Bochten zonder gevaar moeten niet aangeduid worden.

3.a

900

700

1500

3.b

1100

400

2100

150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI. Afstand wordt gemeten vanaf begin bocht. Zie DO MOW/AWV 2008/16: ontwerpen en signaleren van bochten.

A01b

Gevaarlijke bocht naar rechts

Slechts bij onverwacht opduikende bochten en bij bochten die gevoelige snelheidsvermindering vergen. Bochten zonder gevaar moeten niet aangeduid worden.

3.a

900

700

1500

3.b

1100

400

2100

150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI. Afstand wordt gemeten vanaf begin bocht. Zie DO MOW/AWV 2008/16: ontwerpen en signaleren van bochten.

A01c

Gevaarlijke dubbel bocht of opeenvolging van meer dan 2 bochten eerst naar links

Slechts bij onverwacht opduikende bochten en bij bochten die gevoelige snelheidsvermindering vergen. Bochten zonder gevaar moeten niet aangeduid worden.

3.a

900

700

1500

3.b

1100

400

2100

150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI. Afstand wordt gemeten vanaf begin bocht. Zie DO MOW/AWV 2008/16: ontwerpen en signaleren van bochten.

A01d

Gevaarlijke dubbel bocht of opeenvolging van meer dan 2 bochten, eerst naar rechts

Slechts bij onverwacht opduikende bochten en bij bochten die gevoelige snelheidsvermindering vergen. Bochten zonder gevaar moeten niet aangeduid worden.

3.a

900

700

1500

3.b

1100

400

2100

150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI. Afstand wordt gemeten vanaf begin bocht. Zie DO MOW/AWV 2008/16: ontwerpen en signaleren van bochten.

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
A03	 <p>Gevaarlijke daling Slechts in geval van minstens 7% daling</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A05	 <p>Steile helling Slechts in geval van minstens 7% helling</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A07a	 <p>Rijbaanversmalling Slechts rijbaanversmalling van ten minste 1,00 m, die gevaarlijk zijn voor het verkeer. Bij een versmalling van 1 rijstrook gebruikt men bij voorkeur een F97.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla
------	--	------------	-------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GIX

A07b	 <p>Rijbaanversmalling Slechts rijbaanversmalling van ten minste 1,00 m, die gevaarlijk zijn voor het verkeer. Bij een versmalling van 1 rijstrook gebruikt men bij voorkeur een F97.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla
------	---	------------	-------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GIX

A07c	 <p>Rijbaanversmalling Slechts rijbaanversmalling van ten minste 1,00 m, die gevaarlijk zijn voor het verkeer. Bij een versmalling van 1 rijstrook gebruikt men bij voorkeur een F97.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla
------	--	------------	-------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GIX

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak		
Opmerkingen						
A09	 <p>Beweegbare brug Telkens gevaar voor komt</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gia

Mogelijke onderborden: Gla, GXI

A11	 <p>Uitweg op een kaai of een oever Telkens gevaar voor kanteling naar water voorkomt</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GXI

A13	 <p>Uitholling overdwars of ezelsrug (oneffenheid haaks op richting van verkeer) Slechts in geval van gevoelige snelheidsvermindering. Nooit plaatsen bij spoorvorming.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A14	 <p>Verhoogde inrichting Moet en mag slechts geplaatst worden voor alle reglementair aangelegde verhoogde inrichtingen (volgens K.B.), niet in zone 30</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI. Zie K.B. van 9 oktober 1998 en M.O. van 3 mei 2002.

A15	 <p>Glibberige rijbaan Enkel de plaatsen waar de rijbaan in normale omstandigheden glibberig is of door seisoensgebonden omstandigheden of in bijzondere omstandigheden vermeld op het onderbord GIII</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI, GIII (vb: ijzel, nat wegdek, ...)

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak		
Opmerkingen						
A17	 <p>Kiezelpartikel Waar gevaar is voor opspringende steentjes of kiezels</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A19	 <p>Vallenende stenen Waar gevaar is voor vallende stenen</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op Awegen met onderbord Gla
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A21	 <p>Oversteekplaats voor voetgangers Verplicht waar snelheid hoger ligt dan 70 km/u. Niet wanneer A23 geplaatst is of aan driekleurige verkeerslichten.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A23	 <p>Plaats waar speciaal veel kinderen komen Verplicht bij nadering van scholen en speelpleinen waar speciaal veel kinderen komen. Bij schoolomgevingen in combinatie met F4a zonder onderborden.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	---	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A25	 <p>Oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen en/of plaats waar die bestuurders van een fietspad op de rijbaan komen Op plaatsen buiten kruispunten waar fietsers en bromfietsers verplicht zijn het fietspad te verlaten en voor fietsoversteekplaatsen buiten de bebouwde kom en die niet bestemd zijn voor het oversteken van een kruispunt</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak		
Opmerkingen						
A27	 <p>Doortocht van groot wild</p> <p>Slechts op de rijbaanvakken waar regelmatig groot wild (herten, reebokken, everzwijnen) oversteekt</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A29	 <p>Doortocht van vee</p> <p>Waar regelmatig vee de rijbaan oversteekt</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	---	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A31	 <p>Werken</p> <p>Bij uitvoering van werken volgens M.B. van 7 mei 1999 betreffende signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op A-wegen met onderbord Gia
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI. Zie M.B. 7/5/1999

A33	 <p>Verkeerslichten</p> <p>Verplicht buiten bebouwde kom waar driekleurige verkeerslichten niet kunnen gezien worden vanaf ± 150 m. Uitzonderlijk waar ze wel kunnen gezien worden vanop meer dan 150m</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	--	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A35	 <p>Overtocht van vliegtuigen op geringe hoogte</p> <p>In omgeving van vliegveld of luchthaven. Verplicht wanneer vliegtuigen in scheervlucht overvliegen. Dan ook knipperlicht bij A35, verkeerslichten en E03 in gevaarszone</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	---	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
A37	 <p>Zijwind Verplicht op rijbaanvakken waarop dikwijls een sterke zijwind waait en waar een windzak is opgesteld.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A39	 <p>Verkeer toegelaten in beide richtingen na een gedeelte van de rijbaan met één richtingsverkeer Verplicht elk rijbaanvak dat normaal bestemd is voor éénrichtingsverkeer wanneer die rijbaan er tijdelijk opengesteld is voor verkeer in dubbele richting (in dit geval onderbord type II met aanduiding van de lengte van het vak)</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla
-----	---	------------	-------------	------------	--------------	---

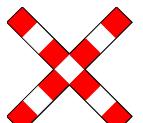
Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A41	 <p>Overweg met slagbomen Verplicht bij openbare overwegen met volledige of gedeeltelijke slagbomen.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	---	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A43	 <p>Overweg zonder slagbomen. Verplicht bij overwegen zonder slagbomen.</p>	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
-----	---	------------	-------------	------------	--------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A45	 <p>Overweg voor enkel spoor Aan of in de onmiddellijke nabijheid van de overweg door de exploitant van de spoorweg</p>					
-----	--	--	--	--	--	--

Alle opstellingen gelegen tussen deze verkeersborden zijn in het beheer van de spoorwegexploitant. Steeds met vooraankondiging van A41 of A43. Zie K.B. 11/7/2011

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak
Opmerkingen					
A47 	Overweg voor 2 of meer sporen Aan of in de onmiddellijke nabijheid van de overweg door de exploitant van de spoorweg				

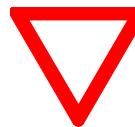
Alle opstellingen gelegen tussen deze verkeersborden zijn in het beheer van de spoorwegexploitant. Steeds met vooraankondiging van A41 of A43. Zie K.B. 11/7/2011

A49 	Kruising van een openbare weg door een of meer in de rijbaan aangelegde sporen Aan elke kruising	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m
---	---	----------------	-----------------	----------------	------------------	------

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GXI

A51 	Gevaar dat niet door een speciaal symbool wordt bepaald. Een verplicht onderbord duidt de aard van het gevaar aan Slechts wanneer geen ander gevairsbord kan gebruikt worden. Er moet steeds een onderbord GIII de aard van het gevaar aanduiden.	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m, 300m op A-wegen met onderbord Gla
---	--	----------------	-----------------	----------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: Gla, GII, GIII, GXI

B01 	Voorrang verlenen Voorrang verlenen zonder noodzakelijkerwijze te moeten stoppen. Verplicht aan uitgangen van woonerven behalve wanneer dit uitkomt in een zone afgabakend door F4a en F4b. Verplicht aan toegangswegen tot rotondes met D5	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	In nabijheid waar voorrang moet worden verleend
--	--	----------------	-----------------	----------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: GVIII, M1, M8, M9, M10. In samenhang met B9 of B15 op voorrangswegen behouden uitzonderingen (zie M.B. 11/10/1976 art. 8.1.2°e par.)

B03 	Verkeersbord dat het verkeersbord B1 aankondigt op de bij benadering aangeduide afstand Moet: indien B1 niet waarneembaar is op 100m, indien weg op vorige kruispunt voorrang had door B15. Moet niet in bebouwde kom en wanneer rijbaan voor kruispunt niet breder is dan 3m. Mag niet wanneer B1 op pad of aardeweg of B11 gebruikt.	3.a 3.b	900 1100	700 400	1500 2100	150m vóór B1
---	---	----------------	-----------------	----------------	------------------	--------------

Vast onderbord: Gla. Mogelijk onderbord: GVIII

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeursafstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak		
Opmerkingen						
B05 	Stoppen en voorrang verlenen Mag slechts: waar uitzicht beperkt is om zonder te stoppen voorrang te kunnen verlenen. In samenhang met B9 of B15 behoudens uitzonderingen (zie M.B. 11/10/1976 art. 8.3.3°e par.)	3.a 3.b	900 900	700 400	1500 2100	In de onmiddellijke nabijheid waar bestuurders moeten stoppen en voorrang verlenen

Mogelijke onderborden: GVIII, M1, M8, M9, M10. Wanneer de verkeerslichten geplaatst zijn ter hoogte van een KP gelegen in de onmiddellijke nabijheid van een ander KP dat met 3-kleur is uitgerust.

B07 	Verkeersbord dat het verkeersbord B5 aankondigt op de bij benadering aangeduid afstand Moet geplaatst worden voor elk bord B5. Moet niet in bebouwde kom en wanneer rijbaan voor kruispunt niet breder is dan 3m. Mag niet wanneer B5 in aardeweg staat of gebruik van B11.	3.a 3.b	900 1100	900 400	1500 2100	150m vóór B5
--	--	----------------	-----------------	----------------	------------------	--------------

Vast onderbord: GIB. Mogelijk onderbord: GVIII

B09 	Voorrangsweg Bij begin van voorrangsweg en na elk kruispunt. Impliceert parkeerverbod op rijbaan buiten bebouwde kom. Niet na pad of aardeweg of betrekking tot fietsers of bromfietsers. Op wegen van lang traject. Niet op rotondes met D5 en weg met B15	2 2	400 400. 900 op A-weg	400 400	1500 2100	Juist voorbij kruispunt. Op A-weg 150m voorbij einde inloopstrook
---	--	------------	------------------------------	----------------	------------------	---

Mogelijk onderbord: GVIII om tracé aan te duiden wanneer uitz. voor kruispunt. Bij begin van voorrangsweg kan afmeting 900 of 700 gebruikt worden. In samenhang met B1/B5 op sec. weg. Behoudens M.B. 11/10/1976 uitz. 8.5.2° en 3°

B11 	Einde van een voorrangsweg Moet geplaatst worden voor kruispunt op einde voorrangsweg. Mag niet op uitritten van autosnelweg.	2 2	700 900	700 400	1500 2100	150m; Einde autoweg op 250m; A-weg: bij einde op 550m, verkeerswisselaar op 50m.
--	--	------------	----------------	----------------	------------------	--

Op A-wegen gebruiken wij afmeting van 900. Algemeen kan op andere wegen ook 900 of 700. Afstand plaatsing gemeten tot B1, B5 of B17

B13 	Aankondiging van B11 op de bij benadering aangeduid afstand Buiten bebouwde kom wanneer B11 niet waarneembaar is op 250m. Bij nadering van einde van A-weg. Niet indien B11 waarneembaar is op 100m en binnen bebouwde kommen.	2 2	700 900	700 400	1500 2100	250m voor kruispunt, niet op uitrit.
---	---	------------	----------------	----------------	------------------	--------------------------------------

Vast onderbord: GIA. Op A-wegen gebruiken wij een afmeting 900. Op andere wegen 900 of 700.

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeursafstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
B15a	 <p>Voorrang</p> <p>In samenhang met B1 of B5 op secundaire weg. Moet niet indien B1 of B5 op aardeweg, misverstand op volgend kruispunt, B1 of B5 enkel op fietsers of bromfietsers. Mag niet met B9 of rotonde met D5</p>	2 2	900 1100	700 400	1500 2100	Voor het kruispunt in de onmiddellijke nabijheid waar bestuurder voorrang heeft

Mogelijk onderbord: GVIII. Dit onderbord is ook verplicht op de andere takken van het KP.

B15b	 <p>Voorrang</p> <p>In samenhang met B1 of B5 op secundaire weg. Moet niet indien B1 of B5 op aardeweg, misverstand op volgend kruispunt, B1 of B5 enkel op fietsers of bromfietsers. Mag niet met B9 of rotonde met D5</p>	2 2	900 1100	700 400	1500 2100	Voor het kruispunt in de onmiddellijke nabijheid waar bestuurder voorrang heeft
-------------	--	--------	-------------	------------	--------------	---

Mogelijk onderbord: GVIII. Dit onderbord is ook verplicht op de andere takken van het KP.

B15c	 <p>Voorrang</p> <p>In samenhang met B1 of B5 op secundaire weg. Moet niet indien B1 of B5 op aardeweg, misverstand op volgend kruispunt, B1 of B5 enkel op fietsers of bromfietsers. Mag niet met B9 of rotonde met D5</p>	2 2	900 1100	700 400	1500 2100	Voor het kruispunt in de onmiddellijke nabijheid waar bestuurder voorrang heeft
-------------	--	--------	-------------	------------	--------------	---

Mogelijk onderbord: GVIII. Dit onderbord is ook verplicht op de andere takken van het KP.

B15d	 <p>Voorrang</p> <p>In samenhang met B1 of B5 op secundaire weg. Moet niet indien B1 of B5 op aardeweg, misverstand op volgend kruispunt, B1 of B5 enkel op fietsers of bromfietsers. Mag niet met B9 of rotonde met D5</p>	2 2	900 1100	700 400	1500 2100	Voor het kruispunt in de onmiddellijke nabijheid waar bestuurder voorrang heeft
-------------	---	--------	-------------	------------	--------------	---

Mogelijk onderbord: GVIII. Dit onderbord is ook verplicht op de andere takken van het KP.

B15e	 <p>Voorrang</p> <p>In samenhang met B1 of B5 op secundaire weg. Moet niet indien B1 of B5 op aardeweg, misverstand op volgend kruispunt, B1 of B5 enkel op fietsers of bromfietsers. Mag niet met B9 of rotonde met D5</p>	2 2	900 1100	700 400	1500 2100	Voor het kruispunt in de onmiddellijke nabijheid waar bestuurder voorrang heeft
-------------	--	--------	-------------	------------	--------------	---

Mogelijk onderbord: GVIII. Dit onderbord is ook verplicht op de andere takken van het KP.

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeursafstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
B15f	 <p>Voorrang</p> <p>In samenhang met B1 of B5 op secundaire weg. Moet niet indien B1 of B5 op aardeweg, misverstand op volgend kruispunt, B1 of B5 enkel op fietsers of bromfietsers. Mag niet met B9 of rotonde met D5</p>	2 2	900 1100	700 400	1500 2100	Voor het kruispunt in de onmiddellijke nabijheid waar bestuurder voorrang heeft

Mogelijk onderbord: GVIII. Dit onderbord is ook verplicht op de andere takken van het KP.

B15g	 <p>Voorrang</p> <p>In samenhang met B1 of B5 op secundaire weg. Moet niet indien B1 of B5 op aardeweg, misverstand op volgend kruispunt, B1 of B5 enkel op fietsers of bromfietsers. Mag niet met B9 of rotonde met D5</p>	2 2	900 1100	700 400	1500 2100	Voor het kruispunt in de onmiddellijke nabijheid waar bestuurder voorrang heeft
-------------	--	------------	-----------------	----------------	------------------	---

Mogelijk onderbord: GVIII. Dit onderbord is ook verplicht op de andere takken van het KP.

B17	 <p>Kruispunt (KP) waar de voorrang van rechts geldt</p> <p>Moet geplaatst worden wanneer op de gevolgde weg op voorgaand KP een B15 is aangebracht of voorbij het KP een bord B9 is geplaatst. Niet op een KP met voorrang van rechts onmiddellijk na rotonde.</p>	3.a 3.b	900 400	700 2100	1500	Vóór het kruispunt in onmiddellijke nabijheid
------------	--	----------------	----------------	-----------------	------	---

Mogelijke onderborden: M9, M10

B19	 <p>Smalle doorgang met voorrang voor de weggebruikers uit de tegenovergestelde richting</p> <p>Mag slechts indien zichtbaarheid van een uiteinde naar andere volledig is en kruising tussen 2 auto's onmogelijk is en steeds in samenhang met B21. Indien geen volledige zichtbaarheid moeten er uitwijkplaatsen worden voorzien of 3-kleurige lichten.</p>	3.a 3.b	700 400	700 2100	1500	Vóór smalle doorgang
------------	--	----------------	----------------	-----------------	------	----------------------

B21	 <p>Smalle doorgang met voorrang tov de bestuurders die uit tegenovergestelde richting komen</p> <p>Mag slechts indien zichtbaarheid van een uiteinde naar andere volledig is en kruising tussen 2 auto's onmogelijk is en steeds in samenhang met B19. Indien geen volledige zichtbaarheid moeten er uitwijkplaatsen worden voorzien of 3-kleurige lichten.</p>	3.a 3.b	400x600 	400x600 2100	1500	Vóór smalle doorgang
------------	---	----------------	-----------------	---------------------	------	----------------------

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeursafstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
B22	 <p>Voorrang verlenen</p> <p>Om aan te duiden dat fietsers driekleurige lichten mogen voorbijrijden om rechtdoor te rijden, wanneer het verkeerslicht op rood of oranjegeel staat, op voorwaarde dat zij voorrang verlenen aan de andere weggebruikers</p>	3.a 3.b	900 400	700 2100	1500

Mag enkel geplaatst worden wanneer de fietsers geen verkeersstroom moeten dwarsen. Bij voorkeur niet plaatsen op gewestwegen.

B23	 <p>Voorrang verlenen</p> <p>Om aan te duiden dat fietsers driekleurige lichten mogen voorbijrijden om rechts af te slaan, wanneer het verkeerslicht op rood of oranjegeel staat, op voorwaarde dat zij voorrang verlenen aan de andere weggebruikers</p>	3.a 3.b	900 400	700 2100	1500	Onder het driekleurige licht
------------	--	------------	------------	-------------	------	------------------------------

Bij voorkeur niet plaatsen op gewestwegen.

C01	 <p>Verboden richting voor iedere bestuurder</p> <p>Geen enkel bijgaand opschrift mag betekenis van C1 beperken, uitgezonderd en indien plaatsgesteldheid het toelaat, voor : openbaar vervoer en fietsers en bromfietsers A. Steeds in combinatie met F19.</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden richting en na elk KP.
------------	--	------------	------------	------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: Gla, GIV, M2, M3, M4, M5.

C01.	 <p>Verboden richting voor iedere bestuurder</p> <p>Ter voorkoming van spookrijden</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1000	Worden aan beide zijden geplaatst op 10m van de dwarsstroep in de uitrit.
-------------	--	------------	------------	------------	------	---

Borden tegen de A-weg aan zijn van een groter type nl. 1100. Zie DIENSTORDER LIN/AWV 2002/5

C03	 <p>Verboden toegang, in beide richtingen, voor iedere bestuurder</p> <p>Voor instelling doorgangsverbod in beide richtingen.</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden richting
------------	--	------------	------------	------------	--------------	-----------------------------

Mogelijke onderborden: GIV, M2, M3

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
C03.	<p>Verboden toegang, in beide richtingen, voor iedere bestuurder</p> <p>Voor inrichting speelstraat zie M.B. 11/10/1976 art. 9.2.bis.</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100
					Bij begin verboden richting

Mogelijke onderborden: GIII met opschrift speelstraat.

C05	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van motorvoertuigen met meer dan twee wielen en van motorfietsen met zijspan</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang
-----	---	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bibeko max. 2 silhouetten per bord.

C06	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van motorvoertuigen met vier wielen, geconstrueerd voor onverhard terrein, met een open carrosserie, een stuur als op een motorfiets en een zadel.</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang
-----	---	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bibeko max. 2 silhouetten per bord. Niet te plaatsen op gewestwegen. Zie D.O. MOW/AWV/2013/1. Zie AVVG nr 101 van 18/1/2012

C07	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van motorfietsen</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang
-----	--	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bibeko max. 2 silhouetten per bord.

C09	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van bromfietsen</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang
-----	--	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderborden: Gla, GIII. Bibeko max. 3 silhouetten bibeko max. 2 silhouetten per bord. Borden C9-C11 steeds combineren

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak
Opmerkingen					
C11	 Verboden toegang voor bestuurders van rijwielen Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders	3.a 3.b	700 900	700 400	1000 1000
					Bij begin verboden toegang

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bubeko max. 2 silhouetten per bord. Borden C9-C11 steeds combineren

C13	 Verboden toegang voor bestuurders van gespannen Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang
-----	--	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bubeko max. 2 silhouetten per bord.

C15	 Verboden toegang voor ruiters Voor instelling verboden toegang voor ruiters	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang
-----	---	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bubeko max. 2 silhouetten per bord.

C17	 Verboden toegang voor bestuurders van handkarren Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders	3.a 3.b	700 900	700 400	1000 1000	Bij begin verboden toegang
-----	--	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bubeko max. 2 silhouetten per bord.

C19	 Verboden toegang voor voetgangers Voor instelling verboden toegang voor voetgangers	3.a 3.b	700 900	700 400	1000 1000	Bij begin verboden toegang
-----	---	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------------------

Mogelijk onderbord: Gla. Bibeko max. 3 silhouetten bubeko max. 2 silhouetten per bord.

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

C21	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen waarvan de massa in beladen toestand hoger is dan de aangeduide massa Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang waar alternatieve reisweg mogelijk is
-----	--	------------	------------	------------	--------------	--

Mogelijk onderbord: Gla

C22	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van autocars Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang waar alternatieve reisweg mogelijk is
-----	--	------------	------------	------------	--------------	--

Mogelijk onderbord: Gla

C23	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen gebruikt voor het vervoer van zaken Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin verboden toegang waar alternatieve reisweg mogelijk is
-----	--	------------	------------	------------	--------------	--

Mogelijk onderborden: Gla, GVIIa

C24a	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen die de gevaarlijke goederen, bepaald door de Minister van Verkeerswezen en door de Minister van Economische Zaken, vervoeren Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	1500 2100	Bij begin verboden toegang waar alternatieve reisweg mogelijk is
------	--	------------	------------	--------------	--

Mogelijk onderbord: Gla, GXII. Zie Dienstorder MOW/AWV/2010/8

C24b	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen die de gevaarlijke goederen, bepaald door de Minister van Verkeerswezen en door de Minister van Economische Zaken, vervoeren Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	1500 2100	Bij begin verboden toegang waar alternatieve reisweg mogelijk is
------	---	------------	------------	--------------	--

Mogelijk onderbord: Gla

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
C24c	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen die de gevaarlijke goederen, bepaald door de Minister van Verkeerswezen en door de Minister van Economische Zaken, vervoeren</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	1500 2100	Bij begin verboden toegang waar alternatieve reisweg mogelijk is
Mogelijk onderbord: Gla					
C25	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen of slepen waarvan de lengte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100
Mogelijk onderbord: Gla					
C27	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen, waarvan de breedte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100
Mogelijk onderbord: Gla					
C29	 <p>Verboden toegang voor bestuurders van voertuigen waarvan de hoogte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide</p> <p>Voor instelling verboden toegang voor aangeduide bestuurders</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100
Mogelijk onderbord: Gla. Men duidt 30cm minder aan dan de effectieve hoogte. Bij een effectieve hoogte lager dan 2,5m dan duidt men 15cm minder aan. Doorgangen lager dan 4,3m moeten worden aangeduid.					
C31a	 <p>Verbod aan het volgend kruispunt af te slaan in de richting door de pijl aangegeven</p> <p>Voor instelling verbod af te slaan. Niet wanneer het niet het geheel van de dwarsweg betreft.</p>	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100
Mogelijke onderborden: Gla, M2, M3. Waar mogelijk D1 of D3 gebruiken ipv C31. Mag enkel indien C1 in zijstraat niet zichtbaar is.					

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak		
Opmerkingen						
C31b	 Verbod aan het volgend kruispunt af te slaan in de richting door de pijl aangegeven Voor instelling verbod af te slaan. Niet wanneer het niet het geheel van de dwarsweg betreft.	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	In onmiddellijke nabijheid van kruispunt, bij begin verboden richting

Mogelijke onderborden: Gla, M2, M3. Waar mogelijk D1 of D3 gebruiken ipv C31. Mag enkel indien C1 in zijstraat niet zichtbaar is.

C33	 Vanaf het verkeersbord tot het volgend kruispunt verbod te keren Terugkeerverbod tot volgend kruispunt.	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin terugkeerverbod
-----	---	----------------	----------------	----------------	------------------	---------------------------

Mogelijk onderbord: Gla

C35	 Vanaf het verkeersbord tot het volgend kruispunt, verbod een gespan of een voertuig met meer dan twee wielen, links in te halen Inhaalverbod tot volgend kruispunt of tot C37,C46	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin inhaalverbod
-----	---	----------------	----------------	----------------	------------------	------------------------

Mogelijk onderbord: Gla

C37	 Einde van het verbod opgelegd door het verkeersbord C35 Voor opheffing inhaalverbod wanneer het einde hiervan niet samenvalt met kruispunt. Mag vervangen worden door C46	2 2	700 900	700 400	1500 2100	Bij einde inhaalverbod
-----	--	------------	----------------	----------------	------------------	------------------------

C39	 Vanaf het verkeersbord tot het volgend kruispunt, verbod voor bestuurders van voertuigen waarvan de maximale toegelaten massa meer dan 3500 kg bedraagt, een gespan of een voertuig met meer dan twee wielen, links in te halen Inhaalverbod tot volgend kruispunt of tot C41, C46	3.a 3.b	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin inhaalverbod
-----	--	----------------	----------------	----------------	------------------	------------------------

Mogelijk onderbord: Gla

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

C41

Einde van het verbod opgelegd door het verkeersbord C 39

Voor opheffing inhaalverbod wanneer het einde hiervan niet samenvalt met kruispunt. Mag vervangen worden door C46

2

2

700

900

700

400

1500

2100

Bij einde
inhaalverbod

C43

Vanaf het verkeersbord tot het volgend kruispunt, verbod te rijden met een grotere snelheid dan deze die is aangeduid

Snelheidslimiet tot volgend kruispunt of C45,C46. Mag niet wanneer gevreesd kan gebruikt worden. Mag enkel in bebouwde kom met onderbord "Herhaling" op einde weggedeelte hoger dan 50 km/u

3.a

3.b

700

900

700

400

1500

2100

5500

Bij begin
snelheidslimiet

Mogelijke onderborden: Gla, GVI, GVII. Km wordt niet meer vermeld op gewestwegen. Zie AVVG nr. 100 van 15/12/2011.

C45

Einde van de snelheidslimiet opgelegd door het verkeersbord C43

Voor opheffing snelheidslimiet wanneer het einde hiervan niet samenvalt met een kruispunt. Mag vervangen worden door C46

2

2

700

900

700

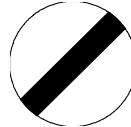
400

1500

2100

Bij einde
snelheidslimiet

C46

Einde van alle plaatselijke verbodsbeperkingen, opgelegd aan de voertuigen in beweging

Voor einde alle verboden

2

2

700

900

700

400

1500

2100

Bij einde plaatselijke
verboden

C47

Tolpost, verboden voorbij te rijden zonder te stoppen. Opschrift mag vervangen worden door "Taks"

Aanduiding tolpost

3.a

3.b

700

900

700

400

1500

2100

Ter hoogte van
tolpost

Mogelijk onderbord: Gla

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak
Opmerkingen					
C48 	<p>Vanaf het verkeersbord tot het volgend kruispunt, verbod de cruise control of kruissnelheidsregelaar te gebruiken.</p> <p>Verbod cruise control te gebruiken tot volgend kruispunt of C49</p>	3.a 3.b		1500 2100	Bij begin verbod om cruise control te gebruiken

Mogelijke onderborden: Gla, GVII

C49 	<p>Einde van de snelheidslimiet opgelegd door het verkeersbord C48</p> <p>Voor opheffing verbod de cruise control of kruissnelheidsregelaar te gebruiken wanneer het einde hiervan niet samenvallt met kruispunt.</p>	2 2		1500 2100	Bij einde verbod
--	---	--------	--	--------------	------------------

D01a 	<p>Verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijl.</p> <p>Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
---	---	--------	------------	------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: Gla, GIV (uitgezonderd bus), M2, M3

D01b 	<p>Verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijl.</p> <p>Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
--	---	--------	------------	------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: Gla, GIV (uitgezonderd bus), M2, M3

D01c 	<p>Verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijl.</p> <p>Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1000 1000	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
---	---	--------	------------	------------	--------------	---

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
D01d	 <p>Verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijl. Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1000 1000	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is

Zie dienstorder MOW/AWV/2008/26

D01e	 <p>Verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijl. Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
------	--	--------	------------	------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: Gla, GIV (uitgezonderd bus), M2, M3

D01f	 <p>Verplichting de door de pijl aangeduide richting te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijl. Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
------	--	--------	------------	------------	--------------	---

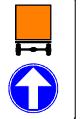
Mogelijke onderborden: Gla, GIV (uitgezonderd bus), M2, M3

D03a	 <p>Verplichting één van de door de pijl aangeduide richtingen te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijlen. Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin van het gebod, vóór het kruispunt. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
------	---	--------	------------	------------	--------------	---

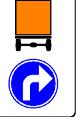
Mogelijke onderborden: Gla

D03b	 <p>Verplichting één van de door de pijl aangeduide richtingen te volgen. De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijlen. Voor instellen gebod</p>	2 2	700 900	700 400	1500 2100	Bij begin van het gebod, vóór het kruispunt. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
------	--	--------	------------	------------	--------------	---

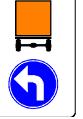
Mogelijke onderborden: Gla

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
D04	 Verplichting voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren om de door de pijl aangeduide richting te volgen. Voor instellen gebod	2 2	900x1300 1200x1800	600x900	1500 2100	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar

Mogelijke onderborden: Gla, GXII. Zie Dienstorder MOW/AVV/2010/8. D1 kan vervangen worden door D3

D04	 Verplichting voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren om de door de pijl aangeduide richting te volgen. Voor instellen gebod	2 2	900x1300 1200x1800	600x900	1500 2100	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar
-----	--	--------	-----------------------	---------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GXII. Zie Dienstorder MOW/AVV/2010/8. D1 kan vervangen worden door D3

D04	 Verplichting voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren om de door de pijl aangeduide richting te volgen. Voor instellen gebod	2 2	900x1300 1200x1800	600x900	1500 2100	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar
-----	--	--------	-----------------------	---------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla, GXII. Zie Dienstorder MOW/AVV/2010/8. D1 kan vervangen worden door D3

D05	 Verplicht rondgaand verkeer Voor instellen van verplicht rondgaand verkeer in de zin van de pijl-richtingen. Mag slechts indien alle bestuurder die het kruispunt oprijden het verkeerseiland links moeten laten liggen.	2 2	700 900	700 400	1000 1000	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar
-----	---	--------	------------	------------	--------------	--

Mogelijke onderborden: Gla. Opstelhoeogte 1000 wanneer geplaatst op middeneiland

D07	 Verplicht fietspad. Bij begin van het fietspad	1 1	400 400	400 400	1000 1000	Bij begin van het gebod. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar.
-----	--	--------	------------	------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: Gla, M6, M7. Mag niet geplaatst worden wanneer fietspad is gemaakteerd. Zie Dienstorder MOW/AVV/2010/13

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

D09a	 <p>Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, van fietsers en van tweewielige bromfietsen klasse A</p> <p>Voor aanduiding deel van de openbare weg voorbehouden voor fietsers, bromfietsen A en voetgangers. Scheiding wordt op het terrein gerealiseerd door een witte doorlopende streep, een andere wegbedekking of een om het even fysieke scheiding</p>	1	400	400	1000	Bij begin van fietsvoetpad. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
------	---	---	-----	-----	------	--

Mogelijke onderborden: Gia. Niet plaatsen op wegen waar snelheid meer dan 50 km/u

D09b	 <p>Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, van fietsers en van tweewielige bromfietsen klasse A</p> <p>Voor aanduiding deel van de openbare weg voorbehouden voor fietsers, bromfietsen A en voetgangers. Scheiding wordt op het terrein gerealiseerd door een witte doorlopende streep, een andere wegbedekking of een om het even fysieke scheiding</p>	1	400	400	1000	Bij begin van voetfietspad. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
------	---	---	-----	-----	------	--

Mogelijke onderborden: Gia. Niet plaatsen op wegen waar snelheid meer dan 50 km/u

D10	 <p>Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers en fietsers</p> <p>Voor aanduiding deel van de openbare weg voorbehouden voor fietsers en voetgangers</p>	1	400	400	1000	Bij begin van fietsvoetpad. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
-----	---	---	-----	-----	------	--

Mogelijke onderborden: Gia. Niet toegelaten voor bromfietsers A en B

D11	 <p>Verplichte weg voor voetgangers</p> <p>Voor aanduiding verplichte weg voor voetgangers</p>	1	400	400	1000	Bij begin van verplichte weg. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
-----	--	---	-----	-----	------	--

Mogelijke onderborden: Gla

D13	 <p>Verplichte weg voor ruiters</p> <p>Voor aanduiding verplichte weg voor ruiters</p>	1	400	400	1500	Bij begin van verplichte weg. Op de plaats waar het bord het best zichtbaar is
-----	---	---	-----	-----	------	--

Mogelijke onderborden: Gla

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
E01	 <p>Parkeerverbod</p> <p>Waar een parkeerverbod moet opgelegd worden. Geldt langs de kant van de weg vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt.</p>	1 1	700 900	700 400	1500 2100	Op de plaatsen waar het parkeerverbod begint of eindigt. Verboden te combineren met bord E9

Mogelijke onderborden: GV, GX

E03	 <p>Stilstaan en parkeren verboden</p> <p>Waar een stilstaan -en parkeerverbod moet opgelegd worden. Geldt langs de kant van de weg vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt.</p>	1 1	700 900	700 400	1500 2100	Op de plaatsen waar het parkeerverbod begint of eindigt. Verboden te combineren met bord E9
-----	---	------------	----------------	----------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: GV, GX

E05	 <p>Parkeerverbod vanaf de 1ste tot de 15de van de maand</p> <p>Waar een halfmaandelijks parkeerverbod moet opgelegd worden. Geldt langs de kant van de weg vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt.</p>	1 1	700 900	700 400	1500 2100	Moet aan de kant van de gebouwen met pare nummers geplaatst worden. Verboden met bord E9
-----	---	------------	----------------	----------------	------------------	--

Mogelijke onderborden: GX, parkeerschijf, uitgezonderd bewoners, betalend

E07	 <p>Parkeerverbod vanaf de 16de tot het einde van de maand</p> <p>Waar een halfmaandelijks parkeerverbod moet opgelegd worden. Geldt langs de kant van de weg vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt.</p>	1 1	700 900	700 400	1500 2100	Moet aan de kant van de gebouwen met onpare nummers geplaatst worden. Verboden met bord E9
-----	--	------------	----------------	----------------	------------------	--

Mogelijke onderborden: GX, parkeerschijf, uitgezonderd bewoners, betalend

E09a	 <p>Parkeren toegelaten</p> <p>Om aan te duiden dat er geparkeerd mag worden. Geldt langs de kant van de weg vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt. Niet verplicht waar markeringen parkeerzones afbakenen</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 400x600	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt
------	---	------------	------------------------	------------------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: GX, GVII, M1, M8

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
E09b	 <p>Parkeren uitsluitend voor personenauto's auto's voor dubbel gebruik, motorfietsen en minibussen</p> <p>Om aan te duiden dat enkel het parkeren van personenauto's, auto's, auto's voor dubbel gebruik, motorfietsen en minibussen toegelaten is</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

E09c	 <p>Parkeren uitsluitend voor lichte vrachtauto's en vrachtauto's</p> <p>Om aan te duiden dat enkel het parkeren van lichte vrachtauto's en vrachtauto's toegelaten is</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt
------	---	------------	------------------------	---------------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

E09d	 <p>Parkeren uitsluitend voor autocars</p> <p>Om aan te duiden dat enkel het parkeren van autocars toegelaten is</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt
------	---	------------	------------------------	---------------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

E09e	 <p>Verplicht parkeren op de berm of op het trottoir</p> <p>Om aan te duiden dat er verplicht moet geparkeerd worden op de berm of op het trottoir</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt
------	--	------------	------------------------	---------------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

E09f	 <p>Verplicht parkeren deels op de berm of op het trottoir</p> <p>Om aan te duiden dat er verplicht moet geparkeerd worden deels op de berm of op het trottoir</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt
------	---	------------	------------------------	---------------------	------------------	---

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
E09g	 <p>Verplicht parkeren op de rijbaan</p> <p>Om aan te duiden dat er verplicht op de rijbaan moet geparkeerd worden</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

E09h	 <p>Parkeren uitsluitend voor kampeerauto's</p> <p>Om aan te duiden dat het parkeren uitsluitend is voorbehouden voor kampeerauto's</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt
------	--	--------	--------------------	-----------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

E09i	 <p>Parkeren uitsluitend voor motorfietsen</p> <p>Om aan te duiden dat het parkeren uitsluitend is voorbehouden voor motorfietsen</p>	1 1	400x600 400x600	400x600 2100	1500 2100	Op de plaats waar de toelating tot parkeren begint of eindigt
------	--	--------	--------------------	-----------------	--------------	---

Mogelijke onderborden: GX, GVII, GV, M1, M8

E11	 <p>Halfmaandelijkse parkeren in gans de bebouwde kom</p> <p>Om het halfmaandelijkse beurtelings parkeren op alle rijbanen van de bebouwde kom op te leggen. Van de 1e tot 15 aan de kant met onpare nummers van de 16 tot einde maand aan de kant met pare nummers.</p>	1 1	700 700	700 2100	1500 2100	In het midden bovenop de verkeersborden F1
-----	--	--------	------------	-------------	--------------	--

F001a	 <p>Begin van een bebouwde kom</p> <p>Voor de afbakening van een bebouwde kom, te plaatsen op alle toegangswegen.</p>	2 2	900x600, 900x700	1500 2100	Ongeveer op de plaats waar de openbare weg het uitzicht van een straat krijgt
-------	--	--------	------------------	--------------	---

Mogelijk bovenbord:E11. Zie dienstorder LIN/AWV 2006/6 voor F1-F1a

Bordcode	Betekenis	Foliotype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing			$\geq 2 \times 2$ Wegens Plaatsgebrek	
Opmerkingen					

F001b

Begin van een bebouwde kom

Voor de afbakening van een bebouwde kom, te plaatsen op alle toegangswegen.

2

600x900

1500

2

2100

Ongeveer op de plaats waar de openbare weg het uitzicht van een straat krijgt

Mogelijk bovenbord:E11. Zie dienstorder LIN/AWV 2006/6 voor F1-F1a

F003a

Einde van een bebouwde kom

Voor de afbakening van een bebouwde kom, te plaatsen op alle toegangswegen.

2

900x600, 900x700

1500

2

2100

Ongeveer op de plaats waar de openbare weg het uitzicht van een straat verliest

Zie dienstorder LIN/AWV 2006/6 voor F3-F3a

F003b

Einde van een bebouwde kom

Voor de afbakening van een bebouwde kom, te plaatsen op alle toegangswegen.

2

600x900

1500

2

2100

Ongeveer op de plaats waar de openbare weg het uitzicht van een straat verliest

Zie dienstorder LIN/AWV 2006/6 voor F3-F3a

F004a

Begin van een zone met een snelheidsbeperking van 30 km per uur

Voor de afbakening van een zone waar de snelheid beperkt is tot 30 km per uur

2

600x900

1500

2

400x600

2100

Aan het begin van de zone met een snelheidsbeperking van 30 km per uur

Deze borden worden afzonderlijk geplaatst met andere borden met zonale draagwijdte. Zij mogen evenwel op dezelfde paal worden bevestigd. Dit bord mag geen andere zonereglementering bevatten.

F004a-A23

Schoolomgeving

Voor de afbakening van een zone van een of meerdere openbare wegen of gedeelten ervan waarin de toegang van een school is inbegrepen.

2

600x900

1500

2

400x600

2100

Maximaal 150m rond de betrokken school

Indien verder dan 150m van de school mag het bord A23 niet geplaatst worden en kan dit niet meer als schoolzone aangegeven worden. Het einde van een schoolomgeving wordt angekondigd door een F4b

Bordcode	Betekenis	Folietype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing	≥ 2 X 2	Wegens Plaatsgebrek	Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
F004b	Einde van een zone met een snelheidsbeperking van 30 km per uur Voor de afbakening van een zone waar de snelheid beperkt is tot 30 km per uur	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Aan het eind van de zone met een snelheidsbeperking van 30 km per uur

F005	Begin of oprit van een autosnelweg Waar een oprit naar of de autosnelweg begint	2 2	600x900 900x1300	1500 2100	In onmiddellijke omgeving van de plaats waar een autosnelweg of oprit naar een autosnelweg begint
-------------	--	------------	-------------------------	------------------	---

Zie dienstorder LIN/AVV 2002/5. Wordt steeds apart geplaatst. Beslissing AVVG 14/5/2014: bij nevenbedrijven en parkings op autosnelwegen steeds F7 en F5 plaatsen.

F007	Einde van een autosnelweg Waar een aflat van of de autosnelweg eindigt	2 2	600x900 1300x1900, 2000x1350	1500 2100	Waar de autosnelweg eindigt of op 50m waar de uitrit van de autosnelweg eindigt.
-------------	---	------------	--	------------------	--

Indien de autosnelweg eindigt plaatst met dit bord met een onderbord Gla op 1000m en 300m. Beslissing AVVG 14/5/2014: bij nevenbedrijven en parkings op autosnelwegen steeds F7 en F5 plaatsen.

F008	Tunnel Om een tunnel van minstens 500m aan te duiden	2 2	400x600 600x900	1500 2100	Waar de tunnel begint
-------------	---	------------	------------------------	------------------	-----------------------

Mogelijk onderbord: Gla, naam van de tunnel. Verplicht onderbord: GII

F009	Autoweg Waar een autoweg begint.	2 2	700x700 900x900	1500 2100	In de onmiddellijke omgeving van de plaats waar een autoweg begint
-------------	---	------------	------------------------	------------------	--

Op een autoweg mogen geen toegangen zijn naar aanliggende eigendommen.

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

F011		Einde van een autoweg Waar een autoweg eindigt	2 2	700x700 900x900	1500 2100	In de onmiddellijke omgeving van de plaats waar een autoweg eindigt
------	---	---	------------	------------------------	------------------	---

F012a		Begin van een woonerf Waar een woonerf begint	2 2	900x600	1500 2100	In de onmiddellijke omgeving van de plaats waar het woonerf begint
-------	---	--	------------	---------	------------------	--

F012b		Einde van een woonerf Waar een woonerf eindigt	2 2	900x600	1500 2100	In de onmiddellijke omgeving van de plaats waar het woonerf eindigt
-------	---	---	------------	---------	------------------	---

F013		Kondigt pijlen op de rijbaan aan en schrijft de keuze van een rijstrook voor Kan verschillende richtingen aanduiden. Moet wanneer er voorsorteringspijlen zijn aangebracht en wanneer voorsorteringsstroken voor fietsers en bromfietsen worden aangegeven.	2 2		1500 2100	Op de plaats die, gelet op de aard van de verstrekte aanduiding, geschikt is.
------	--	--	------------	--	------------------	---

Wordt geplaatst thv de eerste voorsorteringspijl. Het beeldvlak van het bord moet overeenkomen met de markeringen op de weg. Mogelijke onderborden:

F014		Opstelvak voor fietsers en tweewielige bromfietsen Waar de markering die, een opstelvak aanduidt voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen is aangebracht	2 2		1500 2100	Op de plaats die, gelet op de aard van de verstrekte aanduiding, geschikt is.
------	---	---	------------	--	------------------	---

Het beeldvlak van het bord moet overeenkomen met de markeringen op de weg.

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	

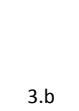
Opmerkingen

F015

Schrijft de keuze van een richting voor: neerwaarts gerichte pijlen hebben betrekking op doorgaande richtingen; schuin opgaande gerichte pijlen hebben betrekking op afslaande richtingen.

Op de hoofdwegen, andere A-wegen en gewone wegen waar de plaatsgesteldheid en/of de hoge snelheden der voertuigen het vereisen

5500

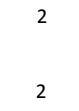
Zie dienstorder MOW/AWV/2014/2 bijlage 2

F017

Aanduiding van de rijstroken van een rijbaan met een strook voorbehouden voor autobussen

Op een rijbaan verdeeld in rijstroken, waarvan de rijstrook die afgebakend is met brede onderbroken strepen en waarin het woord "BUS" is aangebracht. Moet herhaald worden na elk kruispunt

1500

2100

Bij begin van rijbaan verdeeld in rijstroken met een strook voorbehouden voor autobussen

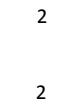
Zie dienstorder MOW/AWV/2013/1

F018

Aanwijzing van een bijzondere overrijdbare bedding, voorbehouden aan het verkeer van voertuigen van geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer

Op een rijbaan voorzien van een bijzondere overrijdbare bedding, voorbehouden aan het verkeer van voertuigen van geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer

1500

2100

Bij begin van de bijzonder overrijdbare bedding.

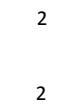
Voorbehouden aan voertuigen van geregelde openbare diensten voor gemeenschappelijk vervoer en aan voertuigen bestemd voor het ophalen van leerlingen. Zie Dienstorder MOW/AI 2007/7 en dienstorder MOW/AWV/2013/1

F019

Openbare weg met éénrichtingsverkeer

Om aan te duiden dat op die openbare weg éénrichtingsverkeer van toepassing is. Er moet in de andere richting steeds een verkeersbord C1 geplaatst worden

700x700

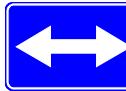
1500

2100

In de onmiddellijke nabijheid van de plaats waar het éénrichtingsverkeer begint

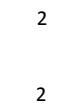
Mogelijke onderborden: M4, M5. Moet links herhaald worden indien meer dan 1 rijstrook.

F021

Rechts of links voorbijrijden toegelaten

Om aan te duiden dat de vluchtheuvels zowel rechts als links mogen voorbijgereden worden. Enkel te plaatsen in die gevallen waar de gescheiden verkeersstromen na de inrichting of vluchtheuvel terug bij elkaar komen.

600x400

1000

1000

Op het begin van de vluchtheuvel

Bordcode	Betekenis	Folietype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	Voorkeurs afstand
Opmerkingen	Toepassing	≥ 2 X 2	Wegens Plaatsgebrek		

F023a	 <p>Nummer van een gewone weg Boven het centraal gedeelte van de groep wegwijzers indien de weg één enkel nummer heeft. Op (voor)wegwijzers</p>	2	450x300	450x300	
		2	450x300	400x200	

Enkel in combinatie met wegwijzers en voorwegwijzers. AVVG nr. 95/2011

F023b	 <p>Nummer van een autosnelweg Geïntegreerd in wegwijzers en voorwegwijzers of boven een groep wegwijzers.</p>	2	450x300	450x300	
		2	600x400	400x200	

Enkel in combinatie met wegwijzers en voorwegwijzers. AVVG nr. 95/2011

F023c	 <p>Nummer van een internationale weg Geïntegreerd in wegwijzers en voorwegwijzers of boven een groep wegwijzers.</p>	2	450x300	450x300	
		2	600x400	400x200	

Enkel in combinatie met wegwijzers en voorwegwijzers. AVVG nr. 95/2011

F023d	 <p>Nummer van een ringweg Geïntegreerd in wegwijzers en voorwegwijzers of boven een groep wegwijzers.</p>	2	450x300	450x300	
		2	600x400	400x200	

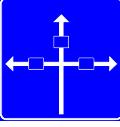
Enkel in combinatie met wegwijzers en voorwegwijzers. AVVG nr. 95/2011

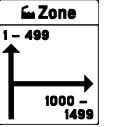
F025	 <p>Voorwegwijzer Duidt in schemavorm de verschillende richtingen van de wegen aan zonder bijkomstige details. De weg die aan het KP voorrang heeft wordt op dit verkeersbord door een breedere streep voorgesteld.</p>	2		1500	Op 100m van het kruispunt binnen en op 200m van het kruispunt buiten bebouwde kom.
		3.b		2100	

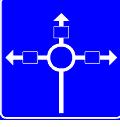
Op 800m en 1500m van het begin van de uitloopstrook op A-wegen. Zie dienstorder MOW/AWV/2014/2 en MOW/AWV/2014/19. Voor meer info zie MB.

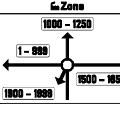
Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

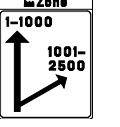
Opmerkingen

F025M	 <p>Voorwegwijzer</p> <p>Duidt in schemavorm de verschillende richtingen van de wegen aan zonder bijkomstige details. De weg die aan het KP voorrang heeft wordt op dit verkeersbord door een breedere streep voorgesteld.</p>	2		1500	
		3.b		2100	

F025M V	 <p>Voorwegwijzer</p> <p>zie F025M. Voor bewegwijzering naar bedrijventerreinen.</p>	2		1500	
		2		2100	

F025R	 <p>Voorwegwijzer</p> <p>Duidt in schemavorm de verschillende richtingen van de wegen aan zonder bijkomstige details. De weg die aan het KP voorrang heeft wordt op dit verkeersbord door een breedere streep voorgesteld.</p>	2		1500	
		3.b		2100	

F025R V	 <p>Voorwegwijzer</p> <p>Zie F025R. Voor bewegwijzering naar bedrijventerreinen.</p>	2		1500	
		2		2100	

F025V	 <p>Voorwegwijzer</p> <p>Zie F025. Voor bewegwijzering naar bedrijventerreinen</p>	2		1500	
		2		2100	

Bordcode	Betekenis	Foliotype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing	≥ 2 X 2	Wegens Plaatsgebrek	Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

F027

Voorwegwijzer

Wordt verdeeld in meerdere gedeelten in volgorde van rechtdoor, links en rechts met bijhorende pijl. Nummering aan tegenovergestelde kant van pijl. Geen afstanden en max 3 opschriften per richting in dalende orde van afstand.

2

3.b

1500

2100

Op 100m van het kruispunt binnen en op 200m van het kruispunt buiten bebouwde kom.

De wegnummers worden ingeschreven in de overeenstemmende pijl. Indien de weg een ring is wordt her R-nummer niet vermeld maar worden de wegnummers naast de overeenstemmende bestemmingen vermeld. Voor meer info zie MB.

F027V

Voorwegwijzer

Zie F027. Voor bewegwijzering naar bedrijventerreinen.

2

2

1500

2100

F029

Wegwijzer

Reisweg over een gewone weg. Max 5 per richting en in volgorde van F31, F29, F33a, F33b, F33c en in dalende volgorde van afstand.

2

3.b

1500

2100

5500

Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren

Wanneer slechts één bestemming kan bereikt worden in een richting en al de andere bestemmingen in de andere richting, wordt de voorkeur gegeven aan de vermelding "andere richtingen". Afstanden worden niet vermeld. Voor meer info zie MB.

F031

Wegwijzer

Reisweg over een autosnelweg. Max 5 per richting en in volgorde van F31, F29, F33a, F33b, F33c en in dalende volgorde van afstand.

2

3.b

1500

2100

5500

Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren

Wanneer slechts één bestemming kan bereikt worden in een richting en al de andere bestemmingen in de andere richting, wordt de voorkeur gegeven aan de vermelding "andere richtingen". Afstanden worden niet vermeld. Voor meer info zie MB.

F033a

Wegwijzer

Aanduiding op afstand van belangrijke luchthaven, univ, ziekenhuis, ... Max 5 per richting en in volgorde van F31, F29, F33a, F33b, F33c en in dalende volgorde van afstand.

2

3.b

1500

2100

5500

Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren

Mogelijke symbolen: S1, S2, S3, S4, S5 en symbool gebruikt op F53. Zie bijlage F33. Voor meer info zie MB. Zie dienstorder BRA/575/4 nr.180/05528 en dienstorder MOW/AWV/2014/19

Bordcode	Betekenis	Foliotype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing	≥ 2 X 2	Wegens Plaatsgebrek	Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
F033b	TT Wegwijzer Aanduiding op afstand van belangrijke vallei of waterloop. Max 5 per richting en in volgorde van F31, F29, F33a, F33b, F33c en in dalende volgorde van afstand.	2 2		1500 2100	5500 Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren

Voor meer info zie MB. Zie dienstorder MOW/AVV/2014/19

F033c	TT Wegwijzer Aanduiding op afstand van sportcentrum, plaats met toeristisch of ontspannend karakter, recreatie of pretpark, cultureel park, monument, merkwaardig landschap.	2 2		1500 2100	5500 Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
--------------	---	------------	--	------------------	--

Mogelijke symbolen: S30, S31, S32, S33, S34, S35, S36. Voor meer info zie MB. Zie dienstorder MOW/AVV/2014/19

F034a	Leuven → Wegwijzer Aanduiding in de nabijheid van inrichtingen en etablissementen dit openbaar zijn of van algemeen belang.	2 2		1500 2100	5500 Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
--------------	--	------------	--	------------------	--

Mogelijke symbolen: S1 -> S5, S10 -> S21, Symbolen van F53, F55, F59, F61. Voor meer info zie MB. Zie dienstorder MOW/AVV/2014/19

F034b	Waterloo → 1 Wegwijzer Aanbevolen reisweg voor bepaalde categorieën van weggebruikers. Steeds aangevuld met de symbolen van volgende verkeersborden: C11, C15, C19. Gescheiden van F29 tot F37	1 1	Hmax: 150 Lmax:1200	1500 2100	Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
--------------	---	------------	----------------------------	------------------	--

F034b	Waterloo → 2 Wegwijzer Aanbevolen reisweg voor bepaalde categorieën van weggebruikers. Steeds aangevuld met de symbolen van volgende verkeersborden: C11, C15, C19. Gescheiden van F29 tot F37	1 1	Hmax: 450 Lmax: 300	1500 2100	Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
--------------	---	------------	----------------------------	------------------	--

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

F034c 1	 Wegwijzer Aanbevolen reisweg naar een toeristische bestemming voor bepaalde categorieën van weggebruikers. Steeds aangevuld met de symbolen van volgende verkeersborden: C11, C15, C19. Gescheiden van F29 tot F37	1 1	Hmax: 150 Lmax:1200	1500 2100	Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
------------	---	------------	----------------------------	------------------	--

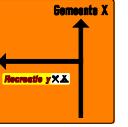
F034c 2	 Wegwijzer Aanbevolen reisweg naar een toeristische bestemming voor bepaalde categorieën van weggebruikers. Steeds aangevuld met de symbolen van volgende verkeersborden: C11, C15, C19. Gescheiden van F29 tot F37	1 1	Hmax: 450 Lmax: 300	1500 2100	Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
------------	---	------------	----------------------------	------------------	--

F035	 Wegwijzer Voor sportcentrum, plaats met een toeristisch of ontspannend karakter, recreatie- of pretpark, cultureel park, monument, merkwaardig landschap, vereniging tot bevordering van het vreemdelingenverkeer.	1 1	Hmax: 150 Lmax: 1200	1500 2100	Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
------	---	------------	-----------------------------	------------------	--

Mogelijke symbolen: S30 -> S36. Symbol van F77. Zie bijlage F35. Zie dienstorder MOW/AWV/2014/19

F037	 Wegwijzer Voor jeugdherberg, overnachtinggelegenheden, kampeer- en caravanneren, restaurant en vakantiedorp	1 1	Hmax: 150 Lmax: 1200	1500 2100	Op kruispunten waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren
------	---	------------	-----------------------------	------------------	--

Mogelijke symbolen: Symbolen van F65, F67, F71, F73, F75. Zie bijlage F37. Zie dienstorder MOW/AWV/2014/19

F039	 Voorwegwijzer die een omlegging aankondigt In de nabijheid van het begin van een omlegging wanneer de normale reisweg niet kan gevuld worden of in de nabijheid van kruispunten waar nodig blijkt om de richting op voorhand aan te kondigen.	3.a fluo 3.b fluo		1500 2100	Op 200m van het kruispunt buiten en op 100m van het kruispunt binnen bebouwde kom.
------	--	--------------------------	--	------------------	--

Zie dienstorder MOW/AWV/2015/5

Bordcode	Betekenis	Foliotype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing	≥ 2 X 2	Wegens Plaatsgebrek	Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

F041

Herentals

Wegwijzer omleggingsweg

Bij begin van een omlegging wanneer de normale reisweg niet kan gevuld worden of in nabijheid van kruispunten waar nodig blijkt om de richting op voorhand aan te kondigen.

3.a fluo

3.b fluo

1500

2100

Op kruispunt waar ze nodig geacht worden, doch door het zicht zo weinig mogelijk te belemmeren

Zie dienstorder MOW/AWV/2015/5

F043

Hoeselt

Plaatsnaambord

Bij het begin van de administratieve grens van een gemeente of een deelgemeente

1

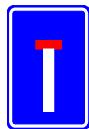
1

1000

1000

Op de plaats waar de administratieve grens van de gemeente of deelgemeente begint

F045

Doodlopende weg

Voor de aanduiding van een doodlopende weg

2

2

600x900

400x600

1500

2100

Aan het begin van een doodlopende weg

Het symbol mag aangepast worden voor ieder geval afzonderlijk

F045b

Doodlopende weg uitgezonderd voor voetgangers en fietsers

Voor de aanduiding van een doodlopende weg, uitgezonderd voor voetgangers en fietsers

2

2

600X900

400X600

1500

2100

Aan het begin van een doodlopende weg

Het symbol mag aangepast worden voor ieder geval afzonderlijk

F047

Einde van de werken

Voorbij het einde van een werk

2

2

600x900

400x600

1500

2100

50m voorbij werken
1e cat. en 5e cat A-
wegen en niet A-
wegen snelheid > 90
km/u. 25 m voorbij
werk 2e-4e cat.

Op ongeveer 150 m voorbij het werk plaatst de aannemer een bord waarop in het geel op een zwarte achtergrond, de naam staat van de verantwoordelijke voor de signalisatie en diens telefoonnummer.

Bordcode	Betekenis	Folietype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing	≥ 2 X 2	Wegens Plaatsgebrek	Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
F049	 Oversteekplaats voor voetgangers Mag slechts geplaatst worden ter hoogte van een oversteekplaats voor voetgangers. Niet aan kruispunten of oversteekplaatsen beschermd door 3-kleurig verkeerslicht.	2 2	600x600	1500 2100	5500 In de onmiddellijke nabijheid van de voetgangersoversteekplaats

Indien boven rijweg folie 3.1. Zie dienstorder MOW/AWV/2011/6

F050	 Oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen Moet geplaatst worden ter hoogte van een oversteek voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen (blokmarkeringen). Niet aan kruispunten of oversteekplaatsen beschermd door 3-kleurig verkeerslicht.	2 2	600x600	1500 2100	5500 in de onmiddellijke nabijheid van de oversteekplaats voor fietsers en bromfietsers
-------------	---	------------	---------	--------------	--

Indien boven rijweg folie 3.1. Zie dienstorder MOW/AWV/2014/15

F050bi s	 Verkeersbord dat de bestuurders die van richting veranderen wijst op een oversteekplaats voor voetgangers, fietsers, openbaar vervoer die dezelfde openbare weg volgen Mag slechts geplaatst worden wanneer de bestuurders die van richting veranderen onvoldoende zicht hebben op de voetgangers, fietsers, openbaar vervoer die aan het kruispunt de rijbaan gaan oversteken.	2 2	600x400, 800x400	1500 2100	In de onmiddellijke nabijheid van de oversteekplaats
--------------------	---	------------	------------------	--------------	--

F051a	 Ondergrondse oversteekplaats voor voetgangers Om een voetgangerstunnel aan te duiden	1 1	400x600	1500 2100	Op de aangegeven afstand van de tunnel
--------------	---	------------	---------	--------------	--

F051b	 Bovengrondse oversteekplaats voor voetgangers Om een voetgangersbrug aan te duiden	1 1	400x600	1500 2100	Op de aangegeven afstand van de brug
--------------	--	------------	---------	--------------	--------------------------------------

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

F052a	 <p>Aankondiging van een nooduitgang in tunnels Om een nooduitgang aan te duiden</p>	2 2	400x400 700x700	1500 2100	Waar de nooduitgang zich bevindt
-------	---	--------	--------------------	--------------	----------------------------------

Zie richtlijn 2004/54/EG

F052b	 <p>Aankondiging van een nooduitgang in tunnels Om een nooduitgang aan te duiden</p>	2 2	400x400 700x700	1500 2100	Waar de nooduitgang zich bevindt
-------	---	--------	--------------------	--------------	----------------------------------

Zie richtlijn 2004/54/EG

F052bi sa	 <p>Vluchtroute Aankondiging van de dichtstbijzijnde nooduitgang, in de aangeduide richting, in tunnels. De afstand in meter is aangeduid op het verkeersbord</p>	2 2	700x200 700x200, 1200x400	1500 2100	Op de aangegeven afstand in meter
--------------	--	--------	---------------------------------	--------------	-----------------------------------

Zie richtlijn 2004/54/EG. Op een afstand van max. 25m van elkaar. Op een hoogte van 1m tot 1,5m.

F052bi sb	 <p>Vluchtroute Aankondiging van de dichtstbijzijnde nooduitgang, in de aangeduide richting, in tunnels. De afstand in meter is aangeduid op het verkeersbord</p>	2 2	700x200 700x200, 1200x400	1500 2100	Op de aangegeven afstand in meter
--------------	---	--------	---------------------------------	--------------	-----------------------------------

Zie richtlijn 2004/54/EG. Op een afstand van max. 25m van elkaar. Op een hoogte van 1m tot 1,5m.

F053	 <p>Verpleeginrichting In de onmiddellijke nabijheid van de verpleeginrichting. Enkel indien er geen gebruik wordt gemaakt van F34a, F35, F37</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	In de onmiddellijke nabijheid van de verpleeginrichting
------	--	--------	--------------------	--------------	---

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

F055	 Hulppost In de onmiddellijke nabijheid van de hulppost. Enkel indien er geen gebruik wordt gemaakt van F34a, F35, F37	1 1	600x900 400x600	1500 2100	In de onmiddellijke nabijheid van de hulppost
------	--	------------	------------------------	------------------	---

F056	 Brandblusapparaat In de onmiddellijke nabijheid van het brandblusapparaat. Enkel indien er geen gebruik wordt gemaakt van F34a, F35, F37	1 1	600x900 400x600	1500 2100	In de onmiddellijke nabijheid van de hulppost
------	---	------------	------------------------	------------------	---

F057	 Scheide Waterloop Voor de aanduiding van een waterloop	1 1		1000 1000	In de nabijheid van de betrokken waterloop
------	--	------------	--	------------------	--

Steeds het symbool van waterloop toevoegen

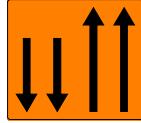
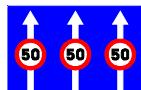
F059a	 Aankondiging van een parking Om een parking aan te geven die, op een relatief korte afstand, in de omgeving gelegen is. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de parking
-------	--	------------	------------------------	------------------	--

F059b	 Aankondiging van een parking Om een parking aan te geven die, op een relatief korte afstand, in de omgeving gelegen is. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de parking
-------	---	------------	------------------------	------------------	--

Bordcode	Betekenis	Folietype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko $\geq 2 \times 2$ Wegens Plaatsgebrek	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	Voorkeurs afstand
Opmerkingen					
F059c	 <p>Aankondiging van een parking</p> <p>Om een parking aan te geven die, op een relatief korte afstand, in de omgeving gelegen is. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de parking
F059d	 <p>Aankondiging van een parking</p> <p>Om een parking aan te geven die, op een relatief korte afstand, in de omgeving gelegen is. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de parking
F060	 <p>Aankondiging van een overdekte parking</p> <p>Om een overdekte parking aan te geven die in de omgeving gelegen is. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de parking
F061	 <p>Telefoon</p> <p>Om de plaats aan te duiden waar zich een telefoon bevindt. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de telefoon
F062	 <p>Noodtelefoon</p> <p>Om aan te duiden dat de hulppost in de tunnel uitgerust is met een noodtelefoon</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de noodtelefoon

Bordcode	Betekenis	Folietype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko $\geq 2 \times 2$ Wegens Plaatsgebrek	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	Voorkeurs afstand
Opmerkingen					
F063	 Tankstation Om een tankstation aan te duiden. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers. Enkel op A-wegen. Eventueel in combinatie met symbool van F59	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de benzinepost
Kan aangepast worden volgens type motor					
F065	 Hotel of motel Om een hotel of motel aan te duiden. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers. Enkel op A-wegen. Eventueel in combinatie met symbool van F59	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van het hotel of motel
F067	 Restaurant Om een restaurant aan te duiden. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers. Enkel op A-wegen. Eventueel in combinatie met symbool van F59	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van het restaurant
F069	 Drankgelegenheid Om een drankgelegenheid aan te duiden. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers. Enkel op A-wegen. Eventueel in combinatie met symbool van F59	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de drankgelegenheid
F071	 Kampeerterrein Om een kampeerterrein aan te duiden. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van het kampeerterrein

Bordcode	Betekenis	Folietype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	Voorkeurs afstand
Opmerkingen					
F073	<p>Caravanterrein</p> <p>Om een caravanterrein aan te duiden. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van het caravanterrein
F075	<p>Jeugdherberg</p> <p>Om een jeugdherberg aan te duiden. Enkel als er geen gebruik gemaakt wordt van specifieke wegwijzers.</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de jeugdherberg
F077	<p>Vereniging voor het bevorderen van het vreemdelingenverkeer. Trefpunt voor toeristische informatie</p> <p>Wordt alleen ter hoogte van de verenigingen ter bevordering van het vreemdelingenverkeer en van de trefpunten voor toeristische informatie geplaatst</p>	1 1	600x900 400x600	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van trefpunten voor toeristische informatie
F079	<p>Voorwegwijzer die de vermindering van het aantal rijstroken aankondigt.</p> <p>Mag slechts om voorlopige aanwijzingen te geven bij werken. Het aantal pijlen moet overeenkomen met het werkelijk aantal rijstroken. Symbool moet overeenstemmen met de plaatsgesteldheid.</p>	3.a fluo 3.b fluo		1500 2100	Zie M.B. van 7 mei 1999
F081	<p>Voorwegwijzer die een uitwijking aankondigt</p> <p>Mag slechts om voorlopige aanwijzingen te geven bij werken. Het aantal pijlen moet overeenkomen met het werkelijk aantal rijstroken. Symbool moet overeenstemmen met de plaatsgesteldheid.</p>	3.a fluo 3.b fluo		1500 2100	Zie M.B. van 7 mei 1999

Bordcode	Betekenis	Folietype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
Opmerkingen	Toepassing	≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek		Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
F083	 <p>Voorwegwijzer die een doorsteek van de middenberm aankondigt</p> <p>Mag slechts om voorlopige aanwijzingen te geven bij werken. Het aantal pijlen moet overeenkommen met het werkelijk aantal rijstroken. Symbool moet overeenstemmen met de plaatsgesteldheid.</p>	3.a fluo 3.b fluo		1500 2100	Zie M.B. van 7 mei 1999
F085	 <p>Verkeer toegelaten in beide richtingen op een deel van de rijbaan met één- richtingsverkeer</p> <p>Mag slechts om voorlopige aanwijzingen te geven bij werken. Het aantal pijlen moet overeenkommen met het werkelijk aantal rijstroken. Symbool moet overeenstemmen met de plaatsgesteldheid.</p>	3.a fluo 3.b fluo		1500 2100	Zie M.B. van 7 mei 1999
F087	 <p>Verhoogde inrichting</p> <p>Moet en mag slechts geplaatst worden voor alle reglementair aangelegde verhoogde inrichtingen gelegen buiten de kruispunten, niet in zone 30.</p>	2 2	700x700 400x400	1500 2100	Ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de verhoogde inrichting
Zie Koninklijk Besluit van 9 oktober 1998					
F089	 <p>Voorwegwijzer die een gevaar of een verkeersregel aankondigt die slechts van toepassing is op een of meerdere rijstroken van een rijbaan die meerdere rijstroken in dezelfde richting omvat.</p> <p>Niet boven de rijbaan plaatsen of wanneer er reeds een aanduiding boven de rijstrook geplaatst is. Niet meer dan 2 verschillende aanduidingen per rijstrook.</p>	3.b	min. 2000x2000	1500 2100	Op minstens 500m van F91 wanneer de snelheid groter is dan 90 km/u
F091	 <p>Duidt een gevaar aan of schrijft een verkeersregel voor die slechts van toepassing is op één of meerdere rijstroken van een rijbaan die meerdere rijstroken in dezelfde richting omvat</p> <p>Niet boven de rijbaan plaatsen of wanneer er reeds een aanduiding boven de rijstrook geplaatst is. Niet meer dan 2 verschillende aanduidingen per rijstrook.</p>	3.b	min. 2000x2000	1500 2100	Ter hoogte van het gevaar of het begin van de verkeersregel

Bordcode	Betekenis	Foliotype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing	≥ 2 X 2	Wegens Plaatsgebrek	Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
F093	<p>Duidt een radio-omroep aan waar verkeersinformatie gegeven wordt</p> <p>Onder radio mag het logo van de betreffende zender worden geplaatst</p>	2 2	600x900 600x900 400x600	1500 2100	Waar het door de wegbeheerder nuttig geacht wordt

Wordt niet meer geplaatst. Beslissing AVVG ?

F095	 <p>Noodstopstrook</p> <p>Moet geplaatst worden waar er een noodstopstrook is aangelegd en uitsluitend in dit geval. Symbool mag aangepast worden volgens plaatsgesteldheid. Mag aangevuld worden met afstand tot noodstopplaats</p>	2 2		1500 2100	Ter hoogte van of op de aangeduide afstand van de noodstopplaats
-------------	---	--------	--	--------------	--

F097	 <p>Duidt een versmalling aan die de omvang van een rijstrook heeft</p> <p>Om de versmalling aan te duiden die de omvang van een rijstrook heeft. In plaats van A7 + Type IX. De voorstelling op het bord moet overeenstemmen met de situatie op het terrein.</p>	2 2	400x600 600x900	1500 2100	Op 150m voor het begin van de versmalling met de omvang van een rijstrook
-------------	--	--------	--------------------	--------------	---

F098	 <p>Vluchthaven</p> <p>Om een vluchthaven aan te duiden. Enkel in tunnels.</p>	2 2	400x600 600x900	1500 2100	Op 150m voor de vluchthaven
-------------	--	--------	--------------------	--------------	-----------------------------

Mogelijke onderborden: wit onderbord met symbool S186, S187 om aan te duiden dat deze is uitgerust met noodtelefoon en brandblusser

F099a	 <p>Weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, fietsers en ruiters</p> <p>Mag aangepast worden volgens de categorieën van weggebruikers die tot deze weg zijn toegelaten. Niet voor bebakening van een voetgangerszone.</p>	1 1	700x700 400x400	700x700 400x400	1500 2100	Aan het begin van een weg voorbehouden voor de aangeduide weggebruikers
--------------	--	--------	--------------------	--------------------	--------------	---

Zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden.

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeursafstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen						
F099b	 <p>Weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, fietsers en ruiters met aanduiding van het deel van de weg dat bestemd is voor de verschillende categorieën van weggebruikers</p> <p>Mag aangepast worden volgens de categorieën van weggebruikers die tot deze weg zijn toegelaten. Niet voor bebakening van een voetgangerszone. Symbolen mogen omgewisseld worden</p>	1 1	700x700 400x400	700x700 400x400	1500 2100	Aan het begin van een weg voorbehouden voor de aangeduide weggebruikers

Zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden.

F099c	 <p>Weg voorbehouden voor landbouwvoertuigen, voetgangers, fietsers en ruiters</p> <p>Mag aangepast worden volgens de categorieën van weggebruikers die tot deze weg zijn toegelaten. Niet voor bebakening van een voetgangerszone. Symbolen mogen omgewisseld worden</p>	1 1	700x700 400x400	700x700 400x400	1500 2100	Aan het begin van een weg voorbehouden voor de aangeduide weggebruikers
--------------	--	------------	------------------------	------------------------	------------------	---

Zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden.

F101a	 <p>Einde van de weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, fietsers en ruiters</p> <p>Mag aangepast worden volgens de categorieën van weggebruikers die tot deze weg zijn toegelaten. Niet voor bebakening van een voetgangerszone.</p>	1 1	700x700 400x400	700x700 400x400	1500 2100	Aan het einde van een weg voorbehouden voor de aangeduide weggebruikers
--------------	---	------------	------------------------	------------------------	------------------	---

Zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden.

F101b	 <p>Einde van de weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, fietsers en ruiters met aanduiding van het deel van de weg dat bestemd is voor de verschillende categorieën van weggebruikers</p> <p>Mag aangepast worden volgens de categorieën van weggebruikers die tot deze weg zijn toegelaten. Niet voor bebakening van een voetgangerszone. Symbolen mogen omgewisseld worden</p>	1 1	700x700 400x400	700x700 400x400	1500 2100	Aan het einde van een weg voorbehouden voor de aangeduide weggebruikers
--------------	--	------------	------------------------	------------------------	------------------	---

Zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden.

F101c	 <p>Einde van de weg voorbehouden voor landbouwvoertuigen, voetgangers, fietsers en ruiters</p> <p>Mag aangepast worden volgens de categorieën van weggebruikers die tot deze weg zijn toegelaten. Niet voor bebakening van een voetgangerszone. Symbolen mogen omgewisseld worden</p>	1 1	700x700 400x400	700x700 400x400	1500 2100	Aan het begin van een weg voorbehouden voor de aangeduide weggebruikers
--------------	---	------------	------------------------	------------------------	------------------	---

Zij mogen door geen enkel onderbord aangevuld worden.

Bordcode	Betekenis	Folietype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing			$\geq 2 \times 2$ Wegens Plaatsgebrek	Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

F103

Begin van een voetgangerszone

Aan elke toegang tot een voetgangerszone. Slechts indien de zone een handels of toeristische activiteit heeft.

1

600x900

1500

1

400x600

2100

Aan begin van een voetgangerszone

Weggebruikers buiten voetgangers die toegang hebben tot deze zone worden onderaan het bord aangegeven

F105

Einde van een voetgangerszone

Aan elke uitgang van een voetgangerszone. Slechts indien de zone een handels of toeristische activiteit heeft.

1

600x900

1500

1

400x600

2100

Aan einde van een voetgangerszone

Weggebruikers buiten voetgangers die toegang hebben tot deze zone worden onderaan het bord aangegeven

F107

Inhaaltoelating

Vanaf dit verkeersbord tot F109 is het toegelaten dat bestuurders van voertuigen met een maximaal toegelaten massa van meer dan 3,5T een voertuig links in te halen.

2

600x900

1500

2

400x600

2100

Waar de inhaaltoelating begint

Mogelijk onderbord: GV. Wordt herhaald na elk kruispunt en na elke oprit van een autosnelweg.

F109

Einde van de inhaaltoelating

Vanaf dit verkeersbord is het verboden dat bestuurders van voertuigen met een maximaal toegelaten massa van meer dan 3,5T een voertuig links inhalen

2

600x900

1500

2

400x600

2100

Waar de inhaaltoelating eindigt

F111

Begin van een fietsstraat

Aan elk begin van een fietsstraat. Er gelden specifieke gedragsregels tav de fietser

2

600x900

1500

2

400x600

2100

Vermelding fietsstraat is facultatief. Wordt niet geplaatst op Vlaamse gewestwegen

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

F113

Einde van een fietsstraat

Aan het einde van de fietsstraat.

2

2

600x900

400x600

1500

2100

Vermelding fietsstraat is facultatief. Wordt niet geplaatst op Vlaamse gewestwegen

F117

Begin van een lage emissiezone

Aan het begin van de lage emissiezone

2

2

600x900

400x600

1500

2100

Bij begin van de in te stellen zone

F118

Einde van een lage emissiezone

Aan het einde van de lage emissiezone

2

2

600x900

400x600

1500

2100

Aan het einde van de zone

Gla 200m

Aanduiding van een afstand

Onder gevabsbord wanneer gevabsbord niet op 150m kan geplaatst worden. Onder B1/B11 om B3/B13 aan te kondigen of onder C-borden

900x300

1100x300

700x200

400x200

1500

2100

Op de aangeduide afstand van het gevarensbord, gebod of voorrangsbord

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord. Folie moet zelfde zijn als hoofdbord. Verboden in combinatie met B5.

Glb STOP 150m

Aanduiding van een afstand

Als vast onderbord van verkeersbord dat het verkeersbord B5 aankondigt op de bij benadering aangeduide afstand.

3.a

3.b

900x300

1100x300

700x200

400x200

1500

2100

Standaard op 150m of op vermelde afstand wanneer B7 niet op 150m kan geplaatst worden

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand	
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak		
Opmerkingen						
GII 	Aanduiding van de lengte van een gevaarlijk gedeelte van de openbare weg Wanneer het aangeduide gevaar meermaals voorkomt over korte afstand	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 400x200	1500 2100	Onder A-bord

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII 	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 400x200	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51
--	---	----------------	-------------------------	------------------------	------------------	------------------------------

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII 	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 900x600	600x400 400x300	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51
--	---	----------------	------------------------	------------------------	------------------	------------------------------

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII 	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 900x600	600x400 400x300	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51
---	---	----------------	------------------------	------------------------	------------------	------------------------------

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII 	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 400x200	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51
--	---	----------------	-------------------------	------------------------	------------------	------------------------------

Mag enkel gebruikt worden wanneer het verkeersplateau hoger en korter is dan toegelaten. Wanneer dit lager en langer is dan toegelaten gebruikt men A14 en F87. Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand		
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak		
Opmerkingen							
GIII		Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 900x600	600x400 400x300	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII	ZACHTE BERM	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 400x200	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51
------	--------------------	---	----------------	-------------------------	------------------------	------------------	------------------------------

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII	VERVORMD WEGDEK	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 400x200	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51
------	------------------------	---	----------------	-------------------------	------------------------	------------------	------------------------------

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII	STEENGROEVE	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 400x200	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A51
------	--------------------	---	----------------	-------------------------	------------------------	------------------	------------------------------

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIII	BIJ NAT WEGDEK	Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is Wanneer de plaatsen van een rijbaan die ingevolge bijzondere omstandigheden dikwijls glibberig worden in de loop van het jaar	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 400x200	1500 2100	Enkel te gebruiken onder A15 of A51
------	-----------------------	--	----------------	-------------------------	------------------------	------------------	-------------------------------------

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

GIII

Spoorvorming

Onderbord

3

3

1500

2100

GIII

Aanduiding van aard van het gevaar of van de omstandigheden waarin het verkeersbord van toepassing is

3.a

900x300 700x200

1500

Enkel te gebruiken
onder A51

Het opschrift duidt de aard van het gevaar aan

3.b

1100x300 400x200

2100

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

GIV

Beperking van een verbod of van een gebod voor zekere categorieën van voertuigen

900x300 700x200

1500

Onder verbod of
gebods bord

Ter aanvulling wanneer het verbod niet geldt voor bussen van de openbare vervoersmaatschappijen.

1100x300

2100

Folie moet gelijk zijn aan het hoofdbord. Vermelding 'uitgezonderd de lijn' wordt niet toegelaten.

GIV

Beperking van een verbod of van een gebod voor zekere categorieën van voertuigen

900x300 700x200

1500

Onder verbod of
gebods bord

Ter aanvulling wanneer het verbod niet geldt voor voertuigen met een MTM kleiner dan aangeduide hoeveelheid

1100x300

2100

Folie moet gelijk zijn aan het hoofdbord

GIV

Beperking van een verbod of van een gebod voor zekere categorieën van voertuigen

3.a

900x300 700x200

1500

Onder C5

Ter aanvulling wanneer het verbod C5 niet geldt voor voertuigen met 2 of meer inzittenden

3.b

1100x300

2100

Breedte bord afhankelijk van hoofdbord

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	
Opmerkingen					
GIV	UITGEZONDERD 3+ Beperking van een verbod of van een gebod voor zekere categorieën van voertuigen Ter aanvulling wanneer het verbod C5 niet geldt voor voertuigen met 3 of meer inzittenden	3.a 3.b	900x300 1100x300	700x200 2100	1500 2100
	Breedte bord afhankelijk van hoofdbord				Onder C5

GIX		Aanduiding van een versmalling die de omvang van een rijstrook heeft Te plaatsen wanneer de versmalling 1 rijstrook bedraagt. Niet gebruiken als F97 is geplaatst	3.a 3.b	400x600 600x900	1500 2100	Bij bord A7
-----	---	--	----------------	------------------------	------------------	-------------

Beslissing AVVG 13/5/2015: Enkel F97 wordt nog geplaatst.

GIX		Aanduiding van een versmalling die de omvang van een rijstrook heeft Te plaatsen wanneer de versmalling 1 rijstrook bedraagt. Niet gebruiken als F97 is geplaatst	3.a 3.b	400x600 600x900	1500 2100	Bij bord A7
-----	---	--	----------------	------------------------	------------------	-------------

Beslissing AVVG 13/5/2015: Enkel F97 wordt nog geplaatst.

GV	VAN 7 TOT 19 u	Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren Aanduiding van de uren wanneer het parkeren toegelaten of verboden is	1 1	700x200 700x400	1500 2100	Onder of op het bord betrekende stilstaan en parkeren
----	-----------------------	---	------------	------------------------	------------------	---

GV	VAN MAANDAG TOT VRIJDAG	Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren Aanduiding van de dagen wanneer het parkeren toegelaten of verboden is	1 1	700x200 700x400	1500 2100	Onder of op het bord betrekende stilstaan en parkeren
----	--------------------------------	--	------------	------------------------	------------------	---

Bordcode	Betekenis	Foliotype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	Voorkeurs afstand
	Toepassing				
Opmerkingen					

GVI HERHALING

Aanduiding "HERHALING"

Onder C43-50 binnen de bebouwde kom. Enkel wanneer er na F1a een hogere snelheid dan 50 km/u werd toegelaten of wanneer de bijzondere plaatsgesteldheid dit toelaat.

$< 2 \times 2$

$\geq 2 \times 2$

3.a

3.b

900x300
1100x300

700x200

1500

2100

Op einde van weggedeelte waar er meer dan 50 km/u mag gereden worden

GVIIa

+2t

Beperkt het verbod aangeduid met C48 of is aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

Beperkt het verbod of het parkeren tot voertuigen met een MTM hoger dan het aangeduide gewicht

450x200

1500

2100

Onder verbods bord of parkeerbord

Folie moet gelijk zijn aan hoofdbord. Volgt de afmetingen van het bord E9 met als max. afmeting 700x200

GVIIb

Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

Duidt aan dat de parkeertijd beperkt is en dat de parkeerschijf moet gebruikt worden

1

1

450x200

1500

2100

Onder of op het bord betrekende stilstaan en parkeren

Volgt de afmetingen van het bord E9 met als max. afmeting 700x200

GVIIc

30 MIN.

Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

Duidt de maximumduur van het toegelaten of voorbehouden parkeren aan

1

1

450x200

1500

2100

Onder het bord betrekende stilstaan en parkeren

Volgt de afmetingen van het bord E9 met als max. afmeting 700x200

GVIId

Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

Duidt aan dat het parkeren voorbehouden is voor voertuigen die gebruikt worden door minder validen

1

1

450x200

1500

2100

Onder of op het bord betrekende stilstaan en parkeren

Volgt de afmetingen van het bord E9 met als max. afmeting 700x200

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

GVIId

Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

1

700x200

1500

Onder het bord
betrekende
stilstaan en parkeren

Duidt de categorie van voertuigen aan voor dewelke het parkeren voorbehouden is

1

2100

Volgt de afmetingen van het bord E9 met als max. afmeting 700x200.

GVIId

Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

1

700x200

1500

Onder het bord
betrekende
stilstaan en parkeren

Duidt de categorie van voertuigen aan voor dewelke het parkeren voorbehouden is

1

2100

Enkel waar het parkeren voorbehouden is voor elektrische voertuigen. Volgt de afmetingen van het bord E9 met als max. afmeting 700x200

GVIII

Duidt het tracé van de voorrangsweg aan

700x700

1500

Onder bord B9 of
B15. Dit onderbord
moet ook onder
elke B1 of B5 die op
ditzelfde kruispunt
uitkomen

Duidt het tracé aan wanneer een weg waarop verkeersborden B9 vóór of op het kruispunt of verkeersborden B15 zijn
aangebracht, op een kruispunt afbuigt en zijn continuïteit niet duidelijk uitkomt.

900x900

2100

Folie moet gelijk zijn aan het hoofdbord

GVIII

Duidt het tracé van de voorrangsweg aan

700x700

1500

Onder bord B9 of
B15. Dit onderbord
moet ook onder
elke B1 of B5 die op
ditzelfde kruispunt
uitkomen

Duidt het tracé aan wanneer een weg waarop verkeersborden B9 vóór of op het kruispunt of verkeersborden B15 zijn
aangebracht, op een kruispunt afbuigt en zijn continuïteit niet duidelijk uitkomt.

900x900

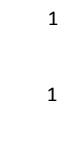
2100

Folie moet gelijk zijn aan het hoofdbord

Gxa

Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

100x400

1500

Enkel onder
verkeersborden E1,
E3, E5, E7 en E9a tot
E9i

Begin van de reglementering

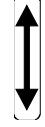
1

2100

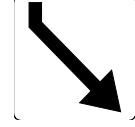
Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak
Opmerkingen					
GXb	<p>Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren</p> <p>Einde van de reglementering</p>	1 1	100x400	1500 2100	Enkel onder verkeersborden E1, E3, E5, E7 en E9a tot E9i

GXc	 <p>Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren</p> <p>Reglementering over een korte afstand. Bovenaangeduid bord vult het verkeersbord aan dat het begin van de reglementering aanwijst en vermeldt de afstand waarover het verbod of de toelating geldt.</p>	1 1	100x400	1500 2100	Enkel onder verkeersborden E1, E3, E5, E7 en E9a tot E9i
------------	--	--------	---------	--------------	--

De gereglementeerde zone mag maximum 30m zijn.

GXd	 <p>Aanvulling van de verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren</p> <p>Reglementering over een lange afstand. Bovenaangeduid bord vult een verkeersbord aan, gelijkaardig aan het verkeersbord dat het begin van de reglementering aanwijst en dat bij wijze van herhaling geplaatst wordt.</p>	1 1	100x400	1500 2100	Enkel onder verkeersborden E1, E3, E5, E7 en E9a tot E9i
------------	---	--------	---------	--------------	--

Moet geplaatst worden indien de gereglementeerde zone minstens 300m is.

GXI	 <p>Beperking van de draagwijdte van de verkeersborden</p> <p>Wanneer een verkeersbord slechts betrekking heeft op een uitrit rechts van een rijbaan die in rijstroken is verdeeld, wordt het aangevuld met dit onderbord.</p>	2 2	700x700 900x900	1500 2100	
------------	--	--------	--------------------	--------------	--

Bestaat niet voor een linkse uitrit. Is geen officiële bordcode.

GXII	 <p>Aanduiding categorie van gevaarlijke goederen</p> <p>Onder C24a: verboden voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren categorie B. Onder D4: voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren cat. B zijn verplicht aangeduide weg te volgen</p>	2 2	600x400 900x600	1500 2100	Onder C24a of D4
-------------	---	--------	--------------------	--------------	------------------

zie Dienstorder MOW/AWV/2010/8. Is geen officiële bordcode. Letterhoogte is min. 195mm

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	

Opmerkingen

GXII

Aanduiding categorie van gevaarlijke goederen

Onder C24a: verboden voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren categorie E. Onder D4: voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren cat. E zijn verplicht aangeduide weg te volgen

2

2

600x400

900x600 450x300

1500

2100

Onder C24a of D4

zie Dienstorder MOW/AWV/2010/8. Is geen officiële bordcode. Letterhoogte is min. 195mm

GXII

Aanduiding categorie van gevaarlijke goederen

Onder C24a: verboden voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren categorie C. Onder D4: voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren cat. C zijn verplicht aangeduide weg te volgen

2

2

600x400

900x600 450x300

1500

2100

Onder C24a of D4

zie Dienstorder MOW/AWV/2010/8. Is geen officiële bordcode. Letterhoogte is min. 195mm

GXII

Aanduiding categorie van gevaarlijke goederen

Onder C24a: verboden voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren categorie D. Onder D4: voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren cat. D zijn verplicht aangeduide weg te volgen

2

2

600x400

900x600 450x300

1500

2100

Onder C24a of D4

zie Dienstorder MOW/AWV/2010/8. Is geen officiële bordcode. Letterhoogte is min. 195mm

M01

Vult een hoofdbord aan dat enkel betrekking heeft tot fietsers.

Enkel te gebruiken als onderbord bij E9a en bij B1-B5 wanneer deze van toepassing zijn voor fietsers.

1

1

400x200

1500

2100

Waar de toelating begint of eindigt

Wanneer bord bestemd is voor automobilisten: foliotype=2

M02

Hoofdbord geldt niet voor fietsers

Wanneer verbod niet geldt voor fietsers. Enkel te gebruiken als onderbord bij C1, C3, C31 en D1

1

1

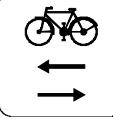
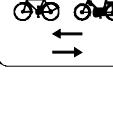
700x400

1500

2100

Onder C1, C3, C31, D1

Bordcode	Betekenis	Folietype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko $\geq 2 \times 2$ Wegens Plaatsgebrek	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	Voorkeurs afstand
Opmerkingen					
M03	 <p>Hoofdbord geldt niet voor fietsers en bromfietsen klasse A Wanneer verbod niet geldt voor fietsers en bromfietsen klasse A. Enkel te gebruiken als onderbord bij C1, C3, C31 en D1</p>	1 1	700x400	1500 2100	Onder C1, C3, C31, D1
M04	 <p>De enige richting geldt niet voor fietsers Het eenrichtingsverkeer geldt niet voor fietsers. Enkel te gebruiken als onderbord bij F19</p>	2 2	700x200	1500 2100	Onder F19
M05	 <p>De enige richting geldt niet voor fietsers en bromfietsers klasse A Het eenrichtingsverkeer geldt niet voor fietsers en bromfietsers klasse A. Enkel te gebruiken als onderbord bij F19</p>	2 2	700x400	1500 2100	Onder F19
M06	 <p>Het fietspad moet gevuld worden door de bestuurders van tweewielige bromfietsen klasse B Enkel als onderbord bij D7. Zie Dienstorder MOW/AWV/2010/13</p>	1 1	400x300	1000 1000	Onder D7
M07	 <p>Het fietspad mag niet gevuld worden door de bestuurders van tweewielige bromfietsen klasse B Enkel als onderbord bij D7. Zie Dienstorder MOW/AWV/2010/13</p>	1 1	400x300	1000 1000	Onder D7

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak
Opmerkingen					
M08	 <p>Vult een hoofdbord aan dat enkel betrekking heeft tot fietsen en bromfietsen</p> <p>Enkel te gebruiken als onderbord bij E9a en bij B1-B5 wanneer deze van toepassing zijn voor fietsers en bromfietsers.</p>	1 1	400x400	1500 2100	Waar de toelating begint of eindigt
M09	 <p>Om aan te duiden dat fietsers in de twee rijrichtingen rijden op de dwarslopende openbare weg die men gaat opritiden.</p> <p>Als onderbord bij B1, B5 of B17.</p>	2 2	400x400	1500 2100	Onder B1, B5, B17
M10	 <p>Om aan te duiden dat fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen in de twee rijrichtingen rijden op de dwarslopende openbare weg die men gaat opritiden.</p> <p>Als onderbord bij B1, B5 of B17</p>	2 2	700x400	1500 2100	Onder B1, B5, B17
Type Ia1	 <p>Bakens voor signalisatie op afstand</p>	3.b 3.b	300x1100	450 450	
Type Ia2	 <p>Bakens voor signalisatie op afstand</p>	3.b 3.b	300x1100	450 450	

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak
Opmerkingen					
Type Ib1	 Bakens voor signalisatie op afstand	3.b 3.b	300x1100	450 450	
Type Ib2	 Bakens voor signalisatie op afstand	3.b 3.b	300x1100	450 450	
Type Ic	 Bakens voor signalisatie op afstand	3.b 3.b	300x1100	450 450	
Type Id	 Bakens voor signalisatie op afstand Om de splitsingen aan verkeersknooppunten of uitritten aan autosnelwegen duidelijker zichtbaar te maken.	3.b	1500x2250/700x1100 of 1100x1700	1000 1000	Net achter de inwendig verlichte kegel aan de verkeersknooppunte n of de uitritten
Type IIa	 Bakens voor zijdelingse signalisatie	2 2	300x1100	450 450	

Men neemt steeds de grootste maat , enkel bij plaatgebrek andere maat. Onderkant bord net boven verlichte kegel. Zie dienstorder LIN/AWV 2004/8

Bordcode	Betekenis	Folietype $< 2 \times 2$ $\geq 2 \times 2$	Min.afmetingen $< 2 \times 2$ Bibeko	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg	Voorkeurs afstand
	Toepassing				
Opmerkingen					
Type IIb	 Bakens voor zijdelingse signalisatie	2 2	300x1100	450 450	
Type IIc	 Bakens voor zijdelingse signalisatie	3.b 3.b	70x1000	450 450	
Type IIIa	 Bakens op de fysieke afscheiding	2 2	200x450	450 450	
Type IIIb	 Bakens op de fysieke afscheiding	2 2	200x450	450 450	
Type V	 Bochtafbakeningsignalisatie	3.a 3.a	700x700 700x700	1000 1000	

Zie diesntorder MOW/AWV 2008/16: Ontwerpen en signaleren van bochten

Bordcode	Betekenis	Folietype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak

Opmerkingen

Type
Va

Bochtafbakeningssignalisatie

3.a

2000x500

1000

3.a

3000x500

1000

Zie dienstorder MOW/AWV 2008/16: Ontwerpen en signaleren van bochten

Type
Vb

Bochtafbakeningssignalisatie

3.a

2000x500

1000

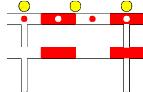
3.a

3000x500

1000

Zie dienstorder MOW/AWV 2008/16: Ontwerpen en signaleren van bochten

Type.
I-Hek

Zie bijlage 4 van MB 7/5/1999

3.a

nvt

3.a

nvt

Type.II
-Raam

Zie bijlage 4 van MB 7/5/1999

3.a

nvt

3.b

nvt

Type.I-
Raam

Zie bijlage 4 van MB 7/5/1999

3.a

nvt

3.b

nvt

Bordcode	Betekenis	Foliotype	Min.afmetingen	Min.opstelhoogte	Voorkeurs afstand
	Toepassing	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	< 2 X 2 ≥ 2 X 2	Bibeko Wegens Plaatsgebrek	Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak
Opmerkingen					
ZC21	 <p>Begin van een zone waar de toegang verboden is voor bestuurders van voertuigen waarvan de massa in beladen toestand hoger is dan de aangeduiden massa</p> <p>Het verkeersbord betreffende het begin van een zone waar een bijzonder verbod of een bijzondere regel inzake parkeren van toepassing is, wordt rechts geplaatst aan elke toegang tot deze zone.</p>	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Bij begin van de in te stellen zone

Mag aangevuld worden met benaderende afstand van begin van de zone of met 'Herhaling'. Combinatie C21 met C35 is mogelijk op 1 zonebord. Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZC21/	 <p>Einde van een zone waar de toegang verboden is voor bestuurders van voertuigen waarvan de massa in beladen toestand hoger is dan de aangeduiden massa</p> <p>Het verkeersbord betreffende het einde van een zone wordt geplaatst aan elke uitgang</p>	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Aan het einde van de zone
-------	--	------------	------------------------	------------------	---------------------------

Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZC35	 <p>Begin van een zone waar het verboden is een gespan of een voertuig met meer dan twee wielen links in te halen</p> <p>Het verkeersbord betreffende het begin van een zone waar een bijzonder verbod of een bijzondere regel inzake parkeren van toepassing is, wordt rechts geplaatst aan elke toegang tot deze zone.</p>	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Bij begin van de in te stellen zone
------	---	------------	------------------------	------------------	-------------------------------------

Mag aangevuld worden met benaderende afstand van begin van de zone of met 'Herhaling'. Combinatie C35 met C21 is mogelijk op 1 zonebord. Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZC35/	 <p>Einde van een zone waar het verboden is een gespan of een voertuig met meer dan twee wielen links in te halen</p> <p>Het verkeersbord betreffende het einde van een zone wordt geplaatst aan elke uitgang</p>	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Aan het einde van de zone
-------	---	------------	------------------------	------------------	---------------------------

Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZC43	 <p>Begin van een zone waar de snelheid beperkt is tot de aangeduiden snelheid</p> <p>Het verkeersbord betreffende het begin van een zone waar een bijzonder verbod of een bijzondere regel inzake parkeren van toepassing is, wordt rechts geplaatst aan elke toegang tot deze zone.</p>	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Bij begin van de in te stellen zone
------	--	------------	------------------------	------------------	-------------------------------------

Mag aangevuld worden met benaderende afstand van begin van de zone. Er mag nergens in de zone C43 met een hogere snelheid staan dan de snelheid op zonebord. Het is verboden zonale snelheidsborden met opschrift 'herhaling' te plaatsen.

Bordcode	Betekenis	Toepassing	Folietype < 2 X 2 ≥ 2 X 2	Min.afmetingen < 2 X 2 Bibeko ≥ 2 X 2 Wegens Plaatsgebrek	Min.opstelhoogte Normaal Boven rijweg Bibeko, doorlop.beb. voetpad, parkeervak	Voorkeurs afstand
Opmerkingen						
ZC43/ 	Einde van een zone waar de snelheid beperkt is tot de aangeduiden snelheid Het verkeersbord betreffende het einde van een zone wordt geplaatst aan elke uitgang		2 2	600x900 400x600	1500 2100	Aan het einde van de zone

Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZE9aG VIIb 	Begin van een zone met beperkte parkeertijd (blauwe zone) Het verkeersbord betreffende het begin van een zone waar een bijzonder verbod of een bijzondere regel inzake parkeren van toepassing is, wordt rechts geplaatst aan elke toegang tot deze zone.	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Bij begin van de in te stellen zone
---	--	------------	------------------------	------------------	-------------------------------------

Kan worden aangevuld met tijdsaanduiding, betalend, bewoners, ... Kan door ander parkeerbord opgeheven worden. Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZE9aG VIIb/ 	Einde van een zone met beperkte parkeertijd Het verkeersbord betreffende het einde van een zone wordt geplaatst aan elke uitgang	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Aan het einde van de zone
--	---	------------	------------------------	------------------	---------------------------

Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZE9b 	Begin van een zone waar het parkeren voorbehouden is voor personenauto's Het verkeersbord betreffende het begin van een zone waar een bijzonder verbod of een bijzondere regel inzake parkeren van toepassing is, wordt rechts geplaatst aan elke toegang tot deze zone.	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Bij begin van de in te stellen zone
---	---	------------	------------------------	------------------	-------------------------------------

Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

ZE9b/ 	Einde van een zone waar het parkeren voorbehouden is voor personenauto's Het verkeersbord betreffende het einde van een zone wordt geplaatst aan elke uitgang.	2 2	600x900 400x600	1500 2100	Aan het einde van de zone
---	---	------------	------------------------	------------------	---------------------------

Zie KB 1/12/1975 art.65.5 en MB 11/10/1976 art.6.7

Vlaanderen
is wegen en verkeer

Bijlage 6

Welke producten moeten over een prestatieverklaring of DOP beschikken

Materiaal	SB250	Norm	Bouwproduct	Toepassing	DOP
VASTE VERKEERSBORDEN					
Borden ¹	1.1.2.1	NBN EN 12899-1 (tabel ZA.5)			JA
Bevestigingselementen	1.1.2.2	n.v.t.			
Kunststofhoedjes	1.1.2.2	n.v.t.			
Bekleding van het beeldvlak (folie)	1.1.2.4	- NBN EN 12899-1 (tabel ZA.1) voor type 1 en type 2 - ETA voor type 3 (ev. via CUAP) ²	Retrorefleterende folies voor toepassing bij vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Materiaal voor vaste verkeersborden	JA
Steunen	1.1.2.5.B	NBN EN 12899-1 (tabel ZA.2 t.e.m. ZA.4)	Steunen geleverd voor vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Onderdelen uit voorraadbeschrijving naar prestaties - beschrijving naar materiaalkwaliteit en geometrische kenmerken - beschrijving naar specificaties van de koper	JA
Sokkels	1.1.2.6.A	n.v.t.			
Bord met folie		NBN EN 12899-1 (tabel ZA.5)	Borden met beeldvlak voor vaste opgestelde, verticale	Vaste verkeersborden	JA

¹ De CE geldt ook voor de “naakte” borden.

² De CPR stelt dat een DoP verplicht is als voor het betreffende product een ETA afgeleverd werd. In het geval van microprismatische folie zal de ETA dikwijls gebaseerd zijn op de CUAP. Dit is niet altijd zo. Verschillende ETA's vermelden kleuren die niet voorzien zijn in de CUAP (weliswaar geen kleuren die voor SB250-toepassingen gebruikt worden). Aangezien voor deze kleuren een ETA bestaat dient er ook een DoP ter beschikking zijn.

Materiaal	SB250	Norm	Bouwproduct	Toepassing	DOP
			verkeerstekens		
Bord met folie en steun		NBN EN 12899-1 (tabel ZA.6)	Vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Volledige vast opgestelde, verticale verkeerstekens	JA
WEGDEKREFLECTOREN	1.4				
Geheel		NBN EN 1463-1 (tabel ZA.1)	Retroreflecting road studs		JA
GLASBOLREFLECTOREN	1.5				
Geheel		NBN EN 1463-1 (tabel ZA.1)	Retroreflecting road studs		JA
REFLECTORPALEN	1.6				
Reflector		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.2)	Fixed retroreflectors		JA
Behuizing (Paal)		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.1)	Delineatorpost		JA
Geheel		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.3)	Delineatorpost complete with fixed retroreflectors		JA
WEGBEBAKENING VOOR AFSCHERMENDE CONSTRUCTIES	1.7				
Reflector		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.2)	Fixed retroreflectors		JA
Behuizing		n.v.t.			
REFLECTOREN VERWERKT IN LIJNVORMIGE ELEMENTEN	1.8				
Reflector (enkel indien verticaal geplaatst)		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.2)	Fixed retroreflectors		JA

Materiaal	SB250	Norm	Bouwproduct	Toepassing	DOP
WILDREFLECTOREN	1.9	n.v.t.			
VERKEERSZUIL	1.10				
Folie		<ul style="list-style-type: none"> - NBN EN 12899-1 (tabel ZA.1) voor type 1 en type 2 - ETA voor type 3 (ev. via CUAP) 	Retrorefleterende folies voor toepassing bij vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Materiaal voor vaste verkeersborden	JA
Behuizing (Paal)		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.1)	Delineatorpost		JA
Geheel		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.3)	Delineatorpost complete with fixed retroreflectors		JA
PLOOIBAKEN	1.11				
Folie		<ul style="list-style-type: none"> - NBN EN 12899-1 (tabel ZA.1) voor type 1 en type 2 - ETA voor type 3 (ev. via CUAP) 	Retrorefleterende folies voor toepassing bij vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Materiaal voor vaste verkeersborden	JA
Behuizing (Paal)		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.1)	Delineatorpost		JA
Geheel		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.3)	Delineatorpost complete with fixed retroreflectors		JA
ANTI-PARKEERPALEN TYPE I	1.12				
Folie		<ul style="list-style-type: none"> - NBN EN 12899-1 (tabel ZA.1) voor type 1 en type 2 	Retrorefleterende folies voor toepassing bij vast	Materiaal voor vaste verkeersborden	JA

Materiaal	SB250	Norm	Bouwproduct	Toepassing	DOP
		- ETA voor type 3 (ev. via CUAP)	opgestelde, verticale verkeerstekens		
Behuizing (Paal)		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.1)	Delineatorpost		JA
Geheel		NBN EN 12899-3 (tabel ZA.3)	Delineatorpost complete with fixed retroreflectors		JA
OMEGA-ELEMENTEN	1.13	n.v.t.			
VERKEERSSPIEGELS	1.14	n.v.t.			
RETROREFLECTERENDE KOKERS	1.15				
Folie		- NBN EN 12899-1 (tabel ZA.1) voor type 1 en type 2 - ETA voor type 3 (ev. via CUAP)	Retroreflectorende folies voor toepassing bij vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Materiaal voor vaste verkeersborden	JA
KILOMETERPALEN IN KUNSTSTOF	1.16	n.v.t.			
HECTOMETERPALEN IN KUNSTSTOF	1.17	n.v.t.			
CALAMITEITENBORDEN	1.18				
Borden	1.1.2.1	NBN EN 12899-1			
Bevestigingselementen	1.1.2.2	n.v.t.			
Kunststofhoedjes	1.1.2.2	n.v.t.			
Bekleding van het beeldvlak (folie)	1.1.2.4	NBN EN 12899-1 (tabel ZA.1)	Retroreflectorende folies voor toepassing bij vast opgestelde,	Materiaal voor vaste verkeersborden	JA

Materiaal	SB250	Norm	Bouwproduct	Toepassing	DOP
			verticale verkeerstekens		
Steunen	1.1.2.5.B	NBN EN 12899-1 (tabel ZA.2 t.e.m. ZA.4)	Steunen geleverd voor vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Onderdelen uit voorraad - beschrijving naar prestaties - beschrijving naar materiaalkwaliteit en geometrische kenmerken - beschrijving naar specificaties van de koper	JA
Sokkels	1.1.2.6.A	n.v.t.			
Bord met folie		NBN EN 12899-1 (tabel ZA.5)	Borden met beeldvlak voor vaste opgestelde, verticale verkeerstekens	Vaste verkeersborden	JA
Bord met folie en steun		NBN EN 12899-1 (tabel ZA.6)	Vast opgestelde, verticale verkeerstekens	Volledige vast opgestelde, verticale verkeerstekens	JA
REFLECTOREN VOOR GEPREFABRICEERDE BETONNEN TROTTOIRBANDEN	32.1	n.v.t. ³	n.v.t.	n.v.t.	NEE

**AGENTSCHAP
WEGEN & VERKEER**

Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 4
1000 Brussel
Tel. 02/553 79 01

wegenenverkeer.be